היום יוכרע: הסכם תוסה"י או סכסוך עבודה כללי במשק

התעשיינים דוחים תביעת ההסתדרות להצמיד תוספת היוקר למדד ב־70־90 אחוז

מאת כתבנו לענייני עבודה

ראשי ההסתדרות מצפים הבוקר לתשובה סופית מנציגי התעשיינים על הצעותיהם לגבי שיעור תוספת היוקר. אם תשובת התעשיינים תהיה שלילית — יוכרז כבר היום על סכסוך עבודה כללי במשק.

הצעת ההסתדרות גורסת, שבכל פעם שההתייקרות המצטברת במשק מגיעה ל־6־8 אחוזים, תשולם לשכירים תוספת יוקר והצמדה של 70־90 אחוז. עד כה דוחה התאחדות התעשיינים הצעה זו. יו"ר ועדת העבודה של ההתאחדות, אבי פילוסוף, צידד בתשלום תוספת יוקר בהצמדה הנעה בין 50־60 אחוז בלבד. בנוסף לכך דרש לכרוך את הסכם תוספת היוקר עם הסכמי השכר לשנה הקרובה, דבר שההסתדרות התנגדה לו.

לנוכח התחזית שלפיה מדד המחירים באפריל עלה בשיעור חריג, מבקש האגף לאיגוד מקצועי להבטיח שמכשיר תוספת היוקר יגובש עוד לפני ערב פסח, כדי לאפשר פיצוי הולם לשכירים.

ח"כ שפירא דורש מוועדת הכספים להחליט להצלת המלונאי שיף

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, אברהם שפירא (אגודת ישראל), ביקש אתמול במשאל טלפוני מחברי הוועדה, לאפשר למלונאי חיים שיף לפדות לאלתר בבנק ישראל מילווה מרצון בערך של 400 אלף דולר. למרות שזמן הפרעון של המילווה חל רק בעוד מספר שנים. לפחות שניים מחברי הוועדה סירבו.

שפירא הזכיר בפניונו הטלפונית, כי מצבו הכלכלי של שיף (חבר מרכז חרות) קשה. הוא ציין, כי המילווה עומד להיפדות בעוד כמה שנים, אולם הוא לא נקב בתאריך המדויק. שיף נזקק לכסף עוזה, בטענה כי הוא מיועד למשכורות לעובדים.

לפחות שניים מחברי ועדת הכספים, דן תיכון (ליכוד־ליברלים) ויאיר צבן (מפ"ם), דחו את הדרישה. צבן טען, כי דווקא היום, לאחר פירסום דו"ח „ועדת בייסקי", יש להקפיד על שמירת חוק. בעקבות סירובם החליט שפירא לכנס היום את ועדת הכספים לישיבה מיוחדת.

בישיבה זו ידרוש צבן, כי הוועדה תוודא שהכסף אכן יוקדש אך ורק לתשלום המשכורות לעובדי המלונות של שיף. לשם כך יבקש צבן, כי הכסף יופקד בחשבון בנק מיוחד. מורשי החתימה בחשבון זה יהיו חיים שיף ונציג העובדים במפעליו, או נציג ההסתדרות.

הרב סלומון יועמד היום לדין על הפרת סדר במקום ציבורי

רבני ישראל מתארגנים להפגנה ליד אולם בית־המשפט

הרב ברוך שמעון סלומון, הרב הראשי לפ"ת, קיבל אתמול אחה"צ הזמנה להתייצב היום בשעה 8.30 בבוקר לדין בפני השופט שלי טימן בבית משפט השלום בפתח־תקווה.

הרב סלומון נאשם בהפרת סדר במקום ציבורי והתקהלות בלתי חוקית בקשר להפגנה ללא רשיון ליד קולנוע „היכל" בפתח־תקווה בליל שבת האחרון.

הזמנות דומות קיבלו גם הרב חיים ולקן, ראש ישיבת „אור ישראל", ואשר רוזנברג, תושב פתח־תקווה.

לכתב עתי"ם נודע, כי מתארגנת הפגנה של רבני ישראל, ליד אולם בית המשפט, במחאה על כך שזו הפעם הראשונה במדינה מועמד רב ראשי לדין.

אתמול נחקרו עוד מספר אנשים בפרשה ולגבי אחד מהם נערך מסדר זיהוי כדי לוודא אם הוא היה זה שתקף ביום ששי האחרון את מפקד מרחב השרון, סגן ניצב ניסים מעוז, במהלך הפגנה לא חוקית ברחבת קולנוע „היכל".

עשרות חרדים הגיעו כתגבורת לתחנת המשטרה בפ"ת כדי לחזק את ידי הנחקרים. הם שרו, רקדו והתפללו תהילים בחצר התחנה. לאחר שראש אגף החקירות הורה להם לעזוב את המקום, הם עזבו בשקט את שטח התחנה.

מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, אמר בתשובה לשאלת כתבים בכנס קציני בנתניה: „לא אסבול הפרות סדר, ויהיו מעצרים נוספים אם דתיים יפגינו ללא רשיון בפ"ת".

החוגים הדתיים בעיר לא הגישו השבוע בקשה להפגין ברשיון ביום שישי הקרוב. הם ממתינים להחלטת בית־המשפט הגבוה לצדק בעתירה שהגישו השבוע באמצעות הרב עו"ד שמחה מרון. בעתירתם מבקשים החוגים הדתיים מבית־המשפט כי יצווה לנמק מדוע לא יינתן להם להפגין, כנהוג במדינה דמוקרטית.

בג"ץ קבע, כי מפכ"ל המשטרה ינמק בתוך 7 ימים מדוע לא יינתן להם רשיון להפגין. (עתי"ם)

נפגע תאונה מת מפצעיו

הולך רגל שנפגע לפני כשבוע בתאונת דרכים ברחוב הגיבורים בחיפה, חיים בוקורו שטייאנו, מת מפצעיו בבית־החולים רמב"ם.

הנהג יוסף שמילוביץ (76) מחיפה, החשוד כמעורב בתאונה זו, הובא אתמול לפני שופט השלום החיפני, חנוך שילוני, שציווה על שיחרורו בערבות של 5000 ש"ח.

בית־המשפט ציווה על החשוד להפקיד את דרכונו במשטרה ועיכב את יציאתו מן הארץ עד החלטה אחרת.

רס"ר בכיר רפאל קוולר טען בבית־המשפט, כי החשוד פגע בהולך הרגל ביום 15 באפריל 1986, בעת שחצה את הכביש לפני חזית רכב חונה ברחוב הגיבורים 34. הולך הרגל הוחש לבית־החולים רמב"ם ושם מת מפצעיו. (עתי"ם)

מזג־האוויר

מזג האוויר להיום: ירידה נוספת בטמפרטורות.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 12 עד 21, רמת הגולן 10 עד 21, נהריה 13 עד 23, צפת 10 עד 20, חיפה 14 עד 22, טבריה 15 עד 26, נצרת 12 עד 22, עפולה 9 עד 24, השומרון 12 עד 23, תל־אביב 12 עד 23, עזה 14 עד 23, באר־שבע 18 עד 30, נתב"ג 11 עד 25, יריחו 17 עד 30. (עתי"ם)

„יש גבול" מחתימה על עצומה ל„סרבנות השירות בשטחים"

תנועת „יש גבול", שראשיתה בתקופת המלחמה בלבנון וסירוב חבריה לשרת בה, פתחה בהחתמה על עצומה שבה מבקשים חבריה לאפשר להם „לא לקחת חלק בתהליך הדיכוי והכיבוש בשטחים". על כך מסרו חברי „יש גבול" ישי מנוחין, עודי בן סעדיה וגדעון בויאנג'ה, במסיבת־עיתונאים שהתקיימה אתמול בירושלים.

הדוברים הסבירו, כי החליטו להמשיך בפעולותיהם נוכח מעשים בלתי־חוקיים הנעשים, לדבריהם, בשטחים, אשר הכרתם אינה מאפשרת להם להיות שותפים להם בעת שירותם הצבאי.

„בשטחים קיימת מדיניות של איפה ואיפה, תוך העדפת המתנחלים אשר להם מותר מה שאסור לאחרים. מדיניות המתנחלים הזאת מופעלת בידי צה"ל והיא הפכה כבר לנורמה מקובלת", אמרו הדוברים. הם מסרו, כי תנועת „יש גבול" תתמוך בכל סרבן שירות צבאי בשטחים. התנועה תגייס לסרבנים תמיכה מוסרית, משפטית וגם חומרית במקרה הצורך.

ישי מנוחין מסר, שקיימת קרן כספית מיוחדת לצורך תמיכה בסרבני השרות הצבאי בשטחים. עם זאת הדגיש עודי בן־סעדיה, שהוא קצין בצה"ל, כי „סרבנות השירות בשטחים איננה דגל בעיניי, אלא רק כלי של ביטוי מחאה נגד מה שנעשה בשטחים".

העצומה של חברי „יש גבול", שכולם חיילי מילואים, מופנית אל ראש הממשלה ואל שר־הבטחון. נאמר בה: „מלחמת לבנון, ההתנחלויות ופעולות הדיכוי בשטחים הכבושים מצביעים על חוסר רגישות לחיי בני־אדם, על אבדן ערכים ועל אבדן חוש מציאות. והם סוגרים כל אופציה לשלום".

מחברי העצומה והחותמים מצהירים, כי „נשבענו להגן על שלומה ובטחונה של מדינת ישראל ואנו נאמנים לשבועה זו. על כן אנו פונים אליכם לאפשר לנו לא לקחת חלק בתהליך הדיכוי והכיבוש בשטחים". (עתי"ם)

הורים „עמדו בתור" לחתום ערבות לשחרור ארלט הילו

ארלט הילו, התיירת המעורבת בפרשת אימוץ הילדים מברזיל, שנעצרה כחשודה בשימוש בדרכון מזויף בבואה מברזיל לישראל, זכתה בערר שהגישה על מעצרה ושוחררה אתמול בערבות בפסיקת בית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

פרקליטה של ארלט הילו, עו"ד שמואל פאר, טען בערר שהגיש למחוזי, כי החקירה נסתיימה והעבירה המיוחסת לה אינה מצדיקה הארכת המעצר.

הדיון בעניינה של הברזילאית בת ה־38 לווה אירועים יוצאי דופן בבית המשפט, כאשר משפחות רבות של מאמצי ילדים שהסתייעו באשה התערבו במהלך הדיונים. הורים רבים הגיעו לאולם המשפטים עם זרי פרחים בידיהם, וכמה מהם אף נשאו עמם בפרוזדור את ילדיהם.

במהלך הדיון, כאשר החל השופט אריה אבן־ארי לקרוא את החלטתו וציין כי „מסתבר שפעולתה של החשודה הביאה ברכה למשפחות רבות" — נשמעו באולם באורח ספונטאני מחיאות כפיים. השופט נטש את האולם בכעס, והורה לפקידי העזר והמשטרה להוציא את הקהל הנלהב מן האולם. השופט אבן־ארי חזר כאשר נותרו רק העתונאים, הפרקליטים ואנשי המשטרה, ואז סיים את קריאת החלטתו.

„מחדל קרדינלי"

השופט ציין בהחלטתו כי בבקשת המעצר לא הוגדר כלל הסעיף המיוחס לחשודה. „זהו מחדל קרדינלי, מאחר שאין לעצור אדם אלא כאשר מודיעים לו באופן מיידי במה הוא חשוד" — קבע השופט.

השופט הורה לשחררה בערבות של 10,000 ש"ח, שליש מזה במזומן, וציווה עליה להצהיר על כתובת מגורים קבועה ולהתייצב במשטרה אחת ליום. כן הוצא נגדה צו עיכוב יציאתה מן הארץ.

כאשר הורד התיק למזכירות הפלילים, נהרו לשם הורים מאמצים רבים, אשר „עמדו בתור" לחתום ערבות לשחרורה של החשודה. אחד מהם הגיש לפקיד בית־המשפט, משה רזיק, חבילה של 3,300 שקלים חדשים במזומן, ולאחר סיום הרישומים השונים שוחררה האשה כשהיא מלווה ע"י דורשי טובתה הרבים. (עתי"ם)

לעובדי פרוטארום
שותפים למאבקכם יחד עם
פועלי האיזור ומחזקים את ידי
מועצת פועלי עכו
בהתייצבותה
בראש המערכה
מפ"ים עם העובדים

ביקורת חצות

משינה - לאט ובטוח

אפשר לומר הכל על המפיקים של להקת משינה, פרט לדבר אחד. אי־אפשר לומר עליהם שהם ממהרים. אמש התקיימה הפרמיירה של משינה. הזדמנות שנוצלה להענקת תקליט זהב — אירוע מגיע למורי, אפשר היה לדחותו או להקדימו להזדמנות אחרת, שכן הטקס כלל לא עניין את הקהל. אם היו ממתינים עוד זמן קצר, אפשר היה לעשות פרימיירה יחד עם הופעת המאה שלהם. אם זה היה בגלל חוסר ביטחון עצמי, הרי שלא היה מה לחשוש. יש להם מזה הרבה והם הפגינו זאת על הבמה.

מבחינה טכנית, זו אחת מהפקות הרוק הטובות ביותר שנראו בארץ. תאורה מהממת. תפאורה של מגדל דרדינג שהופך לתותח ואחר־כך למסגה, לפי הצורך והשיר המתאים. גם איכות הצליל מעולה.

משינה הם צוות מגובש, אנרגטי מאוד, היפר־אקטיבי לפעמים. יובל בנאי במיוחד. הם מזכירים להקות „סקא" אנגליות מסוף שנות ה־70 במוסיקה ובהופעה ובתנועה על הבמה. הם תיאטרליים מאוד, בדרגי רוק אנד רול, משהו כמו „כוורת" של שנות ה־80, או „הגשש החיוור" עם ציור נגינה משוכלל.

ההופעה, על המוסיקה והאפקטים שבה, הלהיבה את הקהל. חבל שהמופע הזה לא התקיים ב„ליקויר" או במועדון אחר, כי ניתן לילדים לקום, לרקוד ולהתפרק. זה היה מתאים יותר למשינה. מי שהתקליט של הלהקה לא נשמע לו הכי מלהיב — כמוני — ייהנה הרבה יותר מההופעה. שווה בהחלט.

עופר ניר

יש תקציב ויש מנהל; בטלוויזיה מפשילים שרוולים

מאת אתי רונאל כתבת „על המשמר"

מנהל הטלוויזיה דיווח אתמול לוועד המנהל של רשות השידור על השינויים האישיים והתיפקודיים שעשה במחלקת החדשות של הטלוויזיה וקיבל את אישורו. כן הוחלט, כי המכרז לתפקיד מנהל התוכניות, אשר בוטל עקב התפטרותו של יאיר אלוני, יחודש במתכונתו הקודמת ויתקיים מייד לאחר הפסח.

שלשום אישרה הממשלה את תקציב רשות השידור ל־1986/7, והפעם — לכל שנת הכספים ולא לחודשים ספורים כפי שנהגה בעבר, כדי להגביר את הפיקוח על רשות השידור. מן המאזן שהציג מנכ"ל רשות השידור אורי פורת עולה, כי רשות השידור סיימה את שנת התקציב הקודמת בעודף תקציבי גם לאחר שהחזירה חובות בסך 5 מיליון דולר. לאחר אישור התקציב אמר פורת: „לראשונה זה שנים אנחנו נכנסים לשנת התקציב ברגל ימין. יש תקציב לכל השנה ויש מנהל טלוויזיה לכל השנה. ועתה נפשיל שרוולים וביחד עם העובדים נפעל להבראת הטלוויזיה ולשינוי פני המסך".

ההסתדרות תטפל במו"מ על תנאי הפרישה מסו"ב

מאת כתבנו לענייני עבודה

האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות קיבל לידיו את ניהול המו"מ על תנאי הפרישה של מפוטרי „סולל בונה". זאת, לאחר שהמגעים הישירים בין הנהלת הקונצרן לבין ועדי העובדים לא הניבו תוצאות.

בהנהלת „סולל בונה" גוברת מיום ליום הדאגה נוכח התמשכות המו"מ עם ועדי העובדים, שחולקו לצורך המגעים לשתי קבוצות עיקריות: ועדי היציבים ואירגון־הגג של העובדים.

בהנהלה מציינים שאם לא יושג הסכם על תנאי הפרישה עד סוף חודש זה, לא ניתן יהיה להבטיח את הסיוע לקונצרן מהממשלה ומהבנקים, כפי שקובעת ועדת פוגל.

ועדי העובדים דוחים את הצעת ההנהלה שלפיה כל מפוטר יקבל פיצויים בשיעור של 100 אחוז מהשכר החודשי, בתוספת כספים שנצברו לזכותו בקרן הביטוח לפועלי הבנין. הוועדים דורשים פיצויים בשיעור כפול מזה.

נוסף לכך, מתנגדים הוועדים לדרישת ההנהלה — המסתמכת על ועדת פוגל — לפיה יפוטרו 3,200 עובדים קבועים, מהם 2,200 עד סוף יוני. הוועדים גורסים שניתן להסתפק בפחות ממחצית המספר הזה.

„תן לאצבעות ללכת" הגיע למגזר הערבי

מאת אתי רונאל כתבת „על המשמר"

עותק של מדריך הטלפונים הראשון בשפה הערבית נמסר אתמול לשר התקשורת אמנון רובינשטיין על־ידי מנכ"ל „דפי־זהב" צבי אורבך.

במדריך כ־50 אלף מינויים במגזר הערבי ומעבר לקו הירוק, לפי סדר האלף בית של הישובים, ובחלקו השני — מדריך מסווג לפי מקצועות. 100 אלף העותקים יחולקו בסניפי הדואר, בתחנות בזק וברשויות המקומיות.

ראש מועצת טירה, טארק עבד אל־חי הודה לשר התקשורת על יוזמתו בשם ועד הרשויות המקומיות הערביות ואמר, כי השר רובינשטיין הוא היחיד משרי הממשלה המיישם בפעולותיו היומיומיות את עקרונות שוויון הזכויות וההזדמנויות לכל מגזרי האוכלוסיה.

„עד לפני שנתיים היו בטירה 30 מכשירי טלפון ל־18 אלף תושבים, והיום ניתן טלפון כמעט לכל דורש".

שר התקשורת התיחס לפיתוח המואץ במגזר הערבי, הבולט במיוחד על רקע ההזנחה בתחום זה, ולאימוץ השפה הערבית בכל מערכת השירותים של משרד התקשורת בסניפים ובתי־הדואר.

בשבוע הבא תחנך בנצרת תחתית מרכזיה ל־5000 מנויים, ובראשית מאי יוציא משרד התקשורת בול מיוחד לרגל החג המוסלמי עיד אל־פיטר, עם תמונת המסגד של עכו.

האקדמאים באוני' העברית תובעים תוספת 'שחיקה'

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

ועד העובדים האקדמאים של האוניברסיטה העברית בירושלים הודיע אתמול לחבריו, כי אם המעסיקים לא ישלמו הפרשי שחיקה ינקוט הסגל עיצומים מיד עם תום פגרת הפסח ב־5.5. המרצים לא ילמדו אך ינהלו פעילות אקדמאית אחרת, כמו הדרכת סטודנטים ודוקטורנטים.

ארגוני הסגל האקדמאי בכל המוסדות להשכלה גבוהה מנהלים עתה מגעים עם ראשי המוסדות בדבר מתן הפרשים על השחיקה בשכרם. יו"ר הוועדה המתאמת של ארגון הסגל ד"ר דליה שלף, מסר לכתבנו, כי אין ויכוח עם המעסיקים על כך שהשחיקה עולה על 6 אחוזים. מתנהל עתה ויכוח על השאלה בכמה נשחק שכר העובדים במוסדות להשכלה גבוהה, בהשוואה לעובדים אקדמאים במוסדות אחרים. ד"ר שלף הביע תקווה, כי תוך 24 שעות יו..הר תמונת המצב.

לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

בית „על המשמר" מברך את קוראיו בחג חרות שמח

יום ד', י"ד בניסן תשמ"ו, 23 באפריל 1986 / שנה מ"ג מס' 13022 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

בכתב התביעה שהוגש בניו־יורק על־ידי ממשלת ארה"ב:

תא"ל (מיל.) ועוד שני ישראלים בין החשודים בהברחת נשק לאיראן

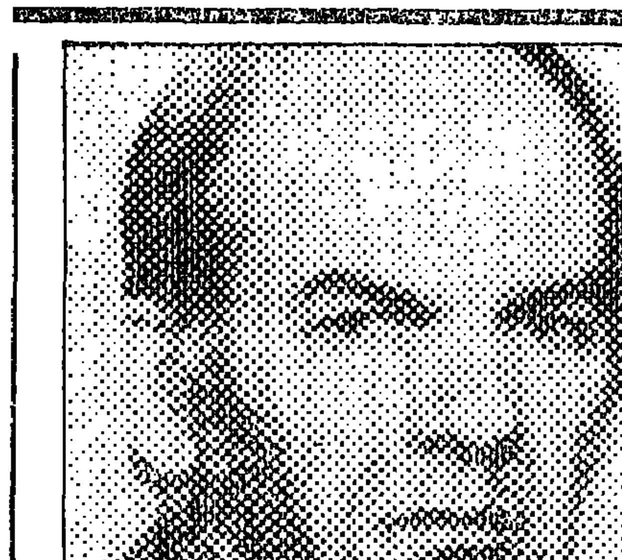

תא"ל (מיל.) אברהם ברעם (צילום: ידיעות אחרונות)

היקף העיסקה: 2.5 מיליארד דולר ⊛ ממשלת ישראל מכחישה מעורבות ⊛ פרטי העיסקה: מטוסי „פאנטום" ו„סקייהוק", מסוקי תקיפה, טילי קרקע־אוויר, טילי אוויר־אוויר, פצצות מיצרר, מנועים למטוסים ולטנקים

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב וסוכנויות הידיעות

וושינגטון. — ממשלת ארה"ב הגישה אתמול כתבי אישום נגד 14 אמריקנים, יוונים ובריטים, ונגד שלושה ישראליים, החשודים שהיו חברים ברשת שקשרה קשר להבריח לאיראן נשק מתוחכם בשווי 2.5 מיליארד דולר.

הגיש את כתבי־האישום התובע הכללי של ניו־יורק, רודולף ג'וליאני, שהאשים את חברי הרשת, כי היה בכוונתם לספק לאיראן באופן בלתי־חוקי מטוסי־קרב „פנטום אפ.4" ו„סקייהוק אפ.4", וכן מסוקי תקיפה, טילי קרקע־אוויר, טילי אוויר־אוויר מדגם „פיניקס", פצצות־מיצרר, מנועים למטוסי־קרב וכיסוי מנועי טנקים.

על־דעת עצמם

בכירים ישראליים רשמיים בוושינגטון הכחישו כי קיימות כאילו היתה ממשלת ישראל מעורבת בפרשה או כאילו היא הורתה לספק את הנשק לאיראן. המקורות הישראלים אמרו, שאם האשמות נגד הגורם הרשמי באמת יוכחו, הרי שהישראלים הקשורים בפרשה פעלו על־דעת עצמם, ללא כל הכוונה רשמית.

דובר שגרירות ישראל בוושינגטון, יוסי גל, אמר, כי הוא קיים בעניין זה מגעים עם ירושלים (סוף בעמוד 2)

„בילד צייטונג"

מו"מ בין ישראל לבון על צוללות ומנועי „לאופרד" תמורת מזל"טים

הארבורג. — ישראל מנהלת מו"מ עם גרמניה המערבית על רכישת שלוש צוללות ומנועים של טנקים מדגם „לאופרד 2", תמורת מטוסים ללא טייס — מוסר העתון הגרמני הנפוץ „בילד צייטונג", בגליון הבוקר.

העתון מציין, כי מכירת הצוללות כרוכה בחוזה בהיקף 240 מיליון מארק, כן נאמר, כי ישראל מקווה שתוכל לנסות את מטוס הקרב־הפצצה האירופי „טורנאדו" בתרגילי־אש חיה.

משרד ההגנה המערב־גרמני סירב להגיב על ידיעה זו. לדברי „בילד צייטונג", יקבלו שלטונות גרמניה בברכה את קניית הצוללות על־ידי ישראל, שכן הדבר עשוי להקל על מצבן הקשה של המספנות הגרמניות, שהסתבכו בבעיות כספיות קשות. (ע"צ)

בגלל „כתם" בעברו לא צורף ברעם לסגל הגבוה במשטרה

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר", ודליה שחורי, כתבתנו המדינית

החברות הפרטיות הישראליות העוסקות בסחר נשק ותיווך עיסקות נשק, שבראשם עומדים קצינים בכירים במילואים ברובית המקרים, עלולים ניכיון העבר מתואמות עם משרד־הביטחון בכל אחת מהעיסקות איתן דב מבצעים.

מקורות בישראל ששירתו בצה"ל בעבר יחד עם תא"ל (מיל.) אברהם ברעם, הביעו אמש פליאה ותדהמה על מעורבותו בפרשת הברחת הנשק לאיראן, שניתן להגדירה כגדולה בהברחות הנשק ביטוח הפרטי בעולם.

החברה לסחר בה עבד תא"ל (מיל.) ברעם, התגלתה בשנים (סוף בעמוד 2)

סחר הנשק ישראל־חומייני: עסקות מ־81' עד 85'

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

מערכת יחסי סחר הנשק בין ישראל או ישראלים לאיראן לאחר עליית חומייני לשלטון, זכתה משך השנים לסיקור נרחב למדי בתקשורת המערבית.

עיקר הפירסומים מתרכזים בין השנים 81' ל־84', כאשר אם ניתן ללמוד על־פי היקף הפירסומים, הרי שהחל מ־84', כאשר נפתחה המיתקפה האיראנית במפרץ הפרסי, חלה ירידה משמעותית בהיקף העיסקות הצבאיות שידם של ישראל או ישראלים היו בהן.

ה„סנדיי טיימס" הבריטי ידע לספר באוקטובר 84', כי לאחר 4 שנות ייצור של חלפים לאיראן, הפסיקה ישראל את פעילותה זו כתוצאה מבעיות תשלום. עם הפסקת האספקה הישראלית נוצרו בעיות בצבא האיראני בתחום הפגזים, חלקי טנקים, תחמושת, חלפים למטוסים ותחמושת לנשק קל. העיסקה, לדברי העיתון, נעשתה עם סגן שר־הביטחון, מרדכי ציפורי.

ב־81', בשל החשש של ישראל לשלום יהודי איראן, כדי למנוע את חשיפת העיסקות הן בוצעו באמצעות הבירה בג'נבה.

ה„ניוזוויק" האמריקני פירסם בינואר 85' את סיפורו של טייס איראני שערק לסעודיה וסיפר, כי ישראל היא הספק הגדול ביותר של חלקי חילוף למטוסי ה„פנטום" האיראניים.

„להיגרו" הצרפתי דיווח ביוני 84', על חשיפת רשת בבריטים באיטליה שעסקה גם בתיווך בין ישראל לבין איראן.

ביולי 81' ידע „ליברסיון" הצרפתי לספר, כי העיסקה הראשונה בין ישראל לאיראן נחתמה ב־24 ביולי 1981. העיתון מסתמך על מסמכים שנמסרו ע"י פקיד איראני שערק. הנשק בישראל אמור היה להישלח לנמל באנדר־אבאס באיראן, דרך נמלים אירופיים — אנטוורפן או רוטרדאם. בינואר 84' דיווח ה„אובזרבר" הלונדוני על קשר בין ישראל לחתנו של חומייני, סאדק טאבטאי, שמעורב בעיסקות הנשק בין ישראל לאיראן. (סוף בעמוד 12)

עדיין בדרך אל החירות

חג הפסח מסמל את הדרך הארוכה של יציאת בני ישראל מעבדות לחירות. בהגדה המסופרת הערב זוהי הדרך של ארבעים שנות המדבר, ובקורות עם ישראל חלפו אלפיים שנות גלות ותלאות עד להגשמת העצמאות המדינית, הקמת מדינת ישראל ושובם של מליונים אל המולדת. אך הדרך לחירות עדיין ארוכה. הן כמובן שרק מיעוט מפזורי העם היהודי התקבצו במולדתם ההסטורית. והן מפני שאנו רחוקים עדיין מיישום חלום החירות במלואו — במדינה.

אין להתעלם מן העובדה, כי העם מפולג בראייתו את מושג החירות. לוחמי החירות במאה ה־19 באירופה השכילו לחרוט על דגלם את הסיסמה „בעד חירותכם וחירותנו", שפירושה, כי עם המשעבד עם אחר אינו חופשי בעצמו. בתרגום למציאות שלנו — המשך כיבוש בגדה המערבית ושליטה על מליון פלשתינים אינה שוללת את החופש מהפלשתינים בלבד, אלא פוגמת בחירותנו אנו. לא כן סבורים חוגי הימין הלאומני בארצנו, אשר מבקשים לחגוג את חג החירות בהפגנת התגרות בחברון, בלב ליבה של האוכלוסיה הפלשתינית. מי ששואף להעניק לישראל „יותר חירות", כביכול על־ידי שליטה בארץ־ישראל כולה תוך נישול האוכלוסיה הערבית (וסיסמה זו חדלה לשמש מונופול של הגזען כהנא אלא הפכה לרעיון מרכזי של מפלגת „התחיה") עלול לגרור אותנו למלחמות אין קץ, ולהפיכת מדינתנו הדמוקרטית למהדורה חדשה של דרום־אפריקה.

אנו גם רחוקים עדיין מהשגת חירויות האזרח וגם מחירות מלאה באורחות החיים. על־פי החוק, קיים אומנם שוויון־זכויות לכל אזרחי ישראל, אך בפועל זועק אי־השוויון של בני המיעוטים. ואילו הרוב הגדול של הציבור נתון בהשתערות בלתי־פוסקת של החרדים, המנסים לכפות את מנהגיהם, השקפותיהם ואורח חייהם על כלל האוכלוסיה. קשה לדבר על חירות, כאשר הרוב המכריע של הציבור נאלץ להתגונן בפני אלימות חרדית, המתיימרת להכתיב לכלל את „האופי היהודי של המדינה". במקום חירות מחשבתית שהיא יסוד ומסד בחברה הדמוקרטית הנאורה, מנסים להחזירנו לעולם חשוך של אמונות טפלות, אמונות מימי־הביניים. איש אינו בא לגרוע מזכותם של הדתיים לחיות באמונותיהם. אך הללו אינם מסתפקים בכך ומנסים להשליט את ההלכה כהשקפת העולם ודרך החיים של כלל הציבור.

למרות כל אלה, מוטב לשמוח בחג החירות שחל בימי האביב. המעוררים תמיד תקווה כי מה שטרם הושג בדרך אל החירות המלאה יושג בעתיד. הודות לתבונתו של העם שאפילו הוא שוגה וסוטה מדי פעם מן הדרך, הרי בסופו־של־דבר יגבר על נביאי השקר של חירות אנוכית, חד־צדדית — „חירות" המנסה להכניס עם אחר לגיטאות הדיכוי — ולכלוא את עמנו בגיטאות של אמונות שחלף זמנן.

נשיא אוסטריה הרשיע את ואלדהיים: „...ע הכל בבלקנים"

קירשלגר סירב לואלדהיים

בעת פלישת הסובייטים [illegible], שיגר ד"ר קורט ואלדהיים, אז שר־החוץ של אוסטריה, הוראה אל שגרירו בפראג, ד"ר קירשלגר, האוסרת מתן היתרי כניסה לפליטים פוליטיים מצ'כיה.

קירשלגר (היום נשיא אוסטריה) סירב למלא את ההוראה של ואלדהיים.

ואלדהיים, שנשאל לגבי פרט חדש מעברו, ניסה להכחיש ושוב לשקר. אך נסוג כאשר הוצג בפניו מסמך החתום בשמו. (פרטים על הגילוי החדש הזה במאמר של מ. נגן על פרשת ואלדהיים — עמוד 5).

פרס קורא לאירופים לנהל מאבק ללא פשרות בטרור

שטרסבורג. — ראש הממשלה, שמעון פרס, קרא אתמול בשטרסבורג ל־21 מדינות של מערב־אירופה לנהל מאבק „ללא פשרות" בטרור הבין־לאומי, ולתמוך בהצעתו ל„תוכנית מרשל" למזרח התיכון, שבלעדיה „אין תקווה לשלום יציב" באזור.

באוזני חברי פרלמנטורים של 21 מדינות של מועצת אירופה, אמר פרס, כי „המאבק בטרור חייב להיות טוטאלי, רצוף ומתואם, והוא מחייב שיתוף פעולה." „הטרור הוא ללא פשרות, ולכן גם תגובתנו חייבת להיות ללא פשרות", אמר פרס.

„תוכנית מרשאל"

„מלבד סכנת הטרור, יאיים על המזרח־התיכון משבר כלכלי דרמטי, בעקבות ירידת מחירי הנפט. המדינות התעשייתיות הן הנהנות הראשונות ממשבר זה, והן יחסכו השנה כ־70 מיליארד דולר. הן יכולות להקדיש חלק קטן מחסכונות אלה לתוכנית סיוע כלכלי לאזור המזרח־התיכון. בלי כלכלה יציבה, אין תקווה לשלום יציב," אמר פרס, וקרא למועצת אירופה „למלא תפקיד מרכזי בתוכנית זו, שתוכל להשתרע על 10 שנים."

שיתוף עם מצרים

בדברו על תהליך השלום במזרח־התיכון, אמר ראש הממשלה כי „המסגרת האפשרית היחידה לדיונים היא המסגרת של מו"מ ישיר בין משלחת ירדנית־פלשתינית לבין משלחת ישראלית, בהקשר בין־לאומי." הוא חזר על קריאתו למלך חוסיין, ואמרו „עלינו להפגש ולשאת ולתת. יהיו המועד, המקום, סדר היום והנהלים אשר יהיו."

להלן אמר, כי ישראל פועלת למען שיפור היחסים עם מצרים. „הכרחי שמצרים וישראל יפעלו יד ביד כדי להפוך את חוזה השלום ביניהן לדוגמה מזהירה של שיתוף פעולה." אמר.

הטרור והלובי

בסעודה שנערכה על־ידי האגף הצרפתי של הקונגרס היהודי העולמי, אמר פרס, כי הוא מאמין ש„ההתערבות האמריקנית בלוב לא נסתיימה." הוא מתח ביקורת על אלה שמתחו ביקורת על הפעולה האמריקנית. באמרו: „עליהם להציע פתרון אחר" כדי לשים קץ לתמיכה הלובית באלימות בין־לאומית.

אשר לשאלה, אם התגובה האמריקנית היתה יעילה או לא, סבורני, כי המדיניות האמריקנית השיגה משהו חשוב. עד היום היה קדאפי חופשי לחלוטין להתערב בעולם כולו בהושטת סיוע לאלימות ולפעולות טרור. עכשיו עליו למצוא דרכים להגן על ארצו, הקשורה בטרור. אני גם סבור, כי הוא צריך להשלים עם חולשה מסויימת מצד הסובייטים, שכן ההתערבות הסובייטית היתה מוגבלת, ולטכנולוגיה של בריה"מ יש מיגבלות," אמר ראש הממשלה.

ישראלים בין החשודים

(המשך מעמוד 1)

והוסמך להודיע מפורשות, כי ממשלת ישראל לא היתה מעורבת בפרשה בכל צורה שהיא.

הבית הלבן ומשרד החוץ האמריקני לא פירסמו כל תגובה על כתבי האישום שהוגשו.

3 הישראלים

כמה מן המעורבים בפרשה, בכללם שלושת הישראלים, נעצרו בברמודה, כאשר חנה שם המטוס שבו טסו מלונדון לוושינגטון. אחד מהם הוא תת־אלוף (במיל.) אברהם ברעם, שהיה בעבר מפקד אוגדה משוריינת בצה"ל הוא הורחה לפני חוקריו כג'ון דאו.

שני הישראלים האחרים שהואשמו הם ישראל אייזנברג ובנו גוריאל אייזנברג.

האיש המואשם כי הקים את הרשת ועמד בראשה הוא פרקליט בריטי, סמיואל אוונס, בן 50.

יחד עם שלושת הישראלים, נעצר בברמודה אמריקני ששמו אוונס וילאם נורתורפ, שמסר לתביעה, כי הוא מתגורר בתל־אביב. מספרם הכולל של חברי הרשת הוא 17, ובכללם שני מערב־גרמנים. נמסר, כי שמונה מבין הנאשמים טרם נעצרו והם מבוקשים ע"י המשטרה האמריקנית.

התביעה בניו־יורק טוענת, כי החשודים התכוונו לשלוח את כלי הנשק לאיראן מישראל וממדינות אחרות, ששמותיהן לא הוזכרו. לא נמסר אם כלי הנשק או חלקם הגיעו לאיראן.

הרשת הוגדרה כגדולה ביותר שנחשפה בארה"ב אי־פעם.

„איש המפתח"

בכתבי האישום נאמר, כי „איש המפתח" אוונס גייס שלושה צוותים שונים של אנשים, שהיה ביכולתם לשים את ידם על נשק אמריקני מחוץ לארה"ב ועל מסמכי־המשלוח הדרושים.

רבים מכלי הנשק עמדו להישלח לאיראן מישראל, על־פי מסמכי־משלוח שבהם נאמר, כי הנשק מיועד ליוון, לפקיסטאן ולמדינות אחרות, שכתבי־האישום אינם נוקבים בשמותיהן.

ארבעה אנשים נעצרו בניו־יורק והם זוהו כניקוס מינארדוס מבוורלי־הילס, בקליפורניה; א.ר. פלרמוי מסטנטון, באנגליה; ראלף קופקא והרמן של מגרמניה המערבית.

למן נפילת השאה באיראן, התפרסמו מפעם לפעם ידיעות, שלפיהן סופק לאיראן נשק מישראל, אך ישראל הכחישה זאת תמיד. אנשי־רשות ישראליים הציגו, כי אזרחים ישראליים, ובכללם קצינים לשעבר, היו מעורבים באופן פרטי בהברחות־נשק בלתי־חוקיות למדינות שונות, ובכללן איראן, אך לישראל לא היתה יד בכך.

סוכנות אי.פי. מוסרת, כי תא"ל ברעם היה מעורב בעיקר בתוכנית לספק 13 מטוסי קרב מדגם „פ.־5" ממפעלי „נורתרופ" בקליפורניה ישירות לאיראן.

עיסקה מדהימה

התובע הכללי של ניו יורק ציין, כי עיסקת הנשק שנכשלה היתה „מדהימה בהיקפה". בכללו בה מאות מטוסי־קרב, יותר מ־15 אלף טילים ועשרות טנקים, ארטילריה ארוכת־טווח וכמה מטוסי־תובלה מדגם „סי־130".

נציג בכיר של שירות המכס האמריקני, ויליאם פון־ראב, הגדיר את אנשי הרשת כ„סוחרי מוות, שהפעילו שוקי־נשק שחורים בשביל טרוריסטים". הוא הביע את הדעה, כי לבד מניצול הנשק נגד עיראק, היתה איראן מעבירה את אמצעי הלחימה גם לידי טרוריסטים. „ידיהם המגואלות בדם של טרוריסטים היו לופתות טילי טאו, שהם באמת נשק אידיאלי למלאכתם הנפשעת", הוסיף פקיד המכס.

אין ראיות למעורבות ישראל

התובע ג'וליאני הדגיש, כי אין ראיות לשהן שממשלת ישראל היתה מודעת לפרשה. הוא אמר גם, כי שלטונות ישראל לא נתבקשו ליטול חלק בחקירה.

מחוגי המשטרה נמסר, כי יש להניח שאחד הנאשמים, שנתפס בשלב מוקדם, משתף פעולה עם השלטונות.

בין הנאשמים בעלי־האניות ניקוס מינארדוס, בן 54, המתגורר בקליפורניה. פקידים מסרו, כי הכוונה היתה להעביר את אמצעי הלחימה לאיראן באוניות יווניות. הם הוסיפו, כי אמצעי־הלחימה נמצאים עתה בישראל ובכמה מדינות אחרות.

עסקות מ־'81 עד '85

(סוף מעמוד 1)

גורמי אופוזיציה לחומייני מסרו בלונדון בסוף '85, כי ישראל מוכרת לאיראן נשק וחלקי חילוף, כולל חלקי חילוף למטוסי „פנטום". הגורמים האופוזיציוניים דיווחו, כי בתחום זה של סחר הנשק עם איראן קיים שיתוף פעולה בין ישראל למימשל האמריקני, המבקש כי איראן לא תובס במלחמה עם עיראק. הגורמים ציינו, כי בשנת '84 היקף העיסקאות הגיע ל־500 מיליון דולר.

ב־22 לנובמבר '81 מסר יו"ר הפרלמנט האירני, כי איראן רוכשת נשק מישראל. לדבריו, רכישות הנשק מתבצעות על חשבון 450 מיליון דולרים שישראל חייבת לאיראן עבור נפט שרכשה בתקופת השאה.

ריוותי הס.אי.א. ב־'81 ציינו, כי ישראל מכרה לאיראן בשנה זו פגזים לארטילריה וצמיגים למטוסי פנטום.

במשפטו בארה"ב של המבריח הבריטי יאן סמאלי אמר המבריח כ־'81 כי היה איש־קשר בין ישראל לאיראן בתחום סחר הנשק.

רמזים על המשך הפעילות בתחום מכירות הנשק בין ישראלים לאיראן אנו מוצאים בהודעתו של נשיא עיראק באו"ם בספטמבר '85, שקבל על שיתוף פעולה צבאי בין ישראל לאיראן.

השמועות על המשך מכירות נשק ישראלי לאיראן התחזקו עם נחיתתו בלוד בקיץ '85 של מטוס אמריקני שיצא מטאבריז שבאיראן.

הג'יינס דיפנס וויקלי" ציטט באוגוסט '85 משקיפים, שהביעו תמיהה על כך שהמטוס נחת כתוצאה מתקלה טכנית דווקא בישראל ולא באחד מבסיסי חיל האוויר האמריקני בתורכיה.

בגלל „כתם" בעברו

(סוף מעמוד 1)

האחרונות בהספקת נשק למדינות דרום־אמריקה. העיסקה הנוכחית חרגה אם כן מהתחום הגיאוגרפי בה פעלה.

מנכ"ל „גינרי"

דובר משרד הביטחון הכחיש אתמול כל מעורבות של ישראל ושל מערכת הביטחון בפרשה. „אין לנו כל קשר לעניין הזה" אמר הדובר.

תא"ל (מיל.) אברהם ברעם, סיים את שירותו הפעיל בצה"ל בשנת 1979 בתפקידו האחרונים שירת פעמיים כמפקד אוגדה משוריינת של צה"ל בסיני.

במלחמת ששת הימים שימש ברעם כמג"ד וביום כיפור כמפקד חטיבה. „הוא היה קצין טוב, מוכשר ומצטיין, בחור שעלה במהירות ממ"פ חי"ר ועשה הסבה לשריון — העידו עליו אמש ידידים מהעבר הצבאי.

עם תום שירותו בצה"ל, שימש ברעם כמנהל כללי של חברת הבניין „האחים גינרי". ברעם, תושב ראשון לציון, ביקש עם שחרורו להצטרף לשירות. משטרת ישראל כפי שעשו חלק מחבריו הקצינים שפשטו את מדי צה"ל, באותם ימים שירת בתפקיד המפקח הכללי של המשטרה האלוף (מיל.) הרצל שפיר. שפיר תמך בגיוסו של ברעם לתפקיד סגן מפקד מחוז במשטרת ישראל.

„כתם" של אקדח

צירופו למשטרה לא יצא אל הפועל, בסופו של דבר, בשל „כתם" שהיה לברעם מהתקופה של סוף שירותו בצה"ל. ברעם נחשד, כי העביר אקדח שלא כחוק לאחד האחים ממשפחת אוחנה בטבריה.

פרשת משפחת אוחנה התפוצצה לפני שש שנים, עם מעצרם של חלק מבני המשפחה, בזמנה, מחוסר הוכחות, לא הוגש כתב־אישום נגד ברעם, אולם למרות, זאת נמנעה המשטרה מתצרפו לשורותיה.

משה"ח מכחיש

דובר משרד־החוץ אמר אמש, בתגובה על הידיעות בדבר תפיסתה של רשת מבריחי נשק לאיראן, שבה היו מעורבים גם ישראלים, כי ממשלת ישראל לא ידעה על הברחת נשק לאיראן ולא היה לה כל חלק בפעילות זו.

חוגים ממשלתיים הוסיפו, כי אין באפשרות ממשלת ישראל לדעת על מעשיו של כל אזרח מאזרחיה. אי לזאת, סבורים חוגים אלה, כי אין מקום לתגובה מעבר לזו של דובר משרד־החוץ.

נמסר עוד, כי תת־אלוף ברעם, שלפי הפרסומים נמנה עם חברי הרשת, הוא אזרח ואינו ממלא היום כל תפקיד בצה"ל.

צלצול מהיר

דוד קוליץ, מנכ"ל חברת „אלול" ליצוא בטחוני

סידורי האבטחה נגד הברחות — נאותים

איך מבריחים נשק בכמות כזאת לאיראן?

הידיעה שפורסמה אומרת, שהם התכוונו להבריח נשק ב־2.5 מיליארד דולאר. אני לא זוכר ששמעתי על כוונה לשדוד בנק בסכום מסויים — וזה נכון באותה מידה לגבי הנשק האמור.

ומה באשר לאפשרות שישראל עומדת מאחורי ההברחה?

אף אחד לא מבריח נשק מישראל וסידורי האבטחה הם נאותים דיים. כדי להבטיח שנשק בהיקף כזה יגיע למדינות בהן מדובר — במקרה הזה יוון ופקיסטן — ולא למדינות אחרות. מה גם שמדובר בציוד שמקורו, ככיכול אמריקני ואשר עליו מקפידה ישראל כפל כפליים.

ואם התכוונו לרכוש הנשק ממדינה אירופית כלשהי?

החוק האמריקני מחייב לקבל את אישורם למכירת הציוד. ואז היו שתי המדינות בודקות אם אכן מתכוונות יוון ופקיסטאן לקנות ציוד בהיקף כזה.

ומה באשר למעורבותו של תת־אלוף אברהם ברעם?

אינני יכול להסביר את מעורבותו של ברעם. אבל, כשם שישראלים מכובדים רבים ממלאים היום את בתי־הכלא בעולם בגלל עבירות שונות ומשונות, אז קיים גם תת־אלוף ברעם. והעובדה ששירת בצה"ל איננה מחסנת אותו מן המעבר על החוק.

סוחר נשק, שנודע בעיסקותיו עם איראן

כמו „עסק ביש"

איך מבריחים נשק בכמויות מעין אלו לאיראן?

טוב. הסכום בו מדובר, 2.5 מיליארד דולר, גדול כמיליארד וחצי דולר מן היצוא הישראלי לשנה זו. אבל ההברחה עצמה נעשתה בצורה חובבנית מאוד. ממש לא יאומן עד כמה.

ומה באשר לתוצאות הגילוי?

זהו דבר חמור מאוד. מבחינת המאשלה הייתי אומר שזה משתווה לעסק הביש. ואני מקווה שהאמריקנים יאמינו לנו שאנחנו לא מעורבים.

אתה עצמך נזכרת בעיתון איראני כמי שביקר באיראן לפני שבועיים?

לא בעיתון איראני, אלא בעיתון ירדני ובעיתון סעודי. אבל, אין לפירסומים האלה שום בסיס במציאות.

אתי רונאל

תא"ל ירדור ירכז הקמת „קול אמריקה"

מאת אלכס פישמן
כתבנו הצבאי

תת־אלוף ראובן ירדור, שלעבר סגן ראש אגף התכנון במטה הכללי, יעמוד בראש צוות ההקמה של חברת משרד־התקשורת שתקים את תחנת „קול אמריקה" בישראל.

החברה שתקים את משדרי „קול אמריקה" היא חברת סמך של חברת „בזק".

תת־אלוף ירדור מצוי בימים אלו בחופשת פרישה מהצבא.

הקמת תחנה של קול אמריקה בנגב נכנסה בימים אלה להילוך גבוה.

המנהל הכללי של משרד־התקשורת, יורם אלסטר, חתם בימים אלה בארה"ב על המסמכים הנוגעים להפעלת החברה הישראלית שתקים עבור „קול אמריקה" את המשדרים בארץ.

ה„קוברות" שיגרו טילים ושיתקו חוליית מחבלים שריתקה כוח צה"ל

מאת אבי בניהו
כתב „על המשמר"

מסוקי התקיפה מדגם „קוברה" המצויים בשורות חיל האוויר משולבים גם בפעילות נגד המחבלים בדרום־לבנון.

בטאון חיל־האוויר מגלה בגליונו החדש, כי מסוקי הקרב שיתקו עמדת מחבלים שירתה על כוח צה"ל שנלכד בוואדי בסביבות הכפר סריפא בדרום־לבנון. כתוצאה מפעילות מסוקי הקרב נהרגו שמונה מחבלים וחולצו חיילי צה"ל.

המדובר בכוח צה"ל שהשתתף בסריקות שערך צה"ל מצפון לרצועת הביטחון אחר שני החיילים הנעדרים. הכוח נתקל במכת אש עזה שנורתה לעברו מעמדה שלטת באחד הרכסים. אחד מחיילי הכוח נפצע קשה.

מפקד הכוח הזעיק מסוק חילוץ לפצוע וניסה להיחלץ לאחור. הכוח שנמצא בעמדה נחותה נתקל בקשיים. למקום התקרית הוזנקו מסוקי תקיפה מדגם „קוברה".

טייס אחד המסוקים סגן צ' סיפר „על הכוח הלכוד נורתה אש ממספר בתים שעמדו על הרכס. המסוקים נכנסו לעמדות וצלפו לעבר הבתים במטרה לשתק את מקורות הירי. לאחר שהכוח הלכוד ספג מכת אש נוספת מהמחבלים קיבלו הקוברות אישור לשגר טילים. „שיגרנו 3 טילים שפגעו בול במטרה ונכנסנו ליעף שיגור נוסף ושיגרנו עוד 3 טילים. הבתים שותקו."

מסוק החילוץ הצליח לחלץ את הפצוע והכוח הלכוד התפנה באופן מסודר. מהבתים ההרוסים הוצאו 8 גופות של מחבלים" סיפר הטייס.

לידידי משפחת אילת ובית כפר־מסריק

עירית גבריאלי

בתם של חנקה ודב אילת
שנספתה באסון הכבד בחו"ל
תובא לקבורה ביום שישי, ה־25.4.86 בשעה 13.00
ההלוויה תצא מבית העם של מושב בית חרות

בית כפר־מסריק מביע צער עמוק ומשתתף באבל המשפחה.

"על המשמר" עתון יומי
عل همشمار صحيفة يومية

המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4—43360—9
המען למכתבים: שירות שק־דואר נע"ל ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בנין סנסור חדרים 102—121. טל' 6—225125, המען למכתבים ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 675678, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

לברונו מירב הסיכויים להתמנות לנגיד — יועדף על עדי אמוראי

עמירם סיוון מועמד להחליף את גיורא גזית ● בהסתדרות מחפשים מחליף לריינר ● יפת עדיין לא התפטר — אלי הורביץ מועמד להחליפו ● יעקב רקאנטי יחליף כנראה את אחיו, רפאל, בדיסקונט

מאת כתבנו הכלכלי
ואייל שגב, כתב „על המשמר"

פרופ' מיכאל ברונו מירב הסיכויים להתמנות בקרוב לנגיד בנק ישראל, סבורים חוגים פוליטיים בירושלים.

לכתבנו נאמר, מפי דוברי חוגים אלו, כי אומנם לסגן שר האוצר, עדי אמוראי, „הובטחה בשעתו הנגידות", אך בשל הנסיבות המיוחדות שנוצרו עם הודעת מודעי מן האוצר, ועם פירסום דו"ח ועדת בייסקי, אין ספק כי „גם ראש הממשלה וגם שר האוצר החדש מעדיפים עכשיו נגיד שאינו שייך למפלגה פוליטית כלשהי, והוא בעל מעמד ציבורי ואוטוריטה מקצועית בלתי־תלויים".

לכתבנו נודע, כי רוב הפקידות הבכירה בבנק ישראל תומכת במינויו של פרופ' ברונו, וכן עשויים למען מינויי מנהלים כלליים ויועצים כלכליים בכמה משרדי ממשלה.

עמירם סיון ימונה ככל הנראה לתפקיד יו"ר הנהלת בנק הפועלים במקומו של גיורא גזית, שהתפטר מהבנק על רקע דו"ח ועדת בייסקי. ההחלטה למנות את עמירם סיון לתפקיד גובשה כבר בצמרת ההסתדרות והיא תובא כנראה לאישור הוועדה המרכזת של ההסתדרות בישיבתה הקרובה. במינויו של סיון לתפקיד החדש תומכים גם ראשי מפלגת העבודה וכן ראש הממשלה, שמעון פרס, ומזכ"ל המפלגה, עוזי ברעם.

בהסתדרות מחפשים בימים אלה מעמד מתאים להחליף את אפרים ריינר בתפקיד יו"ר ונשיא חברת „אמפל" שהיא אמנם חברה אמריקנית, אך נמנית על קבוצת בנק הפועלים.

אתמול קיבלה מועצת המנהלים של בנק הפועלים את התפטרותו של גיורא גזית מתפקיד יו"ר ההנהלה. ההודעה הרישמית אומרת, כי „הודעת ההתפטרות של גזית נתקבלה בצער".

המועצה ציינה את תרומתו הרבה של גיורא גזית לבנק הפועלים ולמשק המדינה בתקופה קשה ביותר. המועצה עמדה כבר על הצעדים שכבר נעשו בבנק הפועלים ביוזמת הנהלתו כלקח מארועי המניות בשנת 1983.

בבנק לאומי לא נשמעה עדיין הודעת ההתפטרות של ארנסט יפת. אתמול התכנסה מועצת המנהלים של הבנק לדיון בדו"ח ועדת בייסקי. אך על־פי בקשת חברי הדירקטוריון של הבנק, הוחלט לקיים דיון נוסף בדו"ח, לאחר שחברי הדירקטוריון ישלימו את העיון בו.

רק לאחר מכן יתקיים דיון נוסף, ואז יתבקש יפת להודיע את החלטותיו לגבי ההמלצות האישיות. הדירקטוריון יודיע את עמדותיו לגבי מיכלול הנושאים האחרים שבדו"ח.

גם דירקטוריון בנק לאומי, כמו זה של בנק המזרחי, הדגיש כי יפת פעל מטעם הדירקטוריון ובסמכותו. חברי הדירקטוריון ציינו את פועלו של יפת אישית ואת הנהגתו.

כתבנו מוסיף כי ככל הנראה ימונה אלי הורביץ, לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים של הבנק, ומרדכי איינהורן ימונה למנכ"ל ראשי. מועמד אחר לתפקיד זה, אהרון דברת, מנכ"ל „כלל", וכי אין לו כל כוונה לשנות תפקיד. „אני אוהב את החברה ויש לי אליה יחס אישי וקשר כמו לעסק פרטי שלי איני מעונין לעזוב אותה" — אמר.

בינתיים נשלחה ליפת הודעת תמיכה על־ידי עובדים בכירים בבנק. אלה כותבים אליו, כי הם שוללים מכל וכל את גישתה של ועדת בייסקי. למיה ניתן לפסול אדם ללא הגבלה מלמלא תפקיד או משרה.

בבנק דיסקונט יתכנס דירקטוריון הבנק ביום שני על מנת לדון במאזן הבנק, המתפרסם באותו יום. בישיבה יהיה גם דיון ראשוני בדו"ח הוועדה. לאחר מכן, תתקיים מסיבת עיתונאים. בה יוצג מאזן הבנק, אולם רפאל רקנטי הודיע כבר, כי לא ישיב ולא יתייחס בדבריו בכל דרך שהיא לדו"ח הוועדה.

ככל הנראה, ימונה בסופו של דבר יעקב רקנטי, אחיו של רפאל, העוסק ביום בעיסקי הספנות של הקבוצה, לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים של הבנק, ואילו אלי כהן, יו"ר ההנהלה המצומצמת של הבנק ימונה למנכ"ל, או שימשיך לשאת באותו תואר שיש לו היום אך יעסוק בניהול הפעיל של הבנק.

„סוריה אינה קשורה בפיצוץ במערב־ברלין"

מאת זאב בליצר,
כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — למימשל האמריקני אין כל ראיה שתקשור את סוריה במישרין לפיצוץ שהיה ב־5 באפריל במועדון־הלילה במערב ברלין — אמר אתמול דובר הבית הלבן, לארי ספיקס.

לעומת זאת, אמר ספיקס, כי יש לארה"ב „ראיות מוחלטות" כי לובים ניהלו את מבצע הפיצוץ, וכי הלשכה של לוב במזרח־ברלין היתה אחראית לאירוע.

דובר הפנטאגון דחה אתמול את טענות לוב וברית־המועצות, כי שלושה מטוסי־קרב אמריקניים הופלו בעת התקיפה על לוב.

הורביץ: המלצות בייסקי — תאווה ללמד לקח

מאת אייל שגב, כתב „על המשמר"

„לקום ולומר היום לכל הצמרת הפיננסית של מדינת ישראל לקום וללכת הביתה, זאת בשעה שהמדינה עומדת בפני בעיות כה חמורות, זה כאילו שאנו חותכים לעצמנו את החוטם" — אמר אתמול השר יגאל הורביץ, בדברים שנשא בפני חברי הפורום הכלכלי של „רפי־אומץ".

„יתכן שלאחר צער זה ירגישו וירשובסקי וחבריו טוב יותר, אולם כנראה שאף אחד מהם לא חשב כלל מה יהיה מחר" — אמר השר.

„המלצות הוועדה משקפות תאווה ללמד לקח את מי שלא היה בסדר, ואכן רבים לא היו בסדר. אך היתה הגזמה רבה בהמלצות הללו. אני מוטרד מאוד מהזעזוע שהדבר עלול לגרום למשק הישראלי בחו"ל, שם אין מבינים בדיוק במה מדובר".

הוא תקף גם את מבקר המדינה יצחק טוניק.

„אני מיניתי אותו לתפקיד נציג האוצר ברשות לניירות ערך. אז, כשישב ברשות וזו אישרה תשקיפים בהם נאמר כי הבנקים יווסתו את שערי מניותיהם, היה כנראה אילם. הוא לא אמר דבר ולא התריע על כלום. אך כאשר מונה לתפקיד מבקר המדינה — חזר אליו כושר הדיבור. אז החל לדבר על אלוהי הזהב, ובגללו מונתה ועדת בייסקי. גם היועץ המשפטי לממשלה קיבל תלונות על הוויסות. אך העדיף לשתוק. איש לא התריע. אילו היינו מודעים לחומרת הוויסות, אמר הורביץ, היינו, מנכ"ל האוצר יעקב נאמן ואני, נכנסים לעובי הקורה. אך איש לא דיבר או".

הוא יצא להגנתם של הבנקאים, ועמד על תרומתם הגדולה למדינה ובמיוחד את זו של יפת. „להגיד לאיש כמו יפת ללכת הביתה. זה עונש כבד. אבל לפסול אותו לכל חייו מלעסוק בבנקאות — זוהי הגזמה", אמר.

מובארק קרא מרפיח לערבים לבחור באסטרטגיה של שלום

מאת כתב „על המשמר"
לענייני המזרח

נשיא מצרים, חוסני מובארק, עמד אתמול בקירבת גבול ישראל, ליד רפיח, והזמין את שליטי ערב לראות בעצמם את הישגיה של מצרים, אשר שיחררה את כל השטחים שלה ללא חורבן ומוות.

מובארק בא אתמול לרפיח ולאל־עריש לרגל יום השנה הרביעי לנסיגת צה"ל מחצי־האי סיני, ואיחל לערבים, שגם הם יצליחו לשחרר את אדמותיהם הכבושות על־פי האסטרטגיה שאימצה מצרים לעצמה, והיא האסטרטגיה של השלום.

הוא לא שכח להשמיע בהזדמנות זו בעקיפין, באוזני נשיא סוריה, את תקוותו, שבדרך זו ישחררו הערבים את רמת־הגולן ויניחו ללבנון להיות כמדינה חופשית.

אולם מובארק הודה, כי יהיה קשה להחזיר את האדמות הפלשתיניות מידי ישראל, נוכח פילוגו של העולם הערבי והיעדר החלטות מדיניות אחידות.

נשיא מצרים דחה באדיבות הזמנה שהפנה אליו איחוד האמירויות הערביות במפרץ הפרסי, להשתתף בפיסגה ערבית קרובה שתדון בפרשת לוב. מובארק אמר: „מצרים לא תלך לפיסגה ערבית שתהיה פיסגה של חילוקי־דעות וגידופים".

ילד בן 7 נפצע קשה מפליטת כדור

ילד בן 7, סלמן עריגאן מכפר סג'ור, נפצע אתמול קשה מפליטת כדור, אגב משחק באקדחו של אביו.

הילד אושפז בבית־החולים בנהריה, לשם הועבר על־ידי ניידת טפול נמרץ של מד"א שאנשיה העניקו לו טיפול עזרה ראשונה.

האקדח הוחזק בבית כרשיון והמשטרה בודקת עתה אם לא היתה הזנחה מצד בני המשפחה בכך שאיפשרו לילד להגיע לאקדח.

אביו של הילד משרת בצבא הקבע. (עתים)

● חברת „כללי" סיימה את שנת 1985 ברווח מתואם נקי בסך 5 מיליון ועוד 18 אלף ש"ח, לעומת הפסד מתואם בסך של 8 מיליון ועוד 506 ש"ח ב־1984. זאת מסר אתמול מנכ"ל „כללי", אהרן דברת, במסיבת עיתונאים בבית טרקלוב בתל־אביב.

● שר המסחר והתעשייה, אריאל שרון, דחה את הטענות שהשקעות בשטחי יו"ש הן על חשבון מקומות אחרים.

ביום ו' ב־ **חותם**

יציאת מצרים — אמת ואגדה
אחד מקרא. אחת ספרות
(עם פרופ' יאיר הופמן ועם שולמית הראבן)
מאת ירון אליוסף
★
רוח המקום
ירושלים — כיצד בנויה
מאת בצלאל עמיקם
★
יוחנן ריקרדו — אין אחר
תחרות רובינשטיין: הפסנתרנים הלכו — הממכונן נשאר
מאת עמירם כהן
★
שלום שלומי ואין שלום
מה נשתנה בעיירת הצפונית?
מאת יהודה צור
★
מלון קליפורניה
קסמי סן־פרנסיסקו
מאת נועם שפנצר
★
לדהור על המסלול
ראלי קרוס באשקלון
מאת ב. גרוס
★
„אני שייך גם לכאן וגם לכאן"
ראיון עם חאח דניאל
מאת חנה רוזנטל
★
חותם אישי
מאת אלעזר גרנות
★
מת נעשה חיום!
סיפור
מאת דודו פלמה
★
טורים ומדורים מאת:
עודד ליפשיץ, זאב צחור, אלי הכהן, שאול קנז, דינה גורן, יעקב רבי, דן כחלילי, שמואל גונים

★ **חראקירי** מאת לזר
★ **שלום בית** מאת חיה יוסף

לרגל חג הפסח והאחד במאי
יהיו משרדינו
סגורים

הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ

החל מ־24 באפריל 1986 עד 3 במאי 1986 ועד בכלל
תורנות למקרים דחופים בין השעות 08.00—13.00:

„הסנה" המשרד הראשי (ת"א) 03-623251
מינהלת „הסנה" צפון (חיפה) 04-565211
מינהלת „הסנה" מרכז (ת"א) 03-614272
מינהלת „הסנה" דרום (רחובות) 08-459686
מינהלת „הסנה" משרד ראשי (ת"א) 03-292836
„צור" המשרד הראשי (ת"א) 03-641888
„רותם" בע"מ (ת"א) .... 03-280252 — 283141
„שמור" בע"מ (ת"א) 03-264114
„בידרמן" בע"מ (ת"א) 03-622264

אנו מאחלים לסוכנינו וללקוחותינו ולכל בית ישראל
חג שמח

אגד מאחל לכל בית ישראל,
חג שמח
ונסיעה טובה!

נפטר נהג "אגד" שנפצע מאש על אוטובוס בשומרון

ח"כ כהנא הגיע להלוויה אתמול ועורר התקהלות מתאבלים שדרשו נקמה ● בני המשפחה מחו על אי נוכחות נציג ממלכתי בהלוויה

מאת זהבה מרום,
כתבת "על המשמר"

מאות אנשים ליוו אתמול למנוחות את שלמה חתוכה, שנפצע פצעים אנושים מירי מחבלים ונפטר אתמול בבית־החולים "שיבא" בתל־השומר.

שלמה חתוכה, בן ה־28, שנולד בבית־דגן, נטמן בבית העלמין ביישוב. לפני כעשרה ימים הוא נהג באוטובוס "אגד" בקו 468 בשומרון, וסמוך לכווה אריה נפתחה אש לעבר האוטובוס. מהירי נפצעו נוהג האוטובוס ושני נוסעים נוספים.

מסע ההלוויה יצא מבית משפחתו לעבר בית־העלמין, כשבין מלוויו נראים רבים מחבריו לעבודה ב"אגד" והנער צחי פורת, בן ה־17, תלמיד בפנימיה הצבאית, שנפצע אף הוא בפיגוע.

כזכור, חתוכה, שנפצע פצעים קשים מאוד בראותיו בתחילת הירי, התקשה להמשיך ולנהוג, ורק יוזמתו של צחי פורת, שתפס את ההגה מידי הנהג והורה לו להמשיך ללחוץ על דוושת הדלק, עזרה לחלץ את האוטובוס מתחום הירי.

במסע ההלוויה נראה גם ח"כ מאיר כהנא, שבא בליווי שני גברתנים ויצר מיד עם בואו התקהלות מתאבלים סביבו, אשר צעקו, בכו וניקשו נקמה.

בוטפר בני משפחה אזורים ניסו להרחיק את כהנא מהמקום, כשהם מסבירים "שהדברים הוצורים בשמעיהם מנתן האב ומתוך והתרעה על כך שאף נציג ממלכתי לא נוכח בהלוויות ישראלי, שנהרג מכדורי מרצחים".

שלמה חתוכה נולד בבית־דגן, סיים בו את לימודיו בבית־הספר היסודי. לאחר מכן למד בישיבה ושירת בצה"ל.

המנוח השאיר אחריו אם, שש אחיות ואח.

מצור משטרתי מנע צעדת הכושים העבריים לירושלים

מאות שוטרים ואנשי מג"ב הקיפו שכונת הכושים בדימונה

מאות שוטרים ממרחב הנגב ומיחידות המחוז הדרומי של המשטרה, בתיגבור של יחידות משמר הגבול, הטילו אתמול בבוקר מצור על שכונת בת הכושים העבריים בדימונה. זאת כדי לסכל את כוונת מנהיג הכת, בן עמי קארטר, להצעיד אלף איש מבני הכת בצעדת מחאה מדימונה לבאר־שבע ומשם לירושלים.

בכך ביקש קארטר למחות על מעצרם של עשרות מבני הכת ברחובות ועל כוונת משרד הפנים לגרשם מן הארץ.

תוך כדי המצור המשטרתי נעצרו ארבעה חברי כת נוספים, השוהים בארץ שלא כחוק, ואף לגביהם תבקש המשטרה צווי גרוש מהארץ.

היערכות המשטרה מנעה את הצעדה, מבלי שנוצר צורך להפעיל כוח.

הודעה על הצעידה המתוכננת נמסרה על־ידי קארטר במסיבת עיתונאים שנערכה ביום ב' בבית סוקולוב בתל־אביב. באותה מסיבה הודיע קארטר גם, כי הוכרז צום כללי בכת, משקיעת החמה של יום שני.

עם היוודע תוכנית הצעדה, נערכה המשטרה לפעילות־מנע, זאת משום שצעידה של אלף איש הייתה עלולה לשבש את תנועת כלי־הרכב הסואנת של ימי ערב החג, בכבישי הנגב ובכביש לירושלים.

חברי הכת, המונים כאלפיים נפש, השכימו קום אתמול בבוקר ונוכחו לדעת, שכל רובע המגורים שלהם מכותר בשוטרים וביחידות משמר הגבול.

למקום הובאו מאות שוטרים בפיקודו של ניצב משנה חיים בן איון, מפקד מרחב הנגב במשטרה, לצד ניצב רחמים קומפחרט, מפקד המחוז הדרומי, אשר הגיע במיוחד לשם כך לדימונה. פרשי משטרה ושוטרים חמושים באלות, מגינים, קסדות, רימוני עשן ומסכות גז, הקיפו את שכונת הכושים העבריים בדימונה. כוחות גדולים של המשטרה ומשמר הגבול נערכו על גבעות צופות לעבר השכונה כבר מהשעה חמש בבוקר.

כל חברי הכת, משהבחינו בכוחות המשטרה המוגברים סביבם, נאספו במרכז שכונתם בדימונה ופתחו בעצרת. (עתי"ם)

צה"ל הגיש עוד תלונות נגד מתנחלים שחסמו הח"כים

צה"ל הגיש אתמול תלונות למשטרה נגד עוד בעשרה מהמתנחלים ביו"ש, שהשתתפו בפעולות למניעת מעבר המשתתפים בעצרת "שלום עכשיו".

לפני שבוע נעצרו על־ידי המשטרה תשעה אנשים לחקירה, ובכך מגיע מספר הנחקרים בפרשה ל־19 בני־אדם.

פרטים אלה מסר מקור בטחוני בכיר בפיקוד המרכז בשיחת תדרוך עם עיתונאים אתמול. המקור מסר, כי בעקבות הארועים נערך תחקיר בצה"ל, הוסקו מסקנות והופקו לקחים לעתיד. למקור היו טענות נגד חברי־הכנסת יוסי שריד, שולמית אלוני, אורי אבנרי וחנא מניורה.

לטענתו, הם הגיעו למקום ללא בקשת ליווי מצה"ל. צה"ל ליווה את שיירת שלום עכשיו, ולו ביקשו חברי־הכנסת ובני לווייתם ליווי צבאי, היתה נמנעת ההיתקלות עם המתיישבים", אמר המקור.

המקורות מסרו, כי מבדיקת תמונות שצילמו הטלוויזיה וסוכנויות זרות, ועל־פי מאות עדויות מחיילים וקצינים, זוהו כל האנשים שהשתתפו בהנחת המחסומים וננקטו צעדים נגדם.

המקור מסר, כי יבדקו גם הדברים שנאמרו בכינוס עצמו, כדי לברר אם לא נעברה עבירה על הפקודה למניעת טרור ואם אין בדברים שנאמרו משום הסתה.

גינוי בוועדת החוץ והביטחון

כתבנו בכנסת, מוטי בסוק, מוסר כי, כל חברי ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, מימין ומשמאל, גינו אתמול בחריפות את האלימות, ההפגנות וההפרעות לתנועה, של אנשי "גוש אמונים" ו"כך" בשבוע שעבר, כנגד אישי ציבור ואורחים, שביקשו להשתתף בעצרת "שלום עכשיו" בחברון.

ח"כ יוסי שריד הזהיר בישיבה את הרמטכ"ל ואלוף פיקוד המרכז, כי אם לא יפתחו הליכים משפטיים נגד מארגני ההפרעות והאלימות, הוא יעתור לבג"ץ ביום ראשון הקרוב.

(עתי"ם)

מגדלי הכותנה תובעים לקבל ההלוואה שהובטחה

מאת יוסף גלילי,
כתב "על המשמר"

מגדלי הכותנה תובעים לבצע מיד את החלטת הממשלה להעניק הלוואה של 32 מיליון דולר לענף הכותנה, שנפגע קשה השנה בגלל ירידה תלולה של המחירים בשוק העולמי.

מגדלי הכותנה קבלו בכנס שנערך בתל־אביב, שאין כל הצדקה לסחבת בביצוע החלטת הממשלה "לשחרר לאלתר את הכספים", ש־נתקבלה עוד לפני שלושה שבועות.

יוסף דלומי, מנכ"ל מועצת ה־כותנה, ציין כי הלחץ של ארה"ב על מחירי השוק העולמי גבר עם הורמת שלושה מיליארד דולר השנה כתמי־כה למגדלי הכותנה. פרוש הדבר: מענק של 30 סנט על כל פאונד (ליברה) של כותנה גולמית. "בעוד שמגדלי הכותנה בישראל," אמר, "מבקשים הלוואה לשעת חרום של כ־14 סנט לכל פאונד".

כנס הטבעונים העשירי

המכון לשמירת הנעורים בשיתוף עם תנועת הצמחונים והטבעונים בישראל

הכנס יתקיים במבוא ביתר הרי ירושלים

מחזור א' בין התאריכים 10, 9, 8 מאי
מחזור ב' 28, 27, 26, יוני

המחיר כולל 4 ארוחות ליום, לינה הרצאות הסעות למקום וחזרה
מחיר ליחיד לחדר ל־3 ימים 120 ש"ח
מחיר ליחיד בבונגלוס ל־3 ימים 70 ש"ח

ההרשמה: השרון 13 ת"א (תחנה מרכזית) טל' 377853

חרדים תובעים להפסיק השיפוץ בקבר האר"י

מאת כתבנו בצפון

ראשי האירגון הדתי הקיצוני "איתרא קדישא" תובעים להפסיק לאלתר את השיפוצים בקברו של האר"י הקדוש בצפת, לאחר שלטענתם התגלו במקום שרידי עצמות אדם. לדבריהם, הם מתכוונים ליטתוו במלחמות וחרמה נגד כל מי שינסה להמשיך בעבודות השיפוץ במקום.

הם אומרים, כי בימים הקרובים הם מתכוונים לנקוט הפעולות שונות, כדוגמת פעולותיהם סביב מלון "בני הכוח" בטבריה, אם לא תופסק העבודה בקבר האר"י בצפת.

יצויין כי העבודות במקום החלו כבר לפני כשנה, בהשקעה של כ־100 אלף דולר. והכוונה היא לשפץ את המקווה שליד הקבר ולהפוך את המקום לאתר תיירות לאומי.

יצויין עוד כי בימים האחרונים נמשכו השיפוצים והעבודות בקבר הקדוש, למרות האיומים שהשמיעו ראשי "איתרא קדישא".

במשרד האנרגיה מצפים לרכישת תחנת כוח גרעינית בצרפת

מאת חיים מרגלית,
כתב "על המשמר"

ביקורו של ראש הממשלה, שמעון פרס, בצרפת ושיחותיו עם הנשיא מיטראן הביאו תקווה כי ישלם המו"מ על רכישת תחנת כוח גרעינית — אמר אמנון עינב ממשרד האנרגיה.

עינב הרגיש, כי המו"מ על רכישת תחנת כוח גרעינית מתבסס על כדאיות כלכלית בלבד. הוא דחה את הטענה, כי אין צורך בה. לדבריו, הקמת תחנת כוח גרעינית תביא לפריצת דרכים חדשות, כפי שזה קרה בצרפת. "שם", הוא הדגיש, "תומכים בתכנית הגרעינית של הממשלה. בראש ובראשונה תומכים בה האיגודים המיקצועיים משום שהעיסוק באנרגיה גרעינית פותח אפשרויות חדשות.

עינב אישר, כי מדובר ברכישת תחנת כוח גרעינית מהסוג החדיש ביותר. הוא הוסיף, כי לדעתו אחד הגורמים שהפילו את מחירי הנפט הן תחנות הכוח הגרעיניות החדשות, שהביאו לחיסכון באנרגיה והוכיחו כי הפעלתן אינה פוגעת באיכות האוויר.

הוא מסר, כי בארה"ב פועלות כבר 100 תחנות כוח גרעיניות להספקת חשמל ובצרפת 40 תחנות הכוח הגרעיניות מספקות עתה כ־70 אחוז מצריכת החשמל.

עינב הזכיר, כי בעלי העניין בישראל הכינו תוכניות אופרטיביות וכאשר יושלם המו"מ, אפשר יהיה לגשת לעבודה.

● שר הביטחון, יצחק רבין, ערך אתמול אחה"צ ביקור אצל חיילי צה"ל הפצועים השוכבים באישפוז בשתי מחלקות בבית החולים "שיבא" בתל־השומר.

המכון לשמירת נעורים

נפתחים קורסים חדשים
יעוץ והדרכה אישית
★ קוסמטיקה טבעונית וצמחי מרפא
★ תזונה טבעונית והכנת מזון טבעי
★ חוכמת הפנים וכף היד
במקום מסעדה טבעונית חדשה
אפשרות לקטרינג צמחוני
בשמחות וארועים לפי הזמנה
פרטים והרשמה
השרון 13 (תחנה מרכזית) ת"א
טל' 377853

אנשים ואירועים

מחשב יקבע כושרם של סוסים במרתון

מחשב אלקטרוני יקבע את כושרם הגופני של סוסי רכיבה שיטלו חלק במרוץ לסוסים — "סיבולת הכרמל" השישי, שייערך בחוף ועל רכס הכרמל ביום שישי הקרוב.

תחרות המירוץ למרחק רכיבה של 42 ק"מ במישור והר תעמיד במבחן את כושר הסבילות של הסוסים שישתתפו במרוץ. התחרות אורגנה על־ידי עמותת הסוס הערבי, בראשותו של שר המשטרה חיים בר־לב, והתאחדות הלאומית לספורט הרכיבה באיזור הצפון, בשיתוף חובבי הרדיו במרחב חיפה.

הרוכבים יעברו מסלול מבוקר, והמנצח יהיה מי שיעבור מסלול זה המינימום זמן והמקסימום כושר. לאורך מסלול הרכיבה יוקמו תחנות בקרה שבהן ייבדקו הסוסים על־ידי וטרינרים ומומחים. הנתונים הפיסיולוגיים הנוגעים לדופק, נשימה ולחץ דם, יוזנו למחשב אלקטרוני, באמצעות חובבי הרדיו שיתמקמו לאורך המסלול. (עתי"ם)

האוצר בחדר הכספת של אל קאפונה: בקבוק ריק...

שיקגו. – שוחרי הסנסציות התאכזבו עמוקות. חדר הכספת של הגנגסטר אל קפונה לא הכיל לא גופות של אויביו, לא מטמון של כסף, לא מלאי של משקאות חריפים מן התקופה שבה נאסר האלכוהול בארה"ב – אלא רק בקבוק ריק, שאולי הכיל בזמנו מלחי־אמבטיה ולאו דווקא אלכוהול.

פורצי חדר־הבטון, שפעלו ביום שני בלילה במרתף של המלון לשעבר "קסינגטון" בשיקגו, לעיני מצלמות הטלוויזיה שהעבירו בשידור חי את "טקס" לארה"ב כולה ולמדינות שונות בעולם – לא באו על סיפוקם.

תחילה סילקו את מעטפת הבטון (שלושת טונות ומחצה), שהקיפה את חדר הכספת הענק (41 מטר אורכה, שלושה מטר גובהה ורוחבה), ואז מצאו רק את הבקבוק העלוב.

המציאות הדלה לא מנעה עם זאת מפרשן הטלוויזיה להכריז בפאתוס: "שם בפנים נמצא לכלוך משנות ה־1920". אולם המצלמה התמקדה לשווא בכמה ערימות קטנות של פסולת...

תוך זהירות מפליגה, שנועדה בעיקר למנוע את התמוטטות הבניין, שהוקם לפני 93 שנים, נעזרו המומחים בכמה "כריות" דינמיט כדי לפרוץ את הכניסה לחדר השני, שהיה בתוך מעטפת הבטון.

כאשר שכך האבק, חשף גם החדר השני את "סודו": חדלת הכבדה נפלה תוך חריקה, עפ"י המסורת של סרטי חזוועה, ואז נתגלה קיר שלישי. דבר זה לא היה צפוי בתוכנית – שנסתיימה לפני שעה – והוחלט לדחות את הריסת הקיר הזה למועד מאוחר יותר.

דוברים של חברת התפקה ההוליוודית שערכה את "התצוגה" אמרו, כי הם מתכננים חיפוש נוסף אחר המטמון האבוד של רב־הגנגסטרים אל קפונה.

גם סוכן של מס הכנסה העלה חרס, שכן הוא נשלח למלון – ששימש בזמנו כמטהו של אל קפונה – כדי לחחרים כל דבר בעל ערך שאפשר להופיע כי היה שייך לקאפונה. וזאת משום שמס הכנסה טוען, כי העזבון של הגנגסטר עדיין חייב 800,000 דולר במיסים ובריבית על רווחים בלתי־חוקיים. (ע"צ, ע"ר)

ארון העולם בע"מ: קו חדש לארץ הקודש

מיאמי.— קבוצה של נוצרים חוזרים בתשובה הקימה עסק חדש — "חברת התעופה של ארון העולם בע"מ" — כדי לטוס שלוש פעמים בשבוע ממיאמי לארץ הקודש.

כתב רויטר במיאמי מוסר, כי מנהיגים דתיים מסוימים הוקיעו את בחירת השם, אך אנשי העסקים — המשוכנעים כי הם ממלאים שליחות אלוהית — לא שמו לב לביקורת.

אחרי שנים של תכנון ודחיות מתסכלות, מסרו דוברים, כי חברת התעופה תיפתח בקרוב בטיסות. "לרוסים חברת תעופה משלהם. לבריטים חברה משלהם. גם לפליליבוי. לכן, מדוע לא תהיה לארון העולמים חברת תעופה כולה משלו", שאל הארי מארשל, 51, מנהל החברה.

השרות יותאם לעולי־רגל נוצריים ויהודיים, ויהיו בו חידושים שמעולם לא נראו בחברות תעופה מסחריות.

ספרי תנ"ך וספרי תורה מיניאטוריים יבואו במקום ירחוני חברת התעופה, ושתיית אלכוהול תהיה אסורה. שירי "גוספל" נוצריים ומוסיקה דתית תנוגן במערכת הרמקולים.

באמצעות האזניות יוכלו הנוסעים לשמוע דרשות, שיחות דתיות וסיפורי תנ"ך. הסרטים שיוקרנו במהלך הטיסות יהיו על נושאים תנ"כיים.

הארי מארשל, שהגה את הרעיון, עבד 30 שנה בשיווק של חברות תעופה, בשביל "פאן אמריקן", "אייר פראנס" ואפילו "איירופלוט" הסובייטית. הוא שיכנע מספר קבוצות של נוצרים חוזרים בתשובה להשקיע שלושה מיליוני דולר במפעל, ובארבע השנים האחרונות עמל כדי לקבל את כל האישורים הדרושים לחברת תעופה חדשה.

אשתקד רכשה "לורדיס אייר ליין" את המטוס הראשון והיחיד שלה, מטוס נוסעים סילוני מדגם דיסי־8, שגילו 24 שנה. (ע"ר)

האגודה הישראלית לגדילה והתפתחות
– איגה –
דאר בי"ח בילינסון. טל. 03-9223355
מזמינה בזה לכינוס החצי שנתי בנושא:
"אמצעי התקשורת ההמוניים – ילדים ונוער"
שיתקיים ביום ה' ה־15.5.86. שעה 16.00. באולם "סוראקי" מרכז רפואי ע"ש שיבא בי"ח תל־השומר.
(הכניסה דרך שער בית יולדות. חנייה במקום).
בהשתתפות:
פרופ' ג. סלומון – ביה"ס לחינוך אוניברסיטת ת"א.
ד"ר ע. כהן – המכון לקומוניקציה אוניב' עברית י־ם.
ד"ר ח. ארזוני – המכון לקומוניקציה אוניב' עברית י־ם.
דמי כניסה בסך ־.10 ש' יש לשלוח לפי הכתובת הרשומה מעלה.
יש לדאוג לכרטיסי כניסה מראש.
– נא לדייקו –

כתם חום מתחת לשטיח הלאומי

מלוחות המודעות של וינה נעלמו הכרזות הממליצות על קורט ואלדהיים כ"איש שהעולם רוחש לו אמון". את מקומן תפסו כרזות חדשות הקוראות להצביע לאיש ש"העם האוסטרי רוצה בו"

קבוצת קצינים נאצים באתונה ב־1943. ואלדהיים מסומן כמס' 1

מאת מארק גפן

ד"ר קורט ואלדהיים עומד איתן מול ההאשמות על עברו הנאצי ועל חוסר היושר שנתגלתה לעיני כל בעת חשיפת המסמכים על עברו. הוא הולך על המירוץ לנשיאות אוסטריה, משום שהתברר לו, כי כל הרעש סביב דמותו לא הזיק לסיכוייו להבחר, אלא להיפך — מוסיף לו תומכים. כך הופכת פרשת ואלדהיים לפרשת אוסטריה, פרשת אחריותם של האוסטרים במשעי הנאצים.

העיתונות האירופית, ובמיוחד הגרמנית, מנסה עתה לבחון מחדש את חלקה של אוסטריה בכיבושיו של היטלר בנות המלחמה. הם מזכירים, כי מוצאו של הפיהרר עצמו היה מאוסטריה, וכאשר הנאצים החליטו להכניס את אוסטריה תחת כנפי הרייך השלישי באמצעות ה"אנשלוס" המפורסם, לא נזקקו לשום כוח, שכן באוסטריה פעלה כבר מפלגה נאצית תחת הנהגתו של קונרד היינליין.

כניסת הצבא הנאצי לווינה עוררה התלהבות של המוני האוסטרים. העבר הזה הודחק במשך 40 שנה, שכן אוסטריה זכתה כבר בוועידת יאלטה, שבה העניקו המעצמות הגדולות לאוסטריה מעמד של "מדינה כבושה". הם עשו, זאת מתוך שיקולים של תחרות על ההשפעה באוסטריה שלאחר המלחמה. כך אירע, שבאוסטריה נערכו אחרי המלחמה משפטים מעטים נגד פושעי מלחמה נאצים, וכאשר ד"ר ברונו קרייסקי, היהודי, הסוציאליסט והלוחם האנטי־נאצי נבחר לתפקיד הקנצלר, זכתה אוסטריה למעשה ללגיטימאציה מלאה בקהיליית העמים.

אינגה סנטנר טוענת במאמרה המתפרסם ב"ולטוכה" השווייצי, כי העם האוסטרי חי מזה 40 שנה עם השקר לגבי "עברו החום". היא מזכירה את הסופר אריך קסטנר, אשר כתב פזמון אירוני על בריחתם של האוסטרים מן האמת: "אני הרי נכנעתי רק משום שהוכרחתי / אני גם צעקתי מתוך פחד בלבד / ולא מתוך אהבה ותשוקה / ועל כך שהיטלר היה אוסטרי / גם זאת לא ידעתי כלל".

צולבת של שאלות, שעליהן ענה במידה רבה של היתממות מהולה בציניות. כאשר נשאל למשל למה הסתיר עד כה את עובדות שירותו ביוון וביוגוסלאביה, הוא השיב: הייתי חייל הגון, כמו מאות אלפים שאולצו לשרת בצבא הגרמני. "אין לי שום תחושת אשמה"... הוא טוען שעסק בבלקנים ב"עבודה משרדית" בלבד. הוא אינו זוכר אפילו, כי באחד הכפרים בבוסניה "חילק שוקולד לתושבים", ויש לו עד מהכפר ההוא שמספר, כי "ואלדהיים היה קצין סימפאטי מאוד, התושבים אהבו אותו משום שחילק שוקולד"...

מתברר, כי פרט ל"עבודה משרדית" היה ואלדהיים יוצא לשטח כדי לחלק שוקולד...

קאריקטורה של מתנגדי ואלדהיים בבחירות לנשיאות אוסטריה

על הטבח הוא אינו יודע דבר, על גירוש היהודים לא שמע...

נטישת קרייסקי

כראשיתה של הפרשה נהנה ואלדהיים גם מתמיכתו של הקנצלר לשעבר, ד"ר ברונו קרייסקי, אשר יצא נגד ההתערבות של הקונגרס היהודי העולמי. זה היה קלף גדול בידי ואלדהיים — קרייסקי הוא יהודי ובעל מוניטין רב. אך עתה נשתנו הדברים. קרייסקי חזר בימים אלה לווינה, וכאשר בדק את האשמות אמר על ואלדהיים, שעמו קיים בעבר קשרי ידידות: "הוא בנה את כל חייו על שקר. האמון שלי בו נהרס לעולם".

קרייסקי מרחיק־לכת וקובע: "במשא ומתן בזמנו עם בעלי־הברית הצלחנו להעביר את דרישתנו, כי במבוא להסכם על מעמדה של אוסטריה יימחק הסעיף בדבר אשמתה של אוסטריה. המקרה של ואלדהיים מחזיר את הסעיף הזה לסדר יומנו".

יש להצטער על־כך שהעיתונות הישראלית, אשר פירסמה את התגובה הראשונה של קרייסקי תוך הטחת האשמות נגדו, התעלמה לחלוטין מהודעותיו החדשות שבהן תקף את ואלדהיים, תוך ניתוק קשריו עמו.

הבריחה מן האמת

העיתון "ולטווכה" עושה השוואה בין נאומו של נשיא גרמניה המערבית, ריצ'ארד פון ויצקר, לבין זה של האוסטרים. בעוד שהנשיא הגרמני טוען, כי "זכרון העבר אינו מהווה מעמסה, אלא משחרר", הרי גישה זו אינה קבילה באוסטריה. "רק לא לעורר את שדי העבר, רק לא לגעת בכל אשר הוסתר בהצלחה כזאת במשך 40 שנה מתחת לשטיח הלאומי".

בתמיכתם בואלדהיים מבקשים האוסטרים להגן גם על שלוותם, לדחות כל נסיון לבחון מחדש את אחריותו של העם האוסטרי בחלקיו השונים על פשעי הנאצים. אנחנו נבחר כנשיא את מי שאנו רוצים, בלי להתחשב בהתערבות מבחוץ. שום גילוי חדש המצביע על הכתמים בעברו של ואלדהיים, על שקיו המתגלים מדי יום, אינו משפיע על תומכיו. ואילו ואלדהיים עצמו חוזר עתה שוב ושוב ויטעו, כי מצפונו זך כבדולח.

בראיון שהעניק ל"דר שפיגל", עמוד באש

פיקוח נפש נוסח "יתד נאמן"

היבט אחר של פרשה זו קשור בהסתה אנטישמית המתפתחת היום באוסטריה. פתח בה קורט ואלדהיים עצמו, כאשר אמר, כי "חוגים יהודים מסויימים שוב מנסים להשחיר את פני ארצנו". ואומנם, יותר מרמזים מתפרסמים בעיתונות האוסטרית. היהודים האוסטרים מקבלים מכתבי איומים ושוב נתונים בחרדה.

כמובן שהנימוק, כי המעורבות היהודית בפרשת ואלדהיים תגביר את האנטישמיות ולכן מוטב לנו לשתוק, אינו ראוי כלל לבחינה. אך למרבה הפלא יש גם מי שמציע "לשתוק", "לא להתערב", בשם פיקוח־נפש. העיתון "יתד נאמן", המבטא הנאמן של מפלגת ש"ס, שנציגה השר פרץ יושב בממשלת ישראל, מוקיע... לא את ואלדהיים, אלא את הקונגרס היהודי העולמי ואת כל מי ש"מרעיש" סביב הפרשה הזאת. לא יאמן. אך אחד, ב. שר, מגיע למסקנה בדבר חובת השתיקה על־פי נסיון השואה. והנה הגילוי שלו:

"מתי נפלה ההחלטה הגורלית במטהו של היטלר ימ"ש: להשמיד, להרוג ולאבד את יהודי אירופה? על כך קיימת עדות ברורה בספרו של הרב ויסמנדל "מן המצר". ויסצלני, נציגו של אייכמן בסלובקיה, האיש שאתו ניהל הרב ויסמנדל בהצלחה את המו"מ על הפסקת גירוש יהודי סלובקיה, סיפר, כי שגריר גרמניה בארה"ב, העביר להיטלר את הדו"ח של ועידת מנהיגי הציונות והקונגרס היהודי בניו־יורק, בה הכריז סטיפן וייז בשם העם היהודי מלחמה על גרמניה. למקרא דו"ח זה קיבל היטלר התקפת טרוף, התנפל מלוא קומתו ארצה, נשך את השטיחים וצעק: "עתה אשמידם, עתה אשמידם". לאחר מכן כינס את מנהיגי הנאצים לישיבה בהולה, בה ערכו את התכנית המפורסמת של ההשמדה."

ובכן, הציונים הם האשמים בשואה. לולא הכריזו מלחמה על היטלר הוא היה כורא מאמץ אותם אל הגזע הארי העליון. מעניין היה לשמוע מפי השר פרץ מה דעתו על העמדה הזאת של "אי התערבות" יהודית בענייני הגויים...

למרבה הפלא, גם הגורמים הרשמיים בישראל מוסיפים לנקוט טקטיקה של "אי התערבות". פרט להוראה שניתנה לשגרירנו באו"ם לעיין בתיק ואלדהיים באו"ם, מוסיפים האישים הרשמיים למלא את פיהם מים. עד כדי כך שואלדהיים עצמו בראיון ב"דר שפיגל" שיבח את ראש־הממשלה שמעון פרס על "התבטאותו השקולה".

ד"ר ואלדהיים יכול לטעון, כי חשיפת עברו הנאצי אינה אלא קנונייה של הקונגרס היהודי העולמי. אך בינתיים נחשפה פרשה אחרת, שאינה קשורה בתקופת הנאציים ואף לא בגורל היהודים. השבועון הגרמני "דר שפיגל" חשף מסמך מעניין על פעלו של ואלדהיים כשר החוץ של אוסטריה. כידוע, אוסטריה זכתה אחרי המלחמה למוניטין הודות למקלט שהעניקה לפליטים פוליטיים מארצות הגוש המזרחי. בעת המרד בהונגריה בשנת 1956, שדוכא בסיוע הצבא הסובייטי, העניקה השגרירות האוסטרית בבודפשט תעודות כניסה לאוסטריה לאלפי ההונגרים שחיפשו מקלט. בשנת 1981, כאשר שליט פולין, הגנרל ירוזלסקי, הכריז על מישטר צבאי, שוב פתחה השגרירות האוסטרית בוורשה את שעריה בפני הפליטים הפולניים. שישים אלף מהם הגיעו לווינה.

"לסגור את השער"

סיפור אחר התרחש בשנת 1968, בעת פלישת הצבא הסובייטי לבירת צ'כוסלובקיה, פראג. הצבא הסובייטי בא לשים קץ למשטרו של דובצ'ק, ורבים לתומכיו שהיו נתונים בסכנה פנו אל השגרירות האוסטרית, כדי לזכות בתעודת כניסה לווינה. שגריר אוסטריה בפראג היה באותם ימים רודולף קירשלגר, נשיאה הנוכחי של אוסטריה, הנהנה ממוניטין של אישיות הגונה ואצילה, המכונה עליו בווינה. למרבה האירוניה, היה קורט ואלדהיים שהיה אז שר החוץ. ב־21 באוגוסט 1968, למחרת הפלישה הסובייטית, קיבל השגריר קירשלגר ממשרד החוץ שלו בווינה את המברק הבא: "אתה מתבקש לסגור את שערי השגרירות ולאפשר כניסה לבעלי דרכונים אוסטריים בלבד. אשר לאזרחים הצ'כים הנמצאים בעת בבניין השגרירות — יש לדרוש מהם לפנות מיד את הבניין".

"דר שפיגל", אשר חשף את המסמך המביך הזה, ביקש עתה את תגובתו של קורט ואלדהיים והוא... שוב "אינו זוכר". "אני? הוראה כזאת לא הוצאתי, ולא ידעתי עליה כלל". אבל כאן הוא שוב נתפס בשקר. המברק הסודי הזה יצא ממשרדו חתום על־ידי ואלדהיים עצמו באות "W". ואלדהיים ניסה לטעון בטלוויזיה הווינאית, כי אכן נזכר בשיחה בעניין זה עם הנשיא הנוכחי רודולף קירשלגר (ואז כאמור השגריר בפראג) ואמר לו "הפעל כפי שתראה לנכון". אבל הנשיא הוא בעל זכרון טוב יותר והוא מאשר את קבלת ההוראה הזאת ומוסיף: אמרתי אז לואלדהיים, אני מבקש אותך, קורט, אל תיתן לי עתה שום הוראות, אחר־כך תוכל לעשות כרצונך. לא אכעס, גם אם תהוריד אותי מתפקידי בפראג". באשר ואלדהיים עמד על דעתו שאין להעניק היתרי כניסה לפליטים פוליטיים מצ'כיה, הפר קירשלגר את ההשעיה, הכניס את הצ'כים מחפשי המקלט הפוליטי אל בניין השגרירות האוסטרית, והעניק מדי יום יותר מ־1000 היתרי כניסה לאוסטריה.

מלוחות המודעות בווינה נעלמו הכרזות הממליצות על בחירת ואלדהיים כ"איש שהעולם רוחש לו אמון" ואת מקומם תפסו פלאקטים חדשים, הקוראים להצביע בעד ואלדהיים ש"העם האוסטרי רוצה בו". שכן האמון בואלדהיים בעולם איננו קיים יותר, ואילו רצון האוסטרים לבחור בו גבר כנראה בכלל שותפות הגורל של האיש והעם — המעוניינים יחד לטשטש את עקבות העבר הנאצי.

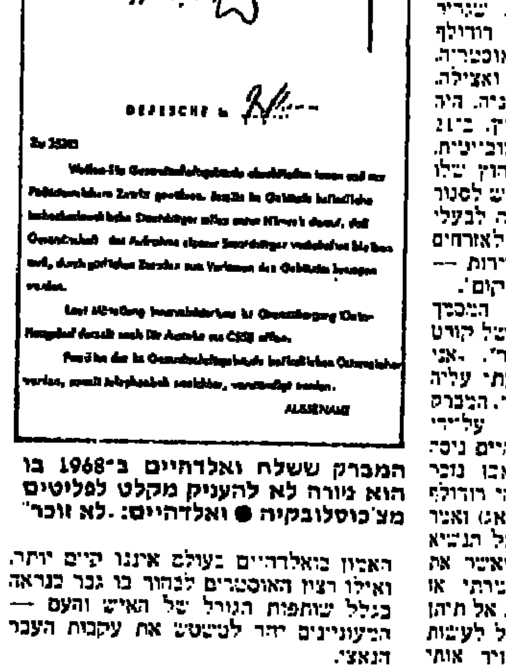

Gegenstand
Österreichische Gesandtschaft Prag
Behandlung von Asylwerbern

FS Prag 25283 v.

DEPESCHE

המברק ששלח ואלדהיים ב־1968 בו הוא מורה לא להעניק מקלט לפליטים מצ'כוסלובקיה ● ואלדהיים: "לא זוכר"

כרזת בחירות "מיושנת": ואלדהיים האיש שהעולם רוחש לו אמון

עורך דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

פושע נאצי על כס הנשיאות?

לא ראיתי, לא ידעתי, לא שמעתי...

מאת פיטר לובין

בעבר, כל אימת שצצו ועלו שמועות על האפשרות כי לקורט ואלדהיים יש עבר נאצי, הוא הכחיש אותן מייד. „שטויות" נהג לומר. „אני התנגדתי לנאצים". עוזריו היו מאשימים באו"ם בהפצת השמועות. „עוזריו טוענים שההאשמות הופצו על־ידי המשלחת הישראלית", כתב ניו־יורק טיימס ב־18 בספטמבר 1981. אמריקנים תומכי או"ם היו מוקיעים את ההאשמות כ„שקרים נוסח מקארתי", כפי שהתבטא אחד מהם במכתב לשבועון ניו רפובליק ב־1980. אולם הפעם, כשהועלו האשמות חדשות נגד ואלדהיים במהלך ישיבת הקונגרס היהודי העולמי בחודש מארס, השתרר שקט מוחלט. „נצטרך לחכות עד שמר ואלדהיים יסביר את העניין", אמר דוברו לשעבר. בינתיים, הודות לצירוף מוצלח של מחקר, מזל ופירסום אינפורמציה שהיתה עד עכשיו קבורה עמוק בארכיונים, הוכח שהכחשותיו המוחלטות של ואלדהיים בדבר קשר כלשהו שהיה לו עם נאצים, היא שקר.

רבים ראו בקורט ואלדהיים, מזכיר כללי לשעבר של האו"ם וכיום מועמד לנשיאות אוסטריה, דוגמה אישית של דיפלומטיה לא־אידיאולוגית והגונה בשירות השלום. לגבי אחרים היה אדם בעלייה מתמדת: משכורת נאה, חברת צמרת, תארי כבוד רשומים במי ומי — והכל עטוף במעטה של צדק ויושר, יאים לאיש שמפעל חייו הוא תיקון העולם.

עכשיו הוסר המסווה מעל שנים של העמדת פנים. נתגלו תיקים המעידים שואלדהיים הצטרף לאירגון סטודנטים נאצים כ־1 באפריל 1938. זה היה שלושה שבועות אחרי ה„אנשלוס", סיפוח אוסטריה לרייך השלישי. עוד לפני כן הודיע ואלדהיים לידיד יהודי מבית־הספר (כיום הוא חייט בניו־יורק), שאל לו להתקשר איתו שוב. יתר על כן, עתה אושר מעל לכל ספק, שב־18 בנובמבר 1938 הצטרף ואלדהיים ליחידת „שטורמאבטיילונג" (ס"א) הידועה לשימצה, „החולצות החומות". כאשר ג'ון טגליאביו, כתב ניו יורק טיימס, העמידו מול הוכחות חדשות אלה, התברר לוואלדהיים שחיוכיו הדיפלומטיים לא יעזרו הפעם. הוא לא העז להכחיש את אמיתות המסמכים והתצלומים. במקום זה, הוא ניסה לרוקן את ההוכחות ממשמעותן.

לא בלב שלם

באותו ראיון תיאר ואלדהיים את איגוד הסטודנטים הנאצים כמשהו דומה למחנה קיץ: הסטודנטים „יכלו לבחור בין ענפי ספורט שונים כגון טניס, רכיבה ומירוצי אופנועים". ייתכן שהיה חבר באירגון, אך לא בלב שלם, ולכן אין ממש בהאשמה. „ואפילו נניח שזו אמת... אז מה?" הוא אמר לטיימס. „אי אפשר להסיק מכך שחשבתי כמו נאצי או שתמכתי בהם. אל תגזים. איגוד הסטודנטים היה חסר חשיבות, אירגון תמים ומשעמם, ורוב הסטודנטים שהצטרפו אליו רצו רק לשקוד על לימודיהם, שיעזבו אותם איכשהו בשקט".

„החולצות החומות" היו בריוני הרחוב של הנאציזם, מומחים להפחדה, הצתה והוצאה להורג. פעילותם היתה כה נפשעת, שאחרי המלחמה העבירו ראשי המטות המאוחדים של הכוחות האמריקניים צו למפקדים אמריקניים, שיש לעצור אוטומטית את חברי „החולצות החומות". בהתייחסו למסמך נוסף שקושר את ואלדהיים עם הס"א — בקשה שהגיש ב־1940 להרשות לו להמשיך בלימודיו בבית־ספר למשפטים — אמר ואלדהיים לניו־יורק טיימס, „אבי עזר לי לעתים קרובות בדברים כאלה". לדבריו, איגוד הסטודנטים הנאצים וקבוצת הס"א של הסטודנטים נוסדו על־ידי „כמה סטודנטים" במטרה לקיים „פגישות חברה, מסיבות קפה ודברים דומים".

אולם לאחר שפורסמה כתבתו של טגליאביו, חזר ואלדהיים להכחשתו המקורית. „מעולם לא הייתי חבר בשום אירגון נאצי", התעקש. הוא טען שטגליאביו „לא הבין אותו. „המסמכים הוסברו בכוונה באופן מוטעה", הוא אמר. „האין זה מעניין? במשך ארבעים שנה זה לא היה איכפת לאיש. לא מצאו דבר. ועכשיו, כשאני מועמד לנשיאות אוסטריה, מישהו נובר ומעלה האשמות שווא... העיתוי מושלם. במשך ארבעים שנה היה שקט" הוא אמר לטיימס.

„מעניין, ארבעים שנה זה לא היה איכפת לאיש. לא מצאו דבר. ועכשיו, כשאני מועמד לנשיאות אוסטריה, מישהו נובר ומעלה אשמות־שווא... העיתוי מושלם. ארבעים שנה היה שקט" ■ ואלדהיים על עברו

שום כתב לא ציין עד היום את משמעותה המלאה של התגייסות ואלדהיים לס"א ב־18 בנובמבר 1938. ב־9 בנובמבר התרחש „ליל הבדולח" — לילה של הצתות, ביזה ורצח מכוונים נגד יהודים ברחבי גרמניה ואוסטריה, אשר נמשך גם למחרת היום. מתוך 43 בתי־הכנסת בווינה, 42 עלו באש. אנשי ס"א גררו יהודים מתוך חנויותיהם, היכו בהם עד אבדן חושים (ולפעמים עד מוות). אחרים נחטפו כדי שיהיה אפשר להתעלל בהם לעת מצוא, ואחרים הובלו למה שואלדהיים מכנה בספרו, הדוגמה האוסטרית. גורל מעורפל עוד יותר".

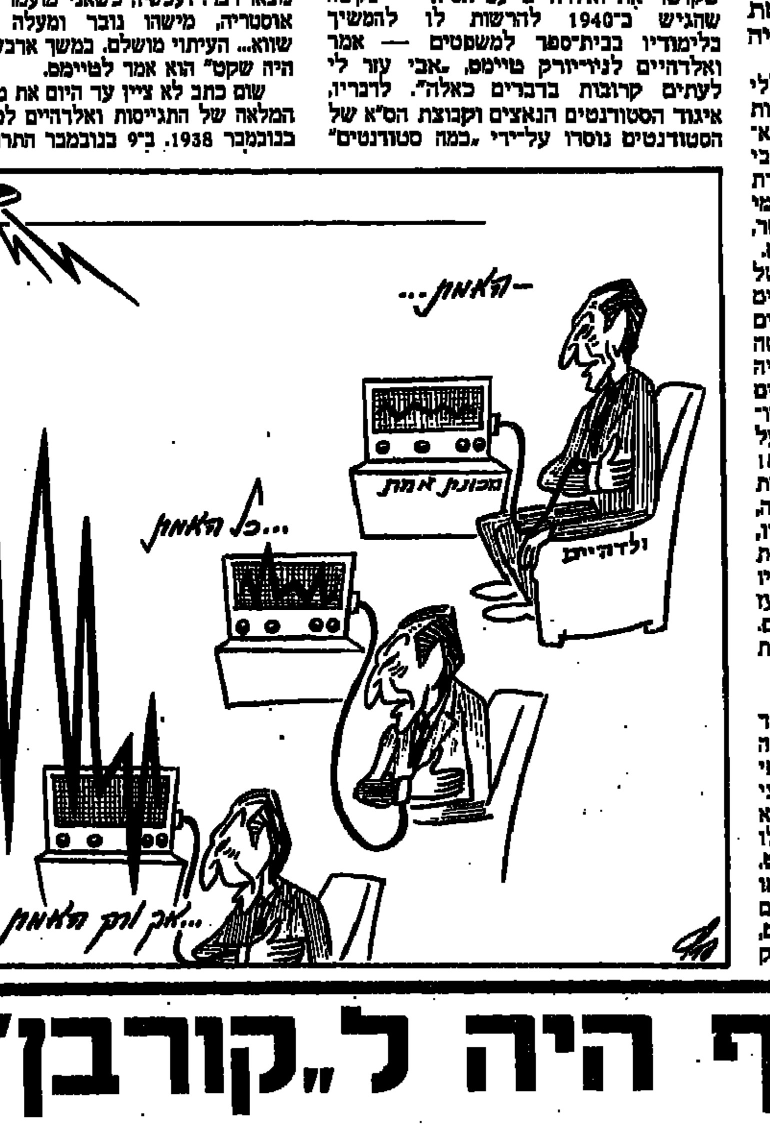

חיים במהדורה מתוקנת

אשר לשנות המלחמה, הקפיד ואלדהיים לפרסם מהדורה מתוקנת של סיפור חייו. לפי מהדורה זו הוא גוייס בתחילת המלחמה ונשלח לחזית המזרחית. הוא נפצע שם ב־1942 וחזר לווינה להחלים, להתחתן ולקבל את תוארו במשפטים. ואלדהיים חזר על המצאה זו פעמים רבות, בביוגרפיות שלו לצורך מסעי בחירות, בראיונות, ולאחרונה בביוגרפיה שיצאה לאור ב־1985. במרכז הסערה. (שתי הביוגרפיות במתכונת ספרי כיס של ואלדהיים שמצאתי באו"ם פוסחות על תקופה זו. חייו מתחילים ב־1945).

ואלדהיים אכן התגייס לצבא ב־15 באוגוסט 1939, ושירת בחזית המזרחית ביחידת סיור. הוא אושפז ב־18 בדצמבר 1941 (לא ב־1942 כפי שהוא טוען לפעמים), התאושש במהירות (ולא במשך תקופה ממושכת, כפי שהוא טוען בדרך כלל) וחזר לשירות פעיל במחצית מארס 1942. פרט לתקופה זו של שלושה חודשים, היה ואלדהיים בצבא ברציפות מאוגוסט 1939 עד סוף המלחמה.

יתרה מזאת, אף שואלדהיים נשא אישה וקיבל תואר במשפטים לאחר שנפצע, הוא לא עשה דברים אלה מחוץ לשורות הצבא, ולא למד באוניברסיטת וינה, כפי שהוא טוען. לפי מסמכי הצבא הגרמני הועבר ואלדהיים למטה הצבא הגרמני בסלוניקי שביוון, ב־14 במארס 1942. צבא גרמניה שלט באזור סלוניקי ובחלק גדול מיוגוסלביה של היום, לרבות סרביה, ובאמצעות ממשלת בובות — גם בקרואטיה. צבא איטליה שלט בדרום יוון, לרבות באתונה, באלבניה, בחוף הים האדריאטי וברצועה קטנה של קרואטיה. ואלדהיים שימש כקצין במטה הגנרל אלכסנדר פון לוהר. הוא שימש בעיקר כמתורגמן וכקצין שפירסם צווים.

הצטיינות שגרתית

באוגוסט 1942 נעשה הגנראל פון לוהר למפקד הצבא הגרמני בבלקאן וביוון. תחת פיקודו היו מעשי זוועה נגד אזרחים — סרבים, קרואטים, יוונים — למעשים של כל יום. ותחת פיקודו של לוהר יושמה השמדת יהודי יוגוסלביה ויוון. לוהר הוצא להורג כפושע מלחמה ב־1947. ההיסטוריון ג'רלד רייטלינגר כותב בספר הפתרון הסופי, שלוהר היה „אולי מעורב בגירוש יהודים יותר מכל מפקד אחר בצבא הגרמני".

כן ידוע לנו שבחודשים מארס ויולי 1942 בילה ואלדהיים בקרואטיה. בתקופה זו עסקו הפאשיסטים הקרואטים, ה„אוסטשה", בטבח סרבים ויהודים, בעזרתם הנדיבה של ידידיהם הגרמנים. „פעולות נגד פארטיזנים" אלה היו תמיד מלוות טבח אזרחים. לעתים קרובות, כאשר נהרג או נפצע חייל גרמני על־ידי פארטיזנים, היו הגרמנים בבלקאן הורגים מאה יהודים, כעונש. ב־9 בספטמבר 1942 הוענק לוואלדהיים אות הצטיינות מטעם ה„אוסטשה" על „התנהגות אמיצה" בקרבות נגד יחידות פארטיזנים במרכז יוגוסלביה באביב ובקיץ של 1942. אות ההצטיינות, אומר ואלדהיים בענווה מובנת, „היה רק עניין שגרתי".

לירות לחזה ולראש

הגנרל פרידריך שטאהל, שהמליץ על הענקת אות הכבוד לואלדהיים, השתתף במצוד הפתאומי של הגברים היהודים בסרביה. רבים מהם נהרגו בו במקום. „הרציחות תוכננו בקפדנות", כותב ההיסטוריון ראול הילברג. „חוליות היורים עמדו תחת פיקוד של קצינים, ניתנה הוראה לירות ברובים ממרחק שבין שמונה לעשרה מטר ולהבטיח שחלק מהרובים יהיו מכוונים לחזה הקורבן ואחרים לראשו."

בסוף מארס 1943 עבר ואלדהיים לסלוניקי. הגנרל לוהר היה נחוש בדעתו לפתור את הבעיה היהודית באיזור. היתה לו בעיה אחת חמורה, חיילים ודיפלומטים איטלקים עזרו תכופות ליהודים להימלט מידי הגרמנים; הפס הקטן של אדמת קרואטיה שהיה בידי האיטלקים נהפך למקלט עבור 5,000 יהודים. בסלוניקי עצמה, בתחילת 1943, חילק הקונסול האיטלקי תעודות אזרחות ליהודים. קצינים איטלקים אפילו טענו שהם נשואים ליהודיות וליוו אותן למקום מבטחים באיזור האיטלקי. זמן קצר בטרם התחילו הגרמנים לגרש את היהודים מסלוניקי, ביקש הגנרל לוהר את עזרת הגנרל האיטלקי ג'לוסו, אחד המפקדים האיטלקים בדרום יוון, במטרה להעביר את היהודים מחלקי יוון שהיו בכיבוש איטלקי. ג'לוסו סירב.

יישוב מחדש סופי

לוהר קיבל את המשימה על עצמו. ב־18 במארס 1943 פתחו הגרמנים בגירוש [...] יהודי סלוניקי; 45,000 מהם נשלחו לאושוויץ ויותרם לברגן־בלזן.

ליהודי סלוניקי נאמר שהם נשלחים [...] לצורך יישובם מחדש בקרב בני [...] בקראקוב (שאז כבר נרצחו כולם). [...] צעירים נישאו בטקסים מאולתרים. [...] הילברג, „כדי לפתוח בחיים חדשים [...] התחבולה היתה נחוצה מפני שהמשלוחים [...] גלויים לגמרי". אולם אפילו הגנראל [...] ג'לוסו — שלא כוואלדהיים, הוא לא [...] בסלוניקי — הבין מה מתרחש. [...] מיכאליס מדווח בספרו מוסוליני והיהודים [...] שג'לוסו היה כמובן ער לגמרי למעשי [...] שנעשו בסלוניקי באותה עת; [...] למשרד החוץ האיטלקי הוא כתב על [...] ההמוני של יהודים בקרונות רכב [...] איש בכל קרון בקר." „המספר [...] כפול. פיקוד ותעבורה של הצבא [...] סיפק את הרכבות. מתוך 2,800 [...] שהוגלו במשלוח הראשון, פחות [...] שרדו ל„הירשם" באושוויץ־בירקנאו. [...] תחילת מאי יצאו 16 שיירות נוספות, [...] אחת מהן היו בין 2,000 ל־2,800 איש, [...] הרכבת בסלוניקי.

היה מחוץ לעיר

איך ייתכן שג'לוסו ידע פרטים [...] כך, בה בשעה שואלדהיים, ששירת [...] הגנראל לוהר והתגורר בקרבת [...] במודשי הגירוש, כמעט שלא ידע [...] שהתראיין לאחרונה בטלוויזיה [...] הוא טען ש„לא היה בסלוניקי," אלא [...] מחוץ לעיר". באיזה מרחק? כשש [...] קילומטרים, אמר. הוא הודה שלפעמים [...] העירה," אבל הוא עומד על כך ש„לא [...] דבר."

„לא ביצעתי פשע כלשהו במשך [...] כולה," אומר ואלדהיים. „ישנתי [...] והמפקדה הגרמנית העבירה פקודות [...] האיטלקיות, האיטלקים ענו במברקים, [...] צורך במתורגמן." אולם תפקיד המתורגמן [...] עושה רושם שלא היה כה תמים [...] ובמקום המסויים ההוא. המפקדים הגרמנים [...] האיצו בהתמרה באיטלקים שישתפו פעולה [...] באיסוף היהודים. קשה להאמין שמתורגמן [...] (שהיה שייך מבחינה אירגונית למודיעין [...] הצבאי) לא ידע על תוכניות להגלות ולרצוח [...] יהודים. וואלדהיים לא היה מתורגמן בלבד. הוא היה גם קצין אחראי להפצת צווים.

תמונה בעיתון צבאי

נראה שואלדהיים אף לא ידע על גירוש היהודים בשנתיים שלאחר מכן, כשהיה מגע מתמיד עם המפקדים שפיקדו עליו ושקשור באיסוף יהודי אתונה, רודוס, קורפו וכרתים, לאחר שאיטליה כבר לא היתה בעלת ברית של הגרמנים. בכל מקום אירגנו היהודים את מגיניהם האיטלקים. חוקי הקונגרס היהודי העולמי, גילו לאחרונה תצלום, שהופיע בעיתון צבאי גרמני בדצמבר 1944, ונראים בו הגנראל לוהר, וואלדהיים וקצינים אחרים בסאריינבו. בכתבה שהופיע בניו יורק טיימס ב־4 במארס אמר ואלדהיים, שער שראיין אותו טגלגיאביו הוא מעולם לא שמע על גירוש המוני של יהודים יוונים מסלוניקי.

מתורגמן קשה־הבנה

פעולה נוספת שואלדהיים היה מעורב בה היא „אונטרנהמן שווארץ" („מבצע שחור") נגד פרטיזנים במאי 1943. אפילו בתקופה ההיא ובזמן ההוא יצא שמו של מבצע זה הודות למעשי האכזריות שלו. אין ספק שואלדהיים היה שם, משום שנמצא תצלום מ־22 במאי 1943 וכו נראים וואלדהיים ושלושה קצינים איטלקים וגרמנים במירווח בשדת תעופה בעיר פודגוריצה (כיום טיטוגרד) שביוגוסלביה. וואלדהיים מודה שהתצלום, שנמצא במקרה בחנות מזכרות בטירול האוסטרי, הוא אותנטי. אולם הוא טוען שרק ב־22 במאי 1943 היה באותה עיר, ושרק באותה הזדמנות נפגש עם גנראל הוואפן־ס"ס ארתור פלפס, שאף הוא נראה בתצלום.

מסתבר שמלפס היו בשורה התעופה כדי לקבל את פני הגנראל הגרמני שהגיע לעמוד בראש „מבצע שחור", שכבר התחיל שבוע לפני בואו. לפי זכרונות שנכתבו על המבצע [...] הסתכסך הגנראל האיטלקי במקום עם הגרמנים על הזכות לעמוד בראש הפעולה. וואלדהיים בוודאי היה צריך לתרגם את השיחה, ואם הבין את אופן הפעולה של המבצע, ואם ידע ש„היורי כשבויים הוית לשיאר" ב„מבצע שחור", „לפי היסטוריון שכתב על התקופה „לא ידעתי על מעשי אכזריות כלשהם," אמר ואלדהיים לטיימס.

הואיל וואלדהיים שיקר על תקופה זו, יהיה טפשי „לדון אותו לכף זכות." [...] שורש אחד מסניגוריו, „אדרבה, הוא השתה לציבור שמעולם לא היה חבר בשום אירגון נאצי. עכשיו הוא נסוג לעמדה חדשה [...]: שמעולם לא ידע על מעשי זוועה כלשהם. הוא התנגד לנאצים. הוא השתחרר [...] הוא היה רק מתורגמן, הוא לא ידע דבר על יהודי סלוניקי. אם אינך יכול להוכיח שהוא פושע מלחמה, אזי הוא חף מפשע.

„ואפילו נניח שזו אמת... אז מה? הוא אמר. במשך 40 שנה היה שקט."

(מתוך ניו רפבליק)

השותף היה ל„קורבן"

מאת יוסף שמי

אין לדעת כיצד תסתיים פרשת ד"ר ואלדהיים. סביר להניח שהוא ייבחר לנשיא אוסטריה, אולי דווקא בגלל התדהמה הבינלאומית המלווה את מועמדותו. כך יגיע לשיא חורש מעשה רמייה בו משתתף עם שלם, רמייה שתחילתה ב־1945, בחודשי הקיץ של שנת סיום מלחמת העולם השנייה.

למרות כל הידוע על התנהגותם של אוסטרים כציבור בעת ה„אנשלוס" — ה„איחוד מחדש" או „שילוב מחדש" של אוסטריה ל„מולדת הגדולה", הוא הרייך השלישי, ההתלהבות שגילו כשנכנסו לארץ זו גייסות הרייך וההערה שליוותה את ביקורו של היטלר, יליד אוסטריה, בווינה, החליטו כמה ארונים, נציגי בעלות הברית, „לאמץ גירסה נוחה לאוסטרים. גישה זו היתה נוחה מאוד לאוסטרים, שכן מ„קורבנות הכיבוש" אין לדרוש פיצויים בעד הנזקים שגרמו הנאצים לעמי אירופה. שלא כגרמניה, הוטלו מעט מאוד היטלים על אוסטריה במסגרת הסכם השלום שנחתם כעשר שנים לאחר תום המלחמה. אוסטריה, בניגוד לגרמניה, לא סבלה מהפסדים טריטוריאליים ולא מחלוקה. המדינה, אחרי 1955 היא היתה שוב לגוף מאוחד והשתחררה מנוכחות צבאות הכיבוש. היא „לא שילמה" את פרוטה אחת לקורבנות הגזל שבוצע על־ידי האוסטרים עצמם מהתושבים היהודיים ואף לא החזירו את הרכוש שנשדד, שנשאר בתום המלחמה על אדמתה של אוסטריה. רק לפני כמה חודשים נאותו שלטונות אוסטריה להחזיר דברי אמנות שנגזלו מיהודים. צריך היה להמתין 40 שנה עד ששלטונות המדינה ה„נכבשת" יחזירו רכוש שנגזל.

קרייסקי ידע נפש עמו

ההתחסדות האוסטרית היתה מבחינה מסויימת מושלמת, שכן העם, שבחלקו הגדול שונא זרים, בחר בברונו קרייסקי למס' 1 במדינה. קרייסקי, כמו אותו צדיק שידע נפש בהמתו, לא איכזב את בוחריו. מדיניותו נתנה דרור לתיסכולים הטמונים בנפשו של העם האוסטרי, בין השאר מצא הדבר את ביטויו ביחס לסיכסוך באזורנו.

קרייסקי עמד בכל תוקף על העיקרון שהתקבל גם על־ידי בעלות הברית, כי אוסטריה היתה קורבן לתוקפנות ולא שותף למעשי זוועה. הוא גם נתן לגיטימציה לתנועה ימנית, אשר ליקטה תחת דגלה את הגורמים הנאציים. מפלגה זו היתה לשותפה בקואליציה שהקים בזמנו קרייסקי. קרייסקי תקף בשצף קצף את אלה אשר הזכירו את עברו של העומד בראש המפלגה הזו ואף לא חסס לאיים על צייד הנאצים שמעון ויזנטל, אשר היה בין אלה שהעלו את שאלת עברו של סגן הקנצלר מטעמו של קרייסקי. המפלגה הזו היא היא שהעמידה את ואלדהיים כמועמד לכהונת הנשיא.

תעמולת הפנים האוסטרית, שאנו היינו במצב דומה לעמי אירופה אחרים, סוגר כל נסיון של חשבון נפש, לא ליחידים ולא קולקטיבי. כל פעם שעולה נושא העבר, מופיעים האוסטרים כחלק מהמרחב הגרמני, מהמולדת הגרמנית, אך הם נעלמים כשיש צורך בחשבון נפש לאומי על מה שקרה לעם היהודי למשל. אגב, אוסטריה אינה בודדה בשיטת השתמטות זו. יש לה שותף — גרמניה המזרחית.

הזכייה הגדולה

אחת מההצלחות הגדולות ביותר של תעמולת פנים זו היתה בחירתו של קורט ואלדהיים למזכ"ל האו"ם. זו היתה הזכייה הגדולה ביותר מבחינות היוקרה וגם עמדה המקנה השפעה. בחירת איש שהיה ברשימת המבוקשים על־ידי יוגוסלביה בגין מעשים שעשה בתקופת הכיבוש, איש שנתונים על אודותיו היו בארכיון האו"ם, הוא מהדברים המזהירים ביותר שאירעו אחרי מלחמת העולם השנייה.

אין אנו יודעים כיצד יתגלגלו הדברים. דבר אחד ברור — פרשת קורט ואלדהיים תהיה בגדר מאיץ לתהליכים לאומניים, כשבתשתית עבר נאצי המרעיל את נפשו של חלק מהעם האוסטרי. התהליכים הלאומניים יהיו למסוכנים כאשר בראש המדינה הניטראלית הזו יעמוד איש שקשה יהיה להזמינו וקשה יהיה לא להזמינו. זה מצב מוגלתי שלא ניתן יהיה לרפאו. אוסטריה שייכת למרחב הגרמני ומשל כך המתרחש בפריפריה של המרחב הזה מסוכן כל כך.

המעמד הפוליטי של פרס

משבר מודעי ותוצאותיו גרמו פיחות במעמדו הציבורי של שמעון פרס. במקביל לכך וביחס הפוך נהנה היום שמעון פרס משלטון ללא מצרים במפלגתו. בוועידת מפלגת העבודה הוא היה צריך רק לרמוז מה הוא רוצה שיוחלט בעניין הרוטציה או משבר מודעי, כדי שהמפלגה תאשר זאת ללא קושיה. תהליך דומה עובר על „טרינר". מה שהחל כפורום שבועי לתיאום עמדות לקראת ישיבת הממשלה ולשחרור קיטור, הפך בהדרגה לעוד פורום של הסכמה מליאה עם שמעון פרס.

אחד המשקיפים בוועידת מפלגת העבודה אמר, שמן המקום הרם שבו ניצב פרס היום במפלגתו, יש רק דרך אחת והיא למטה. ייתכן, מתקבל על הדעת, בעצם חוק טבע. אך עדיין אפשר לשבת טוב למעלה איזה זמן עד הנפילה.

השאלה המעניינת היא, מה גרם לכך ששמעון פרס, שהנהגתו היתה שנויה במחלוקת שנים ארוכות קודם־כל במפלגתו שלו, הפך למנהיג הבלתי מעורער והיחיד של מפלגת העבודה, אין לו הכאריזמה שהיתה לבן־גוריון, אין לו עוצמת האישיות שהיתה לגולדה מאיר או לפנחס ספיר. מה ההסבר?

התשובה על כך מורכבת. ראשית, אין מי שיערער היום על מנהיגותו. יצחק רבין משתף איתו פעולה. הם נזהרים מאוד זה במוניטין של זה וייתכן, שגם אם בעתיד יחליט רבין להציג את מועמדותו מול פרס — רבים מפקפקים בכך היום — לא יהיה לו גיבוי מפלגתי רחב לכך. יצחק נבון, ששקל בעבר — אחרי שסיים את כהונתו כנשיא המדינה — התמודדות עם פרס, שקל זאת בעיקר לאור הסקרים, שניבאו במקרה כזה גידול משמעותי בתמיכה במערך. הוא החליט אז מה שהחליט ומאז אין הוא רואה עצמו מתמודד. הוא לא יריב לשמעון פרס, הוא מקיים אתו יחסים תקינים והוא מחייב את הנהגתו.

שנית, פרס לא נתן למפלגתו סיבה לא להיות מרוצה ממנהיגותו כראש ממשלה. בנושא המדיני הוא מימש סוף סוף קו שהיה נהוג שנים ארוכות במחשבה המדינית הישראלית הפרגמאטית אך אף מנהיג לא העז ללכת אתו עד הסוף. הקו הזה אמר: מה איכפת לי להיות נדיב במלים ובסיסמאות? האם אתה נפסד משהו מכך שאתה זורק את הכדור ללא הרף למיגרש הערבי? סמוך עליהם, שהם כבר יעשו בשבילך את העבודה, לא ירימו את הכדור ויכניסו את עצמם לבעיה.

פרס הוא הראשון שנקט בקו הזה בשלימות ובעקביות. הכרזותיו המדיניות המתונות הביאו עליו ביקורת מצד הליכוד, אך שיפרו ללא הכר את הדימוי המיליטנטי (מתקופת הליכוד) של ישראל. לגופו של דבר יכולנו להווכח, שגם אם אנו מוכנים להידבר עם פלשתינים שאינם מזוהים עם אש"ף, נוסחה שכמוה כנכונות לשבת עם אש"ף; וגם אם אנו אומרים שיש עם פלשתיני; וגם אם אנו מוכנים לקיים מו"מ בליווי בין־לאומי — עדיין יאסר עראפאת אינו יכול לשבת אתנו. כלומר, מבחינת הסיכויים למו"מ ולשלום אלה הם מימצאים מאכזבים מאוד. אך מן הבחינה הטאקטית — וזה הרי מה שנשאר — פרס הוכיח, שהגישה המתונה משתלמת מאוד.

הקו המדיני של פרס, ששיפר את טון ההידברות עם מצרים, קירב לתמונת המגעים את המלך חוסיין והידק את היחסים עם ארה"ב, התקבל באופן חיובי ביותר במפלגת העבודה. עד כדי כך, שאחד השרים אף שוחח עמי על התמתנות, התגברות היוניות, במפלגה זו. האמנם?

גם בנושא הכלכלי תיפקד פרס באופן שענה על הצרכים בצורה האופטימאלית. ממי שכלכלה אינה עיסוקו הפך למי שהכלכלה היא בראש מעייניו. מול יצחק מודעי, תורן השיקול המפלגתי הצר, שהשכיל להפוך לאידיאולוגיה את ה„לא" העקשני שלו לצרכי משרדי הממשלה בראשות מפלגת העבודה בלבד, נעמד שמעון פרס, שבלעדיו לא היתה תוכנית כלכלית ולא הצלחה כלכלית במשק.

פרס תפקד, אפוא, באורח משביע רצון בתחומים העיקריים של עבודת הממשלה ועשה זאת בסבלנות רבה, בלי הרמת קול, בצורה תרבותית ובלי מתחים מיותרים. מפלגת העבודה, שהיתה בתהליך, אולי אף בלתי־מודע, של חיפוש אחר מנהיג סמכותי, במיוחד בתקופת בגין בראש הליכוד והממשלה, שמחה לחוות בגידול אישיותו של שמעון פרס בכהונת ראש הממשלה. הוא הפך למלך שהם חיפשו וכבר נואשו מלמצוא. הוא יירד מן הכן הגבוה שהוא ניצב עליו היום, אבל במפלגת העבודה מנבאים, שזה ייקח עוד הרבה שנים.

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

השמחות בעולמו של פקיד

חיים קוברסקי

מנכ"ל משרד הפנים חיים קוברסקי החליט לפרוש מתפקידו אחרי 16 שנה בתפקיד. להן קדמו 21 שנה בעיריית ירושלים. איכשהו יצא לי „לכסות" אותו, כמו שאומרים בעגה העתונאית, כשהיה בעירייה — אז הייתי הכתבת העירונית של „על המשמר", כשהיה חבר הוועד המנהל של רשות השידור — אז סקרתי את רשות השידור וכשהיה ראש צוות המומחים וקבוצת העבודה לשיחות האוטונומיה. בשנים 1979־82 — ככתבת המדינית של העתון. קוברסקי היה טוען תמיד שאינו מדליף ולא ידליף, אך הוא טען זאת בחן כזה, שלא חדלתי מעולם לנסות, וגם לא הצטערתי. אם לא נתתי בשר דשנים, אז פולקע טעימה פה ושם. שיחות רקע, סקירות כלליות. בתקופה של מו"מ מדיני, כשהפיות נעולים, זה שווה הרבה. ואם תוך כך גולש איזה פרט החוצה, אפילו לא לפרסום, זה נותן כיוון. גם היום הוא אומר שמעולם לא הדליף ומעולם לא אמר מה שלא רצה לומר. מי אני שאשבור לו את המילה.

הוא החליט לפרוש כי חש ש„די, מספיק". הוא רווה כל תשר, כאילו הבוס החדש שלו מזה שנה וחצי, הרב יצחק פרץ מש"ס, הוא גורם בהחלטה. הם מסתדרים מצויין, האחרים אף אומרים, שקוברסקי מנהל שם את העניינים. הרב פרץ לא מתמצא ואין לו מושג. לבקיאות של קוברסקי אין מתחרים. הלב מתחמץ כשאתה רואה מי המועמד לבוא במקומו, אחד דרעי, בחור צעיר שלא שירת בצה"ל, אך ידו רב לו בפרשיות סחר מכר קואליציה־אופוזיציה, מי יילך עם מי ומתי. תוך שאני חוטפת שיחת־אגב עם קוברסקי באחד המעברים בכנסת, עובר לידנו יוסי שריר, בנו של מנכ"ל מפואר אחר, יעקב שריר ז"ל. „אתה אחרון המנכ"לים מדור הנפילים", אומר שריר לקוברסקי והם פותחים בהשואה מי היו המנכ"לים לפני 16 שנה ומי הם היום. לא כולם פסולים, אבל איזה הבדל.

קשה לעמוד אתו באיזו פינה בכנסת ולדבר, כי כמעט כל מי שעובר נעצר, לוחץ יד, מעיר הערה, נותן עצה („אתה לא צריך לפרוש"), אנו נזכרים בתקופת שיחות האוטונומיה, שאז, כך נדמה, גם השר הקבוע „שלו" דר' יוסף בורג, והוא עמו, עלו בדרגה. נגעו בנושא המדיני. נסעו למצרים, נפגשו עם ראשי השלטון, אירחו בארץ את מוסטאפה חאליל, את כמאל חסאן עלי, את דר' בוטרוס גאלי. האמת, אני שואלת את קוברסקי, לא נהנית במיוחד בתפקיד ההוא דווקא גם בגלל הנושא, גם בגלל ההזדמנות לפגוש אנשים כמו סיירוס ואנס, סול לינוביץ, ואט קלוואריוס, ג'ורג' שולץ וכמובן ראשי השלטון במצרים.

כלל וכלל לא, הוא משיב, הוא אהב את כל יום שעבד כשהיה פקיד בעיריית ירושלים ואחר־כך במשרד הפנים. האמיני לי, הוא אומר, שכשארגנתי ב־1955 את העדלאידע בירושלים, ומתל־אביב באו 100,000 איש כדי לצפות בה, היה לי הסיפוק הגדול ביותר. איזה עוד שמחות יש בעולמו של פקיד עם משכורת עירונית או ממשלתית? הוא שואל רטורית. יריד הספרים הבין־לאומי הראשון שהוא ארגן בירושלים, היסב לו קורת־רוח רבה. היריד כבר הפך בינתיים למסורת.

הוא סבור, ששיחות האוטונומיה הגיעו בשעתן לשלב מתקדם מאוד ואם ישלפו היום את התיקים והמיסמכים, לא נותר הרבה כדי להשלים וליישם. מאותה תקופה נותרו לו ידידויות יפות, שהתפתחו על רקע העמקת ההיכרות וההערכה האישית תוך כדי עבודה. עם כמאל חסאן עלי ומוסטאפה חאליל. אחד מחברי המשלחת המצרית התדפק פעם כאישון לילה על דלת חדרו בבית־המלון בקהיר ושאל אם יוכל להכנס ו„לדבר שיחת וידוי". הוא הוזמן כמובן פנימה. זה היה מיסמך אנושי דרמאטי, אומר קוברסקי. הוא לא יגלה מי היה האיש ומה אמר.

זכור לי מאותה תקופה כיצד באחד המיפגשים האחרונים במלון „אכדיה" בהרצליה הגיעו השיחות למבוי סתום, כי אי־אפשר היה להסכים על תפקידי „המועצה לבחירות" של האוטונומיה שתקום ו„המועצה לסמכויות ואחריות". היו במיסמך הבלתי־מוסכם 32 סעיפים. כלי התקשורת המתינו באכסדרה להודעה על סיום המיפגש במשבר. קוברסקי נטל הימור. הוא התדפק ביוזמתו על דלתו של מוסטאפה חאליל, ישב אתו כחצי שעה ו„גמר" אתו על 29 סעיפים. הוא הלך עם זה למשלחת הישראלית תחילה לא האמינו. לבסוף האמינו. הוא התייצב שוב אצל מוסטאפה, בקשר לשלושה הסעיפים האחרונים. באחד ויתר קוברסקי, בשניים ויתר חאליל, והשיחות יכלו להימשך, אילמלא הופסקו בגלל חקיקת חוק ירושלים.

אחרי שיוסי שריר אמר עליו מה שאמר, נדמה לי שכל מילה שאוסיף תגרע. קוברסקי, אגב, הוא אדם דתי, אך כבר אני מרגישה לא נוח שהזכרתי זאת, כי דתיותו מעולם לא שימשה שיקול בעמדותיו, שננקטו לגופו של עניין. אולי מפני כך הזכרתי זאת, בימים אלה, שבהם משרד הפנים מנוהל בשלט־רחוק על־ידי הרב שך, על־פי אינטרס פרטיקולארי של כת דתית קנאית, תורגש ביתר שאת פרישתו של איש נקי כפיים, מקצועי וטוב לב כחיים קוברסקי.

הקבינט לא גדל

גד יעקובי „קונטרה" לנסים

„הקבינט כמעט גדל בשבוע שעבר בשני חברים נוספים: שמחה נסים, לאחר שמונה לשר האוצר, וגד יעקבי, כ„קונטרה" של המערך לשמירת השוויון המספרי. יעקבי נושא עמו מסמך התחייבות בחתימת ראש הממשלה, ובו נאמר, כי אם הקבינט יורחב בעוד חבר מן הליכוד, יעקבי יהיה הנציג הבא הנוסף של המערך. במכתב זה, אגב, התחייב פרס עוד להעביר את מינהל מקרקעי ישראל למשרד הכלכלה והתכנון.

שאלת המקרקעים, כידוע, לא הועברה למשרד הכלכלה. אשר להגדלת הקבינט, גם כאן לא קרה דבר, ולא יקרה. נוצרה לפתע קואליציית אינטרסים בין יצחק שמיר ושמעון פרס להשאיר את הקבינט בגודלו הנוכחי. יצחק שמיר לא מעוניין להגדיל את הייצוגיות של הליברלים בקבינט ואילו שמעון פרס לא מעוניין בצירופו של גד יעקבי וגם לא בפתיחת מלחמות מצד שרים בכירים במערך (מוטה גור, משה שחל) על מקום הכבוד. מבחינה משפטית, הם טוענים, הכהונה בקבינט היא על בסיס אישי. ועוד הם טוענים — אין שום סיבה לכלול את שר האוצר בקבינט בתוקף תפקידו. אם מודעי היה מתחלף ביניהם, זה ענייננו.

כמו תמיד, ענייני הקואליציה קודמים לענייני המדינה. הקבינט מוסמך לדון בכל נושא שיבחר ובפועל הוא מתרכז בענייני בטחון. זה הפורום האכסקלוסיבי ביותר שבו נדונים ענייני המדינה הכמוסים והחשובים. לפתע פתאום נוכחותו של שר האוצר אינה הכרחית שם, רק מפני שלא רוצים להתחיל להתעסק עם מודעי מצד אחד, או לפתוח מאבקים בין „שרינו" מצד שני.

טאבה — שלוש הנקודות האחרונות

חילוקי הדעות עם מצרים, המפרידים בנוגע לניסוח שטר הבוררות, הצטמצמו לכדי מינימום שבמינימום. לפני ישראל ומצרים עומדת הצעת פשרה אמריקנית, שאותה הציע מזכיר המדינה ריצ'ארד מארפי לגבי נוסח השאלה, שהבוררים יתבקשו לבדוק. הנוסח שהציע מארפי אומר, שהשאלה תהיה על מיקום הגבול בהתאם לחוק ולעובדות". נוסח זה לא נמצא בהצעה, שמצרים לא הסכימה לה, כי הבוררים יתבקשו לבדוק את „המיקום הנכון" של הגבול.

אין טעם להכנס לפרשנות על ההבדלים. אלה הם לא רק דקדוקים משפטיים, אלא דקדוקי עניות. כדאי לציין, שישראל לא דחתה את ההצעה האמריקנית על הסף. אולם מצבי איסמת עמדה לתגובה המצרית. שר החוץ המצרי עסמת עבד אל מאגיד שוחח עתה בוושינגטון והתשובה של מצרים תגיע ככל הנראה בשבוע הבא.

אם מצרים וישראל יסכימו על נוסח השאלה לפי ההצעה האמריקנית, ייוותרו עוד שתי נקודות בלתי מוסכמות: א) מצרים, המתנגדת לפישור, תובעת, כי כל צוות הבוררים פה אחד יהיה רשאי להציע לצדדים לקיים אותו. ישראל (וכלומר יצחק שמיר) תובעת, לעומת זאת, כי די יהיה ברוב קולות, שיכלול את הבורר הנייטראלי, כדי להציע פישור. ב) במקרה שפסיקת הבוררים תהיה לטובת מצרים, תובעת ישראל לקבל 49 אחוז בבעלות על מלון „סונסטה", כפי שקובע החוק המצרי לגבי נכסים זרים. מצרים מתנגדת לכך וטוענת, כי החוק המצרי אינו חל על סיני וטאבה.

אלה הבעיות שנותרו. לא הרבה, אבל לפי הערכת, עניין לעוד כמה חודשים, אולי עד אוקטובר.

יש עם פלשתיני

בנאומו של ראש הממשלה שמעון פרס אתמול בפני הפרלמנט האירופי הוא גלל שוב הכרה בקיומו של העם הפלשתיני. אמנם באנגלית. זה נשמע פחות חריף מאשר בעברית, מפני שכבר בהסכמי קמפ דייויד מדובר בגירסה האנגלית על עם פלשתיני. אולם בגירסה העברית — להזכיר בשבחות — השיג בגין את אישורו של הנשיא קארטר לכך, שבכל מקום שבו נכתב „פלשתינים" או „עם פלשתיני" — נתרגם אנו „ערביי ארץ־ישראל" או „תושבי יהודה ושומרון וחבל עזה".

לכן, כשפרס אומר באנגלית „עם פלשתיני" אין בכך חידוש גדול. החידוש הוא בכך שהוא אינו רואה עצמו כפוף לתרגום המגוחך של מנחם בגין ל„עם פלשתיני", שלא רק שאינו תופס מבחינה לשונית, אלא גם אינו תופס מבחינה משפטית. הגירסה המחייבת של הסכמי קמפ דייויד היא הגירסה האנגלית, שהנשיא סאדאת ומנחם בגין והנשיא קארטר חתומים עליה.

אין ספק, שכאשר פרס מדבר בעברית, ובוודאי באנגלית, על „עם פלשתיני", אין זו [illegible] שכבר מכיר בקיומו של עם פלשתיני.

מתחנפים לש"ס

יש דברים שלא מרגישים בהם כי הם נגמרים בכי טוב. שעון הקיץ, למשל. אילו הליכוד היה שולט היום, לא היתה מתקבלת החלטה בממשלה להנהיג שעון קיץ. 11 הקולות שהיו בעד הנהגת השעון, היו מורכבים מגוש המערך והד"ר בורג. מבין שישה השרים שהצביעו נגד, ארבעה היו שרי הליכוד (שמיר, ארנס, שרון, מודעי). שלושה שרי ליכוד אחרים (לוי, קצב, נסים) לא היו לפתע בישיבה ברגע המכריע. איש משרי הליכוד לא הצביע בעד שעון קיץ. „רחשי לב העם" נמוגו מול הדרישות של ש"ס בקואליציה עתידית.

אילמלא נתקבלה ההחלטה, היינו ערים למצב הפנטאסטי שבו העם מוזח עצמו, כי המדינה לא יכולה לזה. המדינה שנולדה מתוך הצורך הטכני לשרת את בני האדם, כמעט הפכה אצלנו לדבר [...] קיים לעצמו, שבני האדם צריכים לשרת [...] וזהו סרי לדאוג לטובתם.

רשות הקורא

אידאולוגיות הרסניות

מהי בעצם סיבת הזעם שעוררה הכרת פרס בפלשתינים כבעם — האם שכחו גאולה כהן ועמיתיה את הכתוב בהסכם השלום עם מצרים, שנחתם ע"י בגין בקמפ־דייויד והמדבר על הזכויות (הצודקות והחוקיות) של העם הפלשתיני. השכחו שהסכם זה מבוסס על החלטת האו"ם 242, הדורשת לקיים שלום צודק ויציב שיכלול את נסיגת צה"ל מהשטחים הכבושים ע"י ישראל ב־1967? אמנם גאולה כהן וחבריה לדעה, וכן שמיר וארנס, התנגדו להסכם זה, אך לא זכור לי שהציעו אי־אמון בממשלת בגין.

ברור כי למרות השותפות התרבותית־לשונית שבין עמי ערב, הרי כל עם ערבי הוא עם בפני עצמו — העם הסורי, המצרי, הלובי וכו' — ואחראי רק ובעיקר לבני עמו החיים בטריטוריה מסויימת. לפיכך צריך להיות ברור שהשטח המשתרע בין הים לנהר הירדן שייך לשני העמים וגבולות 1966, שהוכרו גם ע"י הקהילייה הבינלאומית, הם הגבולות הצודקים כלפי שני העמים. כמובן שאין להסתמך על דברי אלוהים, שהפכוהו לאליל בעל גוף ופה מדבר, ולא על הגבולות שלפני 2000 שנה, שגם הם, אגב, השתנו מדי פעם. הקללה האיומה של שני עמים היא הדבקות של הנהגותיהם בשתי אידיאולוגיות הרסניות „ארץ־ישראל השלמה" ו„פלשתין השלמה". שעל מזבחותיהן הוקרבו קורבנות כה רבים ואשר בלי חיסולן נשקף חורבן לשני העמים.

רבקה תל

סימון דה־בובואר כאשה וכאדם

מעניין שדווקא עיתון „על המשמר", באמצעות יעל לוטן, מציין את הסופרת הצרפתייה הנהדרת סימון דה־בובואר כאשה קשה, „שתיזכר כמי שאמרה לא לאימהות, לרוך, לסבלנות". הכתבת מוסיפה, כי „התכונות שמקובל ליחסן לנשים נעדרו מאופיה".

קראתי רוב ספריה של דה־בובואר המנוחה. וגם היכרתיה אישית, ועלי לומר כי בעיני אישה זו מצטיירת כדמות אנושית, אומנם מורכבת ומעניינת, אולם בעלת תכונות בהחלט הפוכות ממה שיעל לוטן מייחסת לה — חום, איכפתיות מהזולת, אהבת החיים, חיי מין מלאים וכו'.

ועוד פרט מעניין. ממתי נשים צריכות להיות בעלות רוך וסבלנות וגברים לאו? אילו גבר היה כותב כתבה זו, בוודאי היו אומרים עליו, ובצדק, שהוא „חזיר גברי שוביניסטי".

איתן מלניק, ירושלים

מיפגש בוואתיקן

אסוציאציות מוזרות מתרוצצות בראשי בעקבות ביקור ראש הכנסייה הקתולית בבית־כנסת יהודי ברומא. היה זה מפגש בין שתי דתות, שיחסה של האחת לשנייה הוטבל בחותם על דם ואינקוויזיציות.

ב־1944, כחייל ארץ־ישראלי במלחמת העולם השנייה הייתי מצורף ליחידה בריטית לארגון תעבורה. הייתי מזועזע עד היסוד מהידיעות שהגיעו על המשרפות שבלעו את יהודי אירופה ועל אדישותו של הוואתיקן לאשר עושים הגרמנים ביהודים. החלטתי אז להתייצב לפני האפיפיור פיוס הי"ב, להפגין נוכחות ותרעומת על אדישותו והעדר תגובתו. ניצלתי את האפשרות היחידה שהיתה לי באותו הזמן. בשירותי ברומא, כאשר ביום ראשון האפיפיור היה מקבל בקפלה הסיסטינית שבוואתיקן חיילים מבנות הברית ולברכם בשם ישו.

בשורה עורפית, בשקט, וביראת כבוד, היו עוברים לפני ה„ספה" אחד אחד, כורעים ברך, מנשקים את ידו המושטת של פיוס הי"ב ומקבלים את ברכתו. הטקס כולו נמשך שניות. כשהגיע תורי דפק לבי מהתרגשות. לא היה ברור לי, ברגע המכריע, מה אומר בשניות המוקצבות. לא כרעתי ברך, לא נשקתי את ידו המושטת. החזקתי בידו והוא שאל: „ניו־זילנד?" (התג על כתפי היה דומה בצבעיו לתג של חיילי ניו־זילנד). עניתי: אני מארץ־ישראל. „פלשתיין", אמר האפיפיור ואני בשלי — ארץ־ישראל. ובפעם השלישית לחץ ואמר: „פלשתיין" ואני עניתי — ארץ ישראל. הסתכלתי הישר לעיניו והבחנתי בניצוץ שנדלק בהן: „אני", אמר לבסוף, „ארץ־ישראל". ומאיזה חלק? עניתי, כי התגייסתי מאיזור הגליל כדי לעזור לבני עמי להילחם ברשע הגרמני — אנא, פטה קדוש, אל תהיה אדיש לסבלותיהם, אמרתי. לשנייה אחת השתררה דומייה, והאפיפיור אמר: „לך בשלום, בני. אלוהים יברך את כולכם". קמתי והסתלקתי. זה היה המפגש הארוך ביותר באותו מעמד. כל זמן השיחה החזקתי תוך בידו הידיים נעו מעלה מטה. החיילים הוכו בתדהמה כך אמרו לי. ואולי גם היום, נראה לי, שזו היתה, יש הראשון בין יהודי לאפיפיור מאז פרוץ מלחמת העולם השנייה.

אליהו זלשינסקי, עברון

טוס עם טוסטוס

יתכן שבקרוב יקבלו בעלי רשיונות הנהיגה ברכב את מה שעמיתיהם בארצות שונות בעולם כלל אינם צריכים: היתר לנהיגת אופניים עם מנוע־עזר ■ מדיניות משרד התחבורה, המקשה על בעלי הרכב הדו־גלגלי הזעיר והחסכוני שעשוי לפתור בעיות חניה ואנרגיה, מעוררת תמיהות

התורף לא היה כאן השנה. את זה יודעים לא רק החקלאים. בכך חשו גם רוכבי האופנועים והטוסטוסים שלא נאלצו לאכסן את כליהם אפילו ליום אחד. הטוסטוסים, אותם כלים דו־גלגליים עם תכונות נפלאות, מעבר קליל ומהיר בתוך פקקי תנועה תל־אביביים מרתשי זעה. בתנועת גוף קלה, תיגוי זריז של הבלי הקל ואתה, המזכיר המכובד, הגזבר המסודר, רבו המשק האחראי, אתה חופשי כציפור וקל כטוסטוס. משקל של לא יותר מ־60 ק"ג יאפשר לך למקם את הטוסטוס על רגליו ולהשאירו על המדרכה ללא חשש סינדול. תמו סיוטי החניה, אין יותר עיכובים.

בתחילתו של כל אביב עורכים הטוסטוסים "אמבושים". הם מציעים הצעה שכמעט לא ניתן לסרב לה. בשוק נמצאים היום מודלים של כמה חברות: פאנטיק מוטור, סאכס, פיאג'ו, בנלי, מאלאגוטי. כולם מצויידים במנוע חד־צילינדרי, שתי פעימות המוזן בדלק מועשר בשמן בשיעור 2% ובנפח של 49.5־49 סמ"ק. כולם מצטיינים בצריכת דלק של בין 60־40 ק"מ/ל' ופאנטיק אפילו טוענים לצריכה של 86 ק"מ/ל'. מהירותם המקסימלית עד 60 קמ"ש. כולם מצוידים בגלגלים בקוטר "16, וצמיגים 2.5/16.

הפטנט הטוב שבטוסטוסים אלה הינה מערכת התימסורת האוטומטית, המאפשרת לכל זעטוט לעלות על הטוסטוס, להתכונן לפנים, להעיף מבט אל מראת הצד ולנסוע. ההנעה קלה ומהירה ללא מאמץ מיוחד, כשהטוסטוס עדיין ניצב על רגליו.

תחזוקת הטוסטוסים קלה, פשוטה וזולה. מחיריהם של הטוסטוסים נעים בין 1200 ש"ח למאלאגוטי ל־1850 ש"ח לפאנטיק כשהם על הכביש, מוכנים לשרתך וכוללים את ההתקנה. לבנלי מושב כורד וגם לפאנטיק ספרינטר מושב כורד, אלא שהוא מתאים פחות לאנשים מבוגרים מאחר שיש להניף רגל מעל למושבו כדי לתפוס עמדה על ה"אוכף". על שאר הכלים יכולים לרכב שני אנשים המצויידים בשתי קסדות. הטוסטוס של סאכס, המיוצר בפורטוגל, מחירו 1440 ש"ח, בדיוק כמו זה של הפיאג'ו וספה. אבל לעתים, חבל לקנות כלי חדש, מאחר שכלים בני שנתיים־שלוש ניתן להשיג במחצית המחיר במצב טוב או להביאם בקלות למצב כזה. אורך חיי המנוע מוערך על־ידי המומחים ב־40,000 ק"מ בעוד כלי המסתובב בתוך תל־אביב לשימוש ביתי יעבור שנים רבות עד שיגיע לקילומטרז' הזה. לעומת זאת, טוסטוס שהיה ברשות אדם שעסק בהעברת משלוחים ברחבי "הסיטי", מצבו גרוע בהרבה.

תל־אביב היא עיר אידיאלית לטוסטוס כזה, שביצועיו אינם מזהירים, כמובן. המומנט הנמוך וה"גיר" האוטומטי מגבילים מאד את יכולת הזינוק, ומי שרכב פעם על אופנוע או אפילו על וספה, אל לו לצפות כאן לביצועים רמים. כל מכונית תשאיר אותו מאחור.

לעומת זאת, בערים הרריות כחיפה או גבעיות כירושלים, הטוסטוס הזה הרבה פחות אידיאלי. בעליות חייו קשים ולעתים קשים מאוד.

למי עשוי הטוסטוס החביב לסייע? לכל "חיה דו־גלגלית" המעוניינת בכושר ניידות מקסימלי בכרך צפוף ופקוק. מלבד העובדה שניתן להחנות אותו בכל "חור", ניתן גם לבצע עימו תימרונים מעניינים כמו להופכו לאופניים ולעבור עימו במעבר חצייה במקום לעשות עיקוף ממושך, לקצר דרך מדרכות והכל תחת עינם המפוקחת של נציגי החוק.

כמעט שכחתי: הכלי הפעוט הזה מצריך מרוכבו רשיון נהיגה תקני. לאדם ממוצע הרחבת תחולת הרשיון במשבצת אחת, לאופניים עם מנוע־עזר מחירה אמור להיות כ־70 ש"ח. אבל אולי בקרוב תינתן הטבה: ועדה של משרד התחבורה המליצה לפתור את רוכבי הכלים הללו מהצורך ברשיון מיוחד וכל אחד הנושא רשיון נהיגה יוכל לנהוג בטוסטוסים. כמעט ימות המשיח.

ב. גרוס

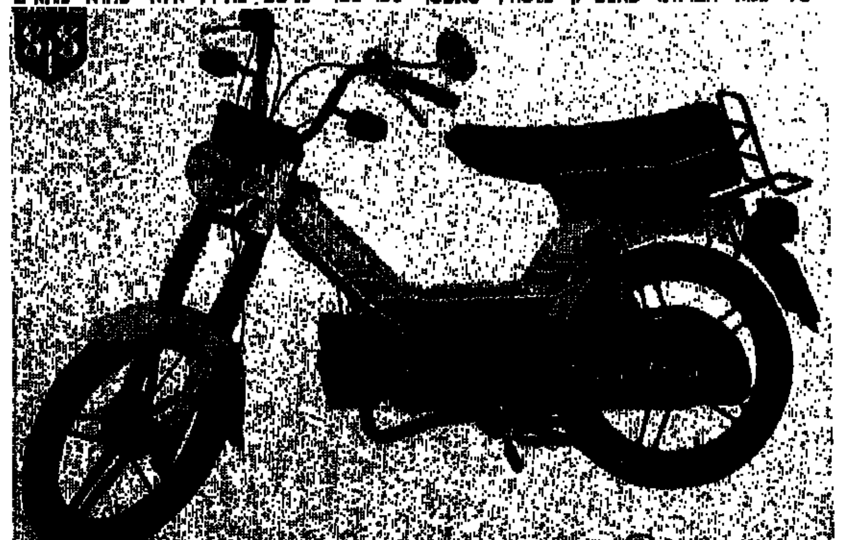

● זעיר, חסכוני — ובקרוב ללא רשיון מיוחד

ראלי־קרוס 1986 יוצא לדרך

במירוץ שיפתח את העונה החדשה באשקלון נראה לראשונה קבוצת מירוץ אירופית שתתחרה בסיום המירוצים עם הנהגים הישראלים המנצחים, ובקרב המתחרות הישראליות נראה סיטרואן ויזה 4×4

ב־28 בחודש ייערך מירוץ המכוניות הראשון לעונת 1986 בישראל. במירוץ עצמו צפויה להשתתף העונה סיטרואן־ויזה 4x4, בה ינהג מישל גדז שהחליף במסגרה את הלנציה בטא קופה שלו. אחרי המירוצים על אליפות ישראל צפויים הצופים שיגיעו לחזות במירוץ לראות מאבק מרתק בין החוזבות הישראליות במירוץ לבין קבוצת ראלי קפריסאית ואודי קוואטרו 400 כ"ס.

מירוץ הראלי קרוס הראשון לעונה זו יחל ביום ראשון, 27 בחודש, באימון הנהגים ובמירוצים נגד השעון לקביעת הדירוגים. ביום שני 13:30 יחלו מקצי חצי הגמר. במירוצי השנה יטלו חלק כמעט כל הנהגים שהשתתפו אשתקד.

בקבוצת הנפח עד 1650 סמ"ק צפויה העונה תחרות מרתקת בין רם לנדס בגולף G.T.I לבין פקה ניקובסקי בחיפושית, לבין אהוד לביא בפיג'ו 205 ומישל גדז בסיטרואן ויזה אלף האגמים, בעלת מנוע בנפח 1400 סמ"ק והנעת גלגלים כפולה, העשויה להיות מתחרה בכירה בשל אחיזת הדרך העדיפה שלה.

בקבוצת המכוניות עד 1300 סמ"ק שוב המועמד העיקרי לזכיה הוא ג'קי זיית, עם הסמבה ראלי, והשאלה הפתוחה היא מי יתמודדו על הכתר בקבוצת ה־1000 סמ"ק. ראוי לציין, כי אלון קידר, שנחל אכזבה אשתקד הצטרף לקבוצת צ'מפיון מוטורספורט, וינהג בקבוצה זו במכונית פולו. בקבוצת הראלי קרוס, שהגיע ארצה לראשונה מקפריסין, חמש מכוניות, רנו 5 אלפין טורבו בה ינהג מארינוס קקורטוס, המכונית בעלת מנוע בנפח 1400 סמ"ק, 168 כס"ב. פורד אסקורט RS 2000 בה ינהג ג'ורג' אנדרו, ובעלת מנוע בנפח 2000 סמ"ק 180 כס"ב. גולף G.T.I ליטר בה ינהג אנדראוס קוקורטוס ולה 160 כס"ב, גולף G.T.I ליטר בה ינהג ג'ורג'יו ספירוס ולה 143 כס"ב ומיצובישי לנסר טורבו, בנפח 2000 סמ"ק ו־220 כס"ב, בה ינהג סאקיס אנ'מניאס.

נוסף על מכוניות אלה תגיע לארץ אודי קוואטרו טורבו 2200 סמ"ק חמישה צלינדרים, שמנועה מפיק 400 כס"ב. במכונית זו, המתחרה בראלי האירופי, ינהג נהג המירוצים הבלגי דאנימארי פירנה.

מירוץ חג הפסח שהתקיים אשתקד משך אליו כ־50 אלף צופים ומארגני המירוץ סבורים כי גם הפעם יגיעו לחזות במירוץ אותו מספר צופים.

יואב אביב

לפיג'ו G.T.I יהיה מה לאמור על המסלול

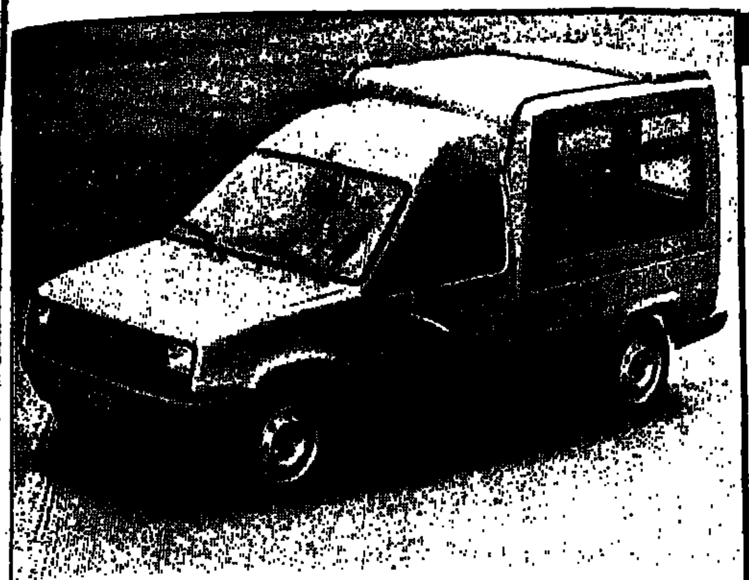

עוד דגם לרנו־5

רנו סופר־5 מסחרית, דו־שימושית, הגיעה לישראל, שלושה חודשים בלבד לאחר תחילת שיווקה באירופה. הרנו החדשה יכולה לשאת מטען מורשה של 540 ק"ג היא מצוידת ב־2 כיסאות ישיבה נוחים קדמיים ויכולה להסיע עוד 4 נוסעים. לרנו סופר־5 מנוע בנפח של 1108 סמ"ק עם 47 כוחות־סוס לבלימה. ניתן להשיג דגם עם 4 או עם 5 הילוכים. בתום שלושה חודשי שיווק הצליחה המכונית החדשה לכבוש מקום ראשון בשוק המכוניות של כלי־הרכב המסחרי הקל. מאז שהוצאה למכירה נחטפו בשוק הצרפתי 5500 מכוניות מדי חודש. רנו־5 סופר מסחרית סייעה לחברת רנו לחזור ולתפוס שוב מקום ראשון במכירות מכוניות. למסחרית רנו־סופר־חמש גירסאות עם מנוע דיזל, בנזין ועוד שתי גרסאות סטיישן. בישראל מוצעים, בשלב זה, למכירה שלושה דגמים.

יוסף שמי

911 עם מזגן ישראלי

חברת ייצור מזגני אוויר לרכב, אלכם, סיימה פיתוח וסת אלקטרוני לפיקוח על מזגני הרכב שהיא מתקינה.

הווסת האלקטרוני החדש יפטור את החברה מהשימוש בווסתים המיכניים הישנים.

בינתיים, הודיעה החברה כי קיבלה הזמנה מחברת פורשה לפיתוח מזגן־אוויר לפורשה 911, המיועדת לשיווק לשוק האמריקני. הקולט כ־30 אחוז מייצור החברה הגרמנית. החברה מסרה כי היא נמצאת עתה בשלבי הפיתוח של מזגן האב־טיפוס למכונית, והיא מקווה שכבר בשנה הקרובה תשלים את הפרויקט.

יעקב דביר

911 לשוק האמריקני

אוניה נוספת למזרח הרחוק

בעקבות גידול בכמויות המטענים בנתיב שבין המזרח־הרחוק לנמל אילת ולנמלי הים האדריאטי, החליטה חברת "צים" להוסיף לשבע האוניות הפועלות בקו זה, אוניה שמינית — הדבר יתרום להגדלת התדירות — אחת ל־19 יום, במקום אחת ל־16 יום כיום — ולשיפור השירותים הניתנים ללקוחות.

הדבר יאפשר גם פקידת נמלים נוספים בקו: נמל קולומבו בסרילנקה ונמל נוסף באוקיינוס השקט.

האוניה השמינית תיכנס לשירות בנמלי הים האדריאטי בתחילת מאי. במרוצת השנה יוחלפו האוניות החכורות המשרתות עתה בקו, באוניות גדולות ומשוכללות יותר (17,000 טונות מעמס לעומת 11,000 טונות מעמס כיום). שבע האוניות הפועלות כיום בקו הן 3 בדגל ישראל ו־4 חכורות.

כל הצעדים הללו: הוספת אוניה, החלפת אוניות בגדולות ומשוכללות יותר, הוספת נמלים — יתנו אפשרויות רבות יותר ליצואנים וליבואנים בישראל וללקוחות בסחר הבין לאומי.

יעקב דביר

משתיק־קול לבלמים

חומר חדש למניעת רעשים מהבלמים החלה לשווק בימים אלה חברת רוטל, יבואנית מוצרי לוקטייט.

לדברי נציגי החברה, החומר מונע את החריקה הצורמנית הנשמעת לעתים מדיסקיות הבילום וממלא בשכבה פלסטית את הרווח שבין חלקי המתכת, כדי למנוע ברפידת הבילום וכדי להשפיע על עוצמת הבלימה של המכונית.

לצורך השתקת הרעשים בכל ארבעת גלגלי הרכב, יש צורך בארבע שפופרות, בשכל שתיים נרכשות באריזה נפרדת.

יעקב דביר

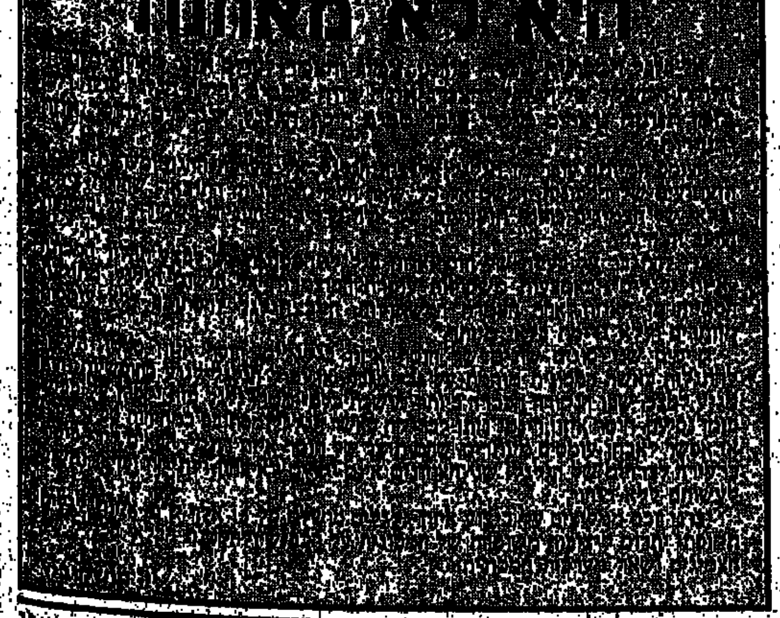

דו"ח בייסקי

ערבוביה של המלצות

בהמלצותיה האישיות ביקשה ועדת בייסקי להתחשבן (להתנקם) עם מי שנתפסו על־ידי חבריה כאחראים למחדל ויסות המניות; בהמלצותיה המוסדיות היא ביקשה ליצור מציאות חדשה של שוק הון, שבו סיפור הוויסות, תחת כיסוי כזה או אחר, לא יוכל לחזור על עצמו. הוועדה אינה ממליצה על שינויים במדיניות הכלכלית במה שמכונה "פוליטיקה"; זה לא נכתב בסמכותה.

אך כשבאה לפרט את התיקונים במבנה שוק ההון, ודרכי הפיקוח עליו, ניצבת הוועדה לפני דילמה המשתקפת כולה בהמלצותיה — איך, מצד אחד, לחוקק מנגנונים של בקרה ושקיפות על כל המשחקים המכונים והעושים את שוק ההון הנכון, ואיך, מצד שני, להקטין את המעורבות הישירה של הממשלה בו, בלי שינוי במדיניותה. אלה אינם שני צדדים לאותו המטבע, אלא שני מטבעות שונים.

עד היום היו הממשלה על כל שלוחותיה, ובנק ישראל, הגורמים העיקריים כנגד שאיפות ההתפשטות הטבעיות של הבנקים על שוקי ההון. לכן אם ייסוג המגזר הציבורי משם, דווקא תתחזק אחיזת הבנקים בו. אלו הן סתירות שאינן מתיישבות בקלות, במשיכת קולמוס אחד — הן מבטאות כוחות משקיים ופוליטיים ממשיים. זאת ועוד, הבנקים, או לפחות שניים משלושת הגדולים, שייכים למגזר הציבורי הלא־פרטי, ולפיכך גם לא לגמרי ברור לוועדת בייסקי מי ואיך צריך לפקח עליהם מעבר לבנק ישראל, וגם טעם הפיקוח הופך מוטל בספק רב. הצעת "הפריבטיזציה", העברת השליטה בבנקים לרבבות בעלי המניות שלהם, מתעלמת מן הייחוד הישראלי ומצרכי המשק.

למרות הבקרה הדמוקרטית מציעה הוועדה בעיקר תיקון חוקים ותיקונים, וכן מהפך בגופי פיקוח ציבוריים, כמו הנהלת הבורסה והרשות לניירות ערך. אבל כלל ידוע הוא, כי אישי ציבור שאינם בעלי חוזקה פוליטית, חסרים גם שיניים של עמדת כוח, ולכן לסמוך עליהם שיתמודדו מול הבנקים (ואולי מול אימפריית ההון של הממשל עצמה), הרי זה לא רציני. בעסקי כסף, לסטאטוס אינטלקטואלי או מוסרי יש שער קנייה נמוך מאוד.

ברור מהו דגם שוק ההון העומד לנגד עיניהם של חברי הוועדה — השוק של ניו־יורק. העתקתו למציאות הישראלית היא בלתי אפשרית, בלתי רצויה ובעיקר בלתי יעילה. אין לנו חברות השקעות וברוקרים עצמאיות כמו שם, אין לנו רשויות פיקוח בעלות מסורת ארוכה, אין לנו בנקאות פרטית, ובעיקר — יש לנו משק מעורב, שבו חלקה של הממשלה בהכוונה פיננסית ניכר, כשהכוונה זו היא המאפיין המתמיד של כלכלת ישראל לשנותיה. דיכוי המעורבות הממשלתית, לבד מהיותו בעל מסר אידיאולוגי מובהק, לא בהכרח יפנה מקום לצמיחת שיכבה של מוסדות פיננסיים מגוונים ובלתי תלויים: סביר יותר להניח, שרק יחזק את המונופוליזם הקיים שם בלאו הכי.

בהמלצותיה המוסדיות של ועדת בייסקי משמשים איפוא בעירבוביה רעיונות נכונים ליישום מיידי, עם כאלה שאין להם סיכוי, עם כאלה שאין בהם צורך; מלאכת הברירה הטבעית הועברה, כתמיד, לידי נבחרי הציבור, והם יילכו אחר נטיות ליבם היודעות.

אנו מביאים להלן, בתימצות ועיבוד משלנו, את חמש ההמלצות העיקריות של ועדת בייסקי לשינוי מבני וחוקי בשוקי ההון.

מ. סבר

מיסמך

הפיתרון: סירוס (חלקי) של הבנקים, חיזוק (חלקי) של הפיקוח

■ המלצה ראשונה: צמצום פעילות הבנקים בשוק ההון

פירטנו בדו"ח את הסטיות החמורות מנוהל תקין ומהוראות חוק בכל הנוגע למדיניות הייעוץ של הבנקים כלפי הלקוחות בנושא מניות וסטיות רוטות, שנעשו בכל הקשור לשימוש בכספי קרנות נאמנות וקופות גמל לטובת אינטרס הבנק, תוך אי־התחשבות עם הציבור שהשקיע בקרנות ובתקופות אלה. הסתמנה לשני אלו הוא השימוש שעשו הבנקים בכספים הציבוריים לשם השגת מטרותיהם וכדי להקל מעליהם את עומס חובותיה.

ניצול ההנהגות זו של הבנקים עמד ניגוד האינטרסים הבולט שבו היו נתונים עקב היותם משמשים בתפקידים שונים, שמעצם טבעם יש ניגוד ביניהם.

קבענו המבצענו, על כך, שאחד הגורמים שהביאו למידת הכח לעוצמתו ההרסנית של הבנקים באוקטובר 1983, היתה יכולתם לגבש מערך שליטה רב־היקף, שהביא לה בגלל האדירות של כספים לשוק המניות. הגיעו הבנקים, שרק מעורבותם רבת הפנים של הבנקים בהיבטים שונים של שוק ההון יכלה לאפשר יצירת מערך שליטה כזה.

נראה לנו, ששני שיקולים אלה הוכרים מבחינה ועליכים לסטנקה, שרצוי לנתק את הבנקים מהמשך ייעוצים וברוקרים (של מניות) ומניהול קרנות נאמנות (העוסקות בעיקר ב) וקופות גמל, אולם התנאי לכך הוא שיש לבנות מערך אלטרנטיבי במחיר סביר, ואשר יש סיכוי ממשי שלא יסבול מן הליקויים שאיפיינו את המערך הנוכחי. אנו ערים לאפשרות כי דבר אינו בר־ביצוע כיום. משום כך אנו ממליצים כי תיבחן האפשרות להתארגנות מתאימה תוך תקופת זמן מספקת, שבסופה ייאסר על הבנקים לעסוק ישירות או בעקיפין בשירותי ברוקרים ושירותי ייעוץ בכל הנוגע למניות.

בכל מקרה, אנו סבורים כי יש לצמצם, ללא דיחוי, את ניגודי האינטרסים החריפים הקיימים במגוון פעולותיהם של הבנקים. בעניין זה אנו ממליצים:

(א) ייאסר על הבנקים לעסוק ישירות או בעקיפין במסחר במניות (להבדיל מהשקעה בהן) על חשבונם הם.

(ב) ייאסר על הבנקים להיות במישרין או בעקיפין מנהלי קרנות נאמנות שעיסוקן המלא או החלקי הוא במניות, וכן ייאסר עליהם להיות מנהלי קופות גמל. לצורך כך תיקבע תקופת מעבר מספקת, שתאפשר התארגנות לשם ביצוע המלצה זו. מן הראוי שמנהלי הקרנות והקופות יהיו גופים בלתי־תלויים לחלוטין בבנקים. הפיקוח על גופים אלה יהיה בידי הרשות לניירות־ערך.

(ג) ייקבעו בחוק כללים ונהלים, שיבטיחו מתן ייעוץ בלתי־תלוי ובלתי־מושפע מאינטרסים של הבנק. בין השאר מוצע כי במסגרת זו ייאסר מתן תמריצים ליועצים כדי לעודדם להמריץ לקוחות לרכוש מניות מסויימות, וכן תיאסר העברת מידע ליועצים אודות האינטרסים שיש לבנק בהעברה או בצימצום הרכישה של מניות מסויימות על־ידי הציבור. אנו גם מציעים שהחוק יקבע, שמערך הייעוץ והשיווק של מניות יופרד מכל פעילות אחרת של הבנק, כך שהפעלתו ושיקול דעתו יהיו עצמאיים, בלתי מושפעים מפעילות הבנק בשטחים אחרים, ותוך יצירת מחיצה שתאסור העברת סוגי מידע בלתי־רצויים בין מערך הייעוץ לבין מחלקות הבנק האחרות.

(ד) ייחוקק חוק שיאסור מתן ייעוץ על־ידי מי שלא קיבל רשיון לכך, וייקבעו בו סייגים וכללים לפעילות היועצים וכן תוטל עליהם אחריות מתאימה.

■ המלצה שנייה: מרבה מפקחים מרבה שלווה

● הדירקטורונים של הבנקים המוחזקים נכשלו כשלון חרוץ במילוי תפקידם בנושא זה. בכל דירקטוריון של בנק יכהנו מספר מנהלים חיצוניים, שימונו בידי נגיד בנק ישראל. מנהלים אלה לא יהיו בעלי אינטרס בבנק, לא יהיו מועסקים על־ידי הבנק (גם לא בתפקיד עורך־דין, רואה־חשבון, שמאי וכו') כן לא יהיו לווים בסכומים משמעותיים או בעלי עניין בגוף המקבל הלוואות בסכומים משמעותיים מן הבנק, או בעלי תפקידי ניהול בכיר בגוף כאמור. הדירקטוריון לא יורשו להאציל לאחרים את סמכויותיהם, למעט בנושאים שיוגדרו בתקנות.

● עמדנו על הליקויים בדו"חות הכספיים של בנקים. דו"חות אלה בוקרו על ידי רואי חשבון, מבלי שהליקויים נחשפו. אנו ממליצים איפוא כי בעתיד, כדי לצמצם את תלותם של רואי־החשבון בבנקים המעסיקים אותם, ימונו רואי־החשבון לבנקים בידי נגיד בנק ישראל, באישור הוועדה המייעצת של בנק ישראל, לאחר ששמע את דעתו של הבנק הנוגע בדבר. המינוי יהיה לשנה אחת, וניתן יהיה לחדשו מדי שנה בהליך האמור.

● הבענו דעתנו, כי סדרי מינהל תקינים מחייבים שלבנקים יהיה מבקר פנים בעל סמכויות מתאימות, שהיקף בדיקתו וביקורתו יהיו רחבים ככל האפשר. אנו מציעים שחובת מינוי מבקר פנים, כמו גם עיקר סמכויותיו וחובותיו וכן עצמאותו ואי תלותו ייקבעו בחקיקה, תוך הטלת סאנקציות על הפרת הוראותיו.

● אנו ממליצים לתקן את החקיקה הנוגעת לבנקאות ולקבוע בה כי כל ההוראות בדבר הפיקוח והסמכויות לגבי בנקים יחולו גם על חברות החזקה בנקאיות. סמכויות אלה כוללות, כמובן, גם את סמכויות הנגיד והמפקח לגבי מנהלים בתאגידים אלה.

● אנו מציעים לתקן את החוק על־ידי הסמכת הנגיד להשעות, בהתמלא תנאים שייקבעו, חבר דירקטוריון או מנהל עסקים לכל תקופה שתיראה לו, ואף לצמיתות. אנו מציעים גם להחיל הוראה דומה לגבי בעלי תפקידים בכירים במינהלת הבנק ולקבוע בעניינם גם נקיטת צעדים פחות דראסטיים מהשעיה, כגון העברה מתפקיד, או הטלת הגבלות אחרות. נוכח טענת המפקח על הבנקים בדבר מגבלות שהיו לו בבדיקת פעילות הבנקים בחו"ל מצינו, כי תיקבענה הנחיות מתאימות שתאפשרנה בדיקה ופיקוח על פעילות הבנקים הישראלים בחו"ל על־ידי המפקח.

■ המלצה שלישית: פריבטיזציה של הבנקים

● ויסות מניות הבנקים הוכח ככשלון עיסקי ממדרגה ראשונה. למרות זאת, ומחמת מבנה ההון של הבנקים, לא ניתנה לציבור, הרוב של בעלי המניות, אפשרות להחליף את ההנהלות. זכות זו נשמרה לבעלי מניות השליטה או בעלי המניות בעלות הזכויות העדיפות. אלה לא הפעילו את כוחם ועובדה היא, שההנהלות הקיימות מכהנות עד היום.

אנו ממליצים כי בעתיד לא יאושרו מניות של חברות חדשות למסחר בבורסה, אלא אם קיים שוויון בזכויות ההצבעה של כל המניות באותה חברה, כאשר כוונת הדברים היא שחלק המניה בכוח ההצבעה יהיה שווה לחלקה בבעלות בהון החברה.

חברות שמניותיהן רשומות כיום למסחר בבורסה תורשינה להנפיק מניות נוספות, אך ורק בתנאי שכוח ההצבעה של המניות החדשות יהיה שווה לזה של המניות בעלות זכויות ההצבעה הגבוהות ביותר, יהיה סוגן אשר יהיה, (בין אם אלו מניות יסוד או אחרות).

נציין עוד, כי אנו רואים בהענקת שוויון לזכויות הצבעה אמצעי העשוי לתרום לשיפור הניהול בתאגידים שמניותיהם נסחרות בבורסה, במילים אחרות, הגבלת זכות ההצבעה עשויה לחסות על הנהלה שנכשלה ואילו הנהלה טובה ויעילה איננה צריכה לחשוש מפני זכות הצבעה למשקיעים.

■ המלצה רביעית: גילוי אינפורמציה, איסור מניפולציה

● חובת הגילוי במבנה המלא והנכון מהווה אבן־יסוד במסחר בניירות ערך. החקיקה הקיימת, אילו קויימה, היתה מבטיחה זאת במידה רבה.

בנושא זה יש לשנות מן היסוד את הגישה השוררת בארץ, המצביעה על התעלמות כמעט מוחלטת מן הכללים הבסיסיים בעניין חובת גילוי. די לציין כי נתקבלנו אפילו בהסדרים עם השלטונות, שהוסכם על שמירתם בסוד, שעה שכללי המסחר ההוגן היו מחייבים גילויים.

אף שבעינינו מרכז הכובד חייב להיות אכיפת החוקים הקיימים, הרי נוכח מה שהתגלה לנו רואים אנו לנכון להציע הבהרות ותוספות כדלקמן:

יש להבהיר כי קיימת חובת גילוי רחבה במכירה או קנייה של ניירות־ערך וכי היא חלה גם על מידע פנים, וגם כאשר המכירה או הקנייה נעשית בבורסה; כן יש להבהיר כי גילוי נאות מחייב כי תשקיפים ייכתבו בלשון מובנת ככל האפשר. עובדות, הערכות וסיכונים יתוארו כך שהציבור לא יתקשה בהבנתם.

● אנו ממליצים כי ייקבע איסור על השפעה מכוונת על מחיר ניירות־ערך באמצעות קנייתם או מכירתם. איסור זה יחול בין אם הפעולה מכונה ויסות, ייצוב, מניפולציה, או כל מונח אחר.

● אנו סבורים, כי בנוסף להוראות הכלליות בדבר מידע פנים וחובת גילוי, יש לקבוע בחיקוק מגבלות מיוחדות לגבי מנהלי קרנות נאמנות וקופות גמל, דוגמת חובת דיווח מוקדם על עיסקאות שבדעתם לעשות, ובמקרים קיצוניים (דוגמת מנהל קרן נאמנות או מנהל קופת גמל) לשקול הטלת איסור מוחלט על מסחר במניות לחשבון עצמי.

● פעולת הוויסות היתה כרוכה בהוצאות הון כלכלית בבנקים בממדים שפגעו ביציבותם: התהליך כולו היה כרוך בהפרת ההוראה שבסעיף 139 לפקודת החברות (נוסח חדש). אנו ממליצים כי הוראת סעיף זה תורחב באופן שייאסר על חברת־בת לרכוש מניות בחברת־האם (או בחברת־אם של חברת־אם) או לתת סיוע כספי לרכישה כאמור. ראוי להדגיש כי האיסור יחול גם על רכישת המניות באמצעות חברות־קש או גופים שבשליטתו המעשית של התאגיד הנוגע בדבר.

● אנו מציעים שיחוקק חוק שיסדיר את העשייה בקופות גמל והפיקוח עליהן. עמדתנו היא שיש לאסור על הבנקים או חברות מקורבות אליהם להיות מנהלי קופות גמל, ואולם ניתן לאפשר להם לכהן כנאמנים של קופות גמל. למותר לציין שעל החוק החדש להסדיר בין השאר את מערכת הזכויות והחובות של עמיתי קופות הגמל, של מנהל הקופה והנאמן וכן את דרכי הפיקוח על פעילות הקופה, מנהל הקופה והנאמן.

● החוק הנוכחי, המסדיר את נושא קרנות הנאמנות, לא הוכיח עצמו כמספיק. לא היה בו כדי למנוע התעלמות מאינטרס המשקיעים בקרנות, העברות בלתי־מוסברות של מניות בין קרנות שונות המנוהלות על־ידי אותו מנהל, ו"הרצה" פסולה של מניות. מעשים אלו היו בחלקם כרוכים לכאורה בהעדפת קרן אחת על פני רעותה. גם בנושא מצומצם זה, כמו במכלול הרחב יותר של הפעילות הנדונה בדו"ח זה, יפה הכלל שאכיפת החוק הקיים יכול שהיתה מונעת לפחות חלק מפעילות זאת. אולם נראה לנו שיש מקום גם לתיקונים בחוק, שיסתמו פרצות ויבהירו סוגיות שונות.

● אנו ממליצים לבטל את סמכות שר האוצר לאשר או לסרב לאשר הנפקה של מניות.

■ המלצה חמישית: מהפך ברשות ניירות־הערך ובבורסה

● אחד הגופים שנועדו לאכוף את החוק בשוק ההון הוא רשות ניירות־הערך. כפי שהרגשנו לא השכילה הרשות להפעיל את סמכויותיה. נראה לנו שמחדל זה נבע מכך, שהרשות בנויה וממוקמת בשוליים המרוחקים של שוק ההון. היא היתה נתונה להשפעה מופרזת מצד גופים אינטרסנטים ואחרים, ואילו השפעתה שלה, יוקרתה ואמינותה היו בשפל המדרגה.

לדעתנו, יש להקים רשות ניירות־ערך מחודשת, שתפקידה העיקרי יהיה להביא לכך ששוק ניירות־הערך יפעל כשוק מודרך, ככל האפשר, על־ידי שיקולים וכוחות כלכליים משוחררים מהשפעות חיצוניות, וכל זאת תוך מתן הגנה מרבית למשקיעים.

על רשות זו להיות עצמאית, מנותקת מהשפעות פוליטיות, אינטרסנטיות והשפעות זרות אחרות, ועליה להיות בעלת סמכות ויוקרה, כך שלא יהיו עוררין על כשירותה.

לצורך זה אנו ממליצים, כי מליאת הרשות תורכב מ־5־7 חברים, כולם במשרה מלאה, אשר ימונו על־ידי הממשלה. יבוטל הנוהג לפיו מורכבת המליאה, לרבות היושב־ראש, מאנשים הפועלים בהתנדבות או על בסיס חלקי או ייצוגי. על יו"ר הרשות וחבריה להיות אנשי מקצוע מנוסים, שיבואו מתחומי הכלכלה, המשפט, החשבונאות ומינהל העסקים.

● הבורסה נמנעה במשך שנים מלמלא את חובותיה, וזאת בשל היותה נשלטת על ידי גופים אינטרסנטים שהיו מעוניינים בהמשכת הוויסות ולו במחיר עוותים בבדיים.

כדי להבטיח כי בעתיד תמלא הבורסה את תפקידה כראוי, אנו ממליצים על השינויים בהרכב מוסדות הבורסה, ניהולה, תיפקודה והפיקוח עליה.

אנו ממליצים כי פעולות הבורסה תתבצענה בפיקוח רשות ניירות ערך. פיקוח הרשות יתבטא בין השאר בכך שהרשות, לאחר שתוקם מחדש, תמנה מחצית מחברי דירקטוריון הבורסה וכן את יושב־ראש הדירקטוריון, כך שמנהלים חיצוניים יהוו רוב בדירקטוריון. המנהלים ימונו על פי כישורים ותוכחת אי־תלותם כברוקרים וכגורמים אינטרסנטיים אחרים.

אהרון דוברת, מנכ"ל "כלל":

פסקי־דין קשים מדי

קבוצת כלל (ישראל) סיימה את שנת 1985 ברווח נקי מתואם של 5 מיליון ש"ח — מסר אתמול אהרון דוברת, מנכ"ל הקבוצה. הוא ציין, כי זהו רווח קטן מאד לקבוצה שהיקף עסקיה מאות מיליוני דולרים, לדבריו. "הרווח הזה מראה כי התכנית הכלכלית של ממשלת האחדות הלאומית פגעה בייצור, ובמיוחד בייצור ליצוא".

עוד אמר, כי אין הוא מבין מדוע מתהדרים השרים הכלכליים בהצלחת תוכנית. אולי היא נכונה ואולי היא הצלחה, אך כאשר מדובר בקבוצת כלל ברור שהתכנית הכלכלית הביאה רק נזקים. הרווחים באו מהאגפים הפיננסיים של הקבוצה בחברות המסחר, הבנייה והביטוח. "כלל תעשיות" הביאה הפסדים.

מנכ"ל "כלל" ועמו על לשכת רואי החשבון, לדבריו גמרה הלשכה תפקידה כמנוחה עקרונות חשבונאיים. לדעתו, פעולות החקיקה שהלשכה עוסקת בהן אין להן בסיס. "לא יתכן שגוף מקצועי יעסוק בהוצאת חוקים", טען. "כשם שלא יעלה על הדעת שלשכת עורכי הדין תפרסם חוקים".

דוברת מאשים את הממשלה כי סיבכה את מפעלי הייצור בחוקי מיסים כמו "חוק שטיינבוק". לדבריו, ההפרשה לפחת במאזן המאוחד של הקבוצה הסתכמה בכ־19 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 12 מיליון ש"ח.

הוא הוסיף, כי "כלל" היתה אחת הקבוצות הפיננסיות היחידות בארץ שקראה נכון את תמונת המצב, ונערכה לפני שנה למצב שיאפשר לה הישרדות והצליחה בכך. היא הצליחה, לדבריו, כי שמרה על רזרבה של כספים נזילים בסך 90 מיליון ש"ח. עובדה זו הקטינה את מצבת החובות של החברה. דוברת העיד על עצמו כי לא היה יכול לישון בלילה אילו הקבוצה היתה שקועה בחובות, בשיעורי ריבית הריאליים הגבוהים כמשפ.

הוא קבע כי מדיניות הממשלה מוליכה לאי־צמיחה. צמיחה מחייבת תיווצות לכוון של החברות העסקיות, סיוע ממשלתי "בשעה שאצלנו רק מדברים על צמיחה ובשטח שמים מקלות בגלגלי הייצור ליצוא".

"כלל אינה רוצה בעזרת הממשלה", אמר אהרון דוברת; "כלל מבקשת שהממשלה לא תפריע לה לגייס הון בחו"ל ולהנפיק אגרות חוב. כלל אינה רוצה ערבויות ממשלתיות ולא סיבסוד", לדבריו, "כלל" מרגיזה כנראה את הממשלה, דווקא משום שאינה רוצה עזרה. אולם לטענתו, דרישותיה אלה של "כלל" אינן יכולות להתממש, משום שהממשלה הלאימה את שוק ההון, שולטת בבנקים ולא נותרה ברירה אלא לבקש הנפקת אגרות חוב בסך 20 מיליון דולר. הדיון בבקשה זו נדחה מפעם לפעם.

כאמור, רווחי הקבוצה מקורם בחברות הפיננסיות, במיוחד מצליחות שלוש חברות הביטוח שלה, "ארדט", "אריה" ו"כלל ביטוח". חברות הביטוח הן, לדברי המנכ"ל, חברות סולידיות, אף כי עכשיו מנהלים מאבקים בין חברות להערכתו. נכון הן עתיד, כי עליהן לעסוק בקופות גמל ובקופות חיסכון, ואין זה עניין בשביל בנקים.

לא יהיה מנכ"ל בליל

בהתייחסו לדו"ח ועדת בייסקי אמר דוברת, כי הקמת הוועדה, דיוניה ומסקנותיה, מעידות על חוסן הדמוקרטיה הישראלית וכי מדינות מעטות בעולם היו יכולות לנהוג כך. הוא סירב לדון בהמלצות הוועדה כי טרם קרא את הדו"ח בצורה מעמיקה. עם זאת אמר, כי "פסקי־הדין" שהוציאה הוועדה על ראשי מערכת הבנקאות קשים מדי לטעמו — בהתכוונו להמלצה לשלול מהם לצמיתות עיסוק בנושאי כלכלה.

ההצעה שיכהן כמנכ"ל בנק לאומי אינה מקובלת עליו, אמר דוברת, לדבריו, טוב לו בקבוצת "כלל", הוא אינו רוצה לעזוב את עבודתו שם, ממנה הוא נהנה מאד.

חיים מרגלית

רדיו וטלוויזיה

מאת דורית גפן

לחיות עם המת

את השכול, ובעיקר את הנופלים, אנו זוכרים ומזכירים בימי הציון של מלחמות ישראל, ובערב הזכרון הכללי של צה"ל, המקדים את חגיגות יום העצמאות. אך בתוכנו ישנו ציבור גדול של משפחות שכולות, אשר כל יום מימות השנה הוא בשבילם יום זכרון והתייחדות עם בניהם המתים. כל יום הוא

יבין – מבט על הכאב

התמודדות חדשה עם הכאב והחסר בתוך סביבה שנוטה לשכוח ולהשכיח.

התוכנית „מבט שני" לא נצמדה לתאריך סמלי וטיפלה בשכול בסתם יום של חול. סרטם של ישראל סגל וחיים יבין הביא לנו את סיפורן של משפחות אחרות, אשר בניהן נפלו במהלך מלחמת לבנון. המימרה השאבלונית, שהזמן עושה את שלו, אינה תקפה במשפחות שכולות. גם כאשר הזמן עושה להקהיית הכאב, הרי הוא עושה זאת באיטיות רבה מאד. אך המשפחות שראינו בסרטם של סגל ויבין עוד לא הספיקו אפילו „ליהנות" מידיו המקלות של הזמן. אובדן הבן קרה לפני שנים אחדות בלבד, ועוצמת המכה עדיין מורגשת היטב־כאילו זה עתה ניחתה.

ארבעת הזוגות שראינו היו שונים, לפחות ברקע הסביבתי והחברתי שלהם, אך יחד הם ביטאו את הפסיפס הישראלי המוכר. כל זוג בדרכו מנסה לחיות עם השכול. מצד אחד הנטמה לתוך עולם של געגועים ללא תקווה ושל דו־שיח עם הבן שאיננו, ומצד שני המציאות החיצונית הנמשכת. הסרט הציג בצורה אמיתית את בעיותיהם־מצוקותיהם של המשפחות השכולות ברואליות ההווה של חייהם. יכולנו לראות את הקשר שנוצר בין אחדות מהמשפחות הללו, אשר השכול איחד אותן. ראינו גם את המיפגשים המיוחדים עם המטפלים, שמאפשרים לאותם גברים ונשים להוציא החוצה ולהביע את תחושותיהם האינטימיות ביותר בכל הקשור לבניהם שאינם עוד.

המלים נעשות זעירות ובנאליות מול אם או אב שאיבדו בן, מול החור השחור של החסר, שלעולם לא יתמלא עוד. הסביבה לא תמיד יודעת להתמודד עם המשפחות השכולות שבתוכה. לעתים נובע הדבר מחששות ומפחד לגעת בפצע הפתוח. לעתים הוא נובע מהסתגרות של המשפחות בתוך עולמן המיוחד, ולעתים זהו פועל יוצא של ניכור ואדישות. כך או כך, הקושי של המשפחות הוא רב. מה גם, שמטבע האסון נוטות חלק מהמשפחות השכולות, לאו דווקא אלו שראינו בסרטם של יבין וסגל, להאשים את החברה. בסרט נפגשנו גם עם משפחה דתית. דברי הקריינות של יבין, כמו גם הדברים של האב, יצרו רושם כאילו למשפחות הדתיות קל יותר להתמודד עם האסון. הכאב בוודאי אינו שונה, ואולי ההשלמה עם הגזירה — ה' נתן וה' לקח, יהי שם ה' מבורך — מקילה במשהו. אך שמענו גם, כי האם אינה משלימה, וכופרת ב„הקלה" שנובעת מהאמונה הדתית.

„מבט שני" היה לרבים מן הצופים תזכורת, כי מסביבנו מהלכים אנשים, שכל חייהם השתנו בעקבות השכול.

צוות לעניין

פרסום הידיעה [illegible] על [illegible] הביא את מערכת החדשות של [illegible] ישראל להתארגנות מהירה. [illegible] והכתבים הצליחו [illegible] אותנו במהדורות החדשות [illegible], על־ידי דיווחים שוטפים של [illegible] הראשונות [illegible] בפרטים ראשונים על המסקנה [illegible] ימים כגון אלה הם מבחנה העיקרי של מערכת החדשות [illegible] עובדיה [illegible] גם בבכור.

סלקציה

הטיעונים הרציונליים שהשמיע ד"ר מתן בתוכנית „זה הזמן", בהנחייתו של ירון לונדון, בעניין הסלקציה שהופעלה בעת עליית עולי צפון־אפריקה בשנות החמישים המוקדמות — נשמעו צורמים מאד וקשים מאד.

הברירה שעשו פעילי העלייה בצפון אפריקה, בין יהודים שנתמזל מזלם והם לא היו נגועים במחלות כמו גרענת וגזזת, לבין כאלה שאיתרע מזלם ולקו במחלות אלה — קבעה למעשה מי יזכה לעלות לישראל ומי לא.

לונדון שיבח את אומץ ליבו של ד"ר מתן, אשר אמר את הדברים בגילוי־לב ואף לא הסתייג מאותם מעשים בדיעבד. מובן שאין להתעלם מהמציאות הישראלית באותן שנים שבהן מדובר — שנותיה הראשונות של המדינה, ומהיקף העלייה העצום לארץ — שעיקרו עליותם של הניצולים מאירופה שלאחר מלחמת העולם והשואה.

המערכת הישראלית הצעירה התקשתה אז לקלוט את הרבבות הרבות של העולים, אשר בחלקם הגדול היו אנשים במצוקה. יחד עם זה קשה לקבל את אותן החלטות, אשר הפלו בין בריאים לחולים, בין בעלי מקצוע לבין חסרי מקצוע. כאשר שומעים את ד"ר מתן, המכריז נחרצות כי לא היה מעלה היום גם את יהודי אתיופיה, הרי הדברים מעוררים יותר מאשר תמיהה. יש כאן אידיאולוגיה. מדינת ישראל הוקמה בין היתר כדי להיות בית פתוח לכל יהודי, ואין לקבל שפקידים או פוליטיקאים יחליטו בפני מי יהיו שערי המדינה פתוחים ובפני מי ייסגרו. טעויות הן אנושיות, כל עוד האיש הטועה מכיר בהן, ומודה בהן. כאשר טעות הופכת לאידיאולוגיה היא בלתי־אנושית ואף מסוכנת.

לונדון – שבחים ל„אומץ לב"

מסיבה לפי הטעם

אחרי תקופת יובש מתמשכת, שבה לא ראינו את „סיבה למסיבה" בערבי שבת, הרי אפילו אלה שמצאו בתוכנית הבידור הזו פגמים לרוב, התחילו להתגעגע אליה. וכך, בשמחה ובששון התיישבנו ביום ששי האחרון מול הטלוויזיה, כדי לראות מה הוליד לנו פסק הזמן הארוך.

מי שאוהב את דודו טופז, אשר הנחה את התוכנית, הסתפק בוודאי בחינחונים המוכרים שלו, ונהנה מכל מלה שיצאה מפיו. טופז הוא בדרן מקצועי היודע את מלאכתו. המתיקות שלו והמאניירות של נער אינן לטעמי. אך זו הבעיה שלי. התוכנית עצמה היתה בחירה של טופז, והקטעים השונים שיקפו את טעמו. הלקט כולו היה במסגרת בידור קל, והיה בו גיוון סביר. ובאמת, מה צריך הצופה הישראלי בערב שבת אם לא את יהורם גאון מכאן ונורית גלרון משם. להטוטן אסייאני־אמריקני שעושה פעלולים מפחידים בדיוק מפתיע, וקינוח חמוץ־מתוק — משובח כתמיד — של שלמה ניצן.

השיטה החדשה של הנחיית „סיבה למסיבה", שבה בכל תוכנית יתחלף המנחה מבטיחה לקלוע, בסופו של דבר לטעמם של כל הצופים —. זאת בתנאי שהמנחים יהיו מקצועיים, וטעמם יהיה סביר.

טופז – למי שאוהב

תרבות ואמנות

בעריכת עלינא תורי

תחרות רובינשטיין

אחד שלא הגיע לגמר ואחד שלא זכה

פגישה עם הנס כריסטיאן וילה שהגיע למקום רביעי, ועם תומס דואיס, מקום שני.

מאת דוד אור

תחרות רובינשטיין נגמרה. המנצ־חים, הפסנתרנים, נחים. כמה מהם בוודאי כבר מתחילים להתכונן לתחרות הבאה, כי בשטח זה כמעט כמו בספורט כדי לעשות קריירה צריך ללכת מתחרות לתחרות לזכות במקום ראשון, ולצפות שאיזה אמרגן יתפוס אותך ויעשה ממך [illegible] החדש.

הלכתי לשוחח עם הפסנתרן הגרמני הנס כריסטיאן וילה שזכה במקום רביעי. רציתי לשוחח עם פסנתרן מוכשר, שלא הגיע לגמר, כדי לזרוק אור על מישהו שאולי קצת קופח ולתת לו פתחון פה.

התחרות מורכבת משלושה שלבים. בשלב א' נתנו המתחרים יצירות חובה זהות וכאן נערך הסינון הראשוני. לשלב הבא, שלב ב', עלו שלושה־עשר מתחרים, שניגנו רסיטל סולו לפי בחירתם. ושישה מהם עלו לשלב חצי הגמר. בשלב זה ניגנו ששה המתחרים בשני ערבים קונצ'רטו לפסנתר של מוצרט או בטהובן עם הפילהרמונית ושלושה מהם עלו לערב הגמר, בו ניגנו כל אחד משלושת המתחרים קונצ'רטו בחירה לפסנתר עם הפילהרמונית. וילה הגיע עד לשלב חצי הגמר ולא עלה לשלב הגמר, לערב האחרון. בהחלטה הסופית של צוות השופטים לא חולק פרס ראשון, ובפרס הרביעי זכו שני פסנתרנים: פלצברגר ווילה. שאלתי את וילה אם הוא מרגיש תרעומת על השופטים, והוא אמר: „כשאתה מנצח, אתה משבח את השופטים, ולהיפך. נראה לי שהפרס הרביעי שניתן לי יחד עם הפסנתרן שכן עלה לגמר, מהווה כעין פרס „נימוסין". יום לפני שלב חצי הגמר הייתי מקורר ולקחתי סירופ. כל היום הייתי חולמני ואפילו הצלחתי לישון טוב לפני הקונצרט. דבר שבדרך כלל לא קורה לי, לעולם אינני יכול לישון לפני קונצרט. אחרי הקונצרט בדקתי את הסירופ ומסתבר שהיה בו חומר מרגיע... נו, זה קורה... השופטים אמרו שזה לא ווילה שניגן".

„מה דעתי על התחרות? תחרות מוסיקלית ע"ש רובינשטיין, מן הראוי שתקח את קנה המידה של נגינת רובינשטיין. נגינתו של ארתור רובינשטיין היתה נגינה חופשית שמה חשוב בה היו לא רק התווים אלא מה שביניהם. לא פעם פיספס רובינשטיין בנגינתו אך אישיותו, שעמדה מאחורי הנגינה היא שנתנה את הטון. אצל השופטים בתחרות שיחקו יותר מדי התווים ופחות המוסיקליות. זאת היתה תחרות של אוטומאטים. כשאתה משחק בסקטים אז חשובות הטעויות, לא במוסיקה...

מתחרות לתחרות

הלכתי לשוחח עם וילה במלון „רמדה". הגעתי לשם ומצאתי אותו ואת חברו דואיס שזכה בפרס השני (פרס ראשון לא חולק בתחרות) שמחים ועליזים. שותים בירה ומתבדחים. אורח החיים שלהם הוא הליכה מתחרות לתחרות. והם לא לוקחים את עניין המקומות והשיפוט בצורה כבדה מדי. לזכות וילה נזקפות כ־25 תחרויות ולזכות דואיס כ־13. שאלתי אותם, עד מתי.

וילה: „תחרות זה רע אבל זה הכרח. מי שרוצה לעשות קריירה חייב להמשיך. אני אמשיך עד שאזכה במקום ראשון בתחרות חשובה עד שאעבור את גיל התחרויות. (וילה הוא בן 29 ובדרך כלל התחרויות מוגבלות עד גיל 32)

דואיס: „אני אמשיך עד שאזכה במקום ראשון. זכיתי כבר בשש תחרויות במקום שני כשפרס ראשון לא חולק, ואני חייב להוכיח שאני שווה מקום ראשון".

וילה: „אנחנו לוקחים את התחרויות בצורה רצינית אך משתדלים להנות. לא מסתגרים בחדר ומנגנים כל היום, מנצלים את הזמן, רואים מקומות ונופים. הרפרטואר [illegible] הוא יצירות שכבר ניגנתי [illegible] בגרמניה, כך שהשד אינו נורא כל כך".

תומס דואיס

טענות?

וילה: „התחרות היתה מאורגנת יפה [illegible] מקצועי. מה שהפריע לי זה [illegible] התאמנו במלון „רמת־אביב", קיבלנו פסנתרים רגילים וגרנו בחדרים סמוכים. [illegible] מתחרים, מנגנים יחד, מתאמנים כל אחד בחדרו, ומנסים להתגבר זה על זה".

דואיס: „למה הזמינו [illegible] השופטים ולא את המתחרים?"

שני הפסנתרנים, כאמור, [illegible] לוקחים את החיים ברצינות, [illegible] המלצריות, מציעים לחייב בתשלום [illegible] אחד מחדרי השופטים. המלצרית [illegible] על תחרות רובינשטיין, חשבה שהם [illegible] כדורגל ולא פסנתרנים.

צבע ומתח

התחרות נגמרה, את תוצאות התחרות תאשר ההיסטוריה. ארתור רובינשטיין עצמו זכה רק למקום שלישי בתחרות [illegible] רובינשטיין ומאז ומתמיד התנגד לתחרויות פסנתר. וילה ודואיס ימשיכו להתחרות, אולי יעשו קריירה עולמית אולי לא... [illegible] את התחרות מיומה הראשון היתה [illegible] חגיגה של פסנתר ומוסיקה. אנשים [illegible] להשוות ולדרג, והאלמנטים של [illegible] הוסיפו הרבה צבע ומתח, מה [illegible] המוסיקה הרגיל.

תחרות זה כמו לוטו, ולמרות [illegible] וריח קשה לתחרות, הדיונים והתחושה מוסיפים הרבה פילפל ועניין [illegible]. להתראות בתחרות הבאה...

מדריך לחופשת פסח

„דריל" – רובוט שהלך לאיבוד

סרטי ילדים

מאת יעל ישראל

★ „חיפושיה והיחפן" — ב„חן" ת"א בכל שעות היום

בסרט הנפשה מצוייר שנעשה באולפני וולט דיסני בשנת 55, זהו עדיין סרט מקסים ושובה־לב שליחו לא נס גם כיום. מעשה בכלבה מיוחסת בשם ליידי, ש„הוריה" בני האדם אוהבים אותה כבתם עד שנולדת להם תינוקת קטנה. ליידי המסכנה, שהבכורה ניטלת ממנה, מתיידדת עם כלב רחוב נאה ופרחחי ששם עינו ביפיפייה מגזע קוקר ספנייל. יחדיו הם יוצאים למסע הרפתקות ואהבה, חופשיים ומאושרים. אך ליידי רוצה לחזור לביתה, בעוד שידידה החדש רוצה להישאר חופשי. יש מה ניגודי אינטרסים עליהם גוברת האהבה, שמביית את היחפן לראשונה בחיו. ומאז הם חיו באושר ובעושר. טוב לגילאי 4"12. אבל הכלבים החמודים הללו ימסו גם לבבות קשוחים של מבוגרים.

★ „נאטי גאן" — ב„חן" ת"א וב„רב גן" ר"ג בכל שעות היום

זהו סרט הרפתקות לבני הנעורים, מהסוג שאולפני וולט דיסני היו מייצרים הרבה בעבר, עם ערכים ומוסר־השכל בצד סיפור עצוב על ידידות בין אדם לבעל־חיים. גם „נאטי גאן" שביים ג'רמי כגן הוא סרט חדש של אולפני דיסני. הסרט מתרחש בימי השפל הכלכלי באמריקה של שנות ה־30. נאטי היא נערה בת 14, שאביה נאלץ לעזבה כדי לעבוד בעיר אחרת. נאטי, שהיא גיבורה־ילדה בסגנון הקלברי פין, נוסעת ברחבי ארה"ב, מתגנבת לרכבות־משא ופוגשת אנשים טובים ורעים, כשזאב המזל וכלב זאב אימתני שומרים עליה. למרות הערכים אין זה סרט פדגוגי מדי, עדיף על סרטי הנינג'ה למיניהם, ומומלץ לגילאי 15"8.

★ „דריל" — ב„סטודיו" ת"א בכל שעות היום

הילדים יאהבו את דריל, ששמו אינו אלא ראשי תיבות של: „דגם רובוט ילד לניתוחי מיהע". דריל הוא התשובה ל„סופר מן" ו„אשת חיל", המבוגרים בעלי הכוחות העל־אנושיים. אומנם דריל הוא רובוט, אך במוחו יש מחשב. הוא נופל משום מקום והוריו המאמצים נורא אוהבים אותו כי הוא מבריק, עושה מה שאומרים לו וממושמע. אך בעצם דריל הוא רובוט שהלך לאיבוד. פרי ניסויי מדענים בממשלת ארה"ב, וכשהם מוצאים אותו הם מגלים שבקרב בני־האדם החל הרובוט לפתח תכונות אנושיות וכבר אינו מתאים למטרותיהם המלחמתיות הם משתדלים להסתיר ממנו, אך הוא חכם מהם, בורח מצי של שוטרים ומטיס מטוס בדרכו להוריו. את הילד מגלם בארט אוליוור מ„הסיפור שאינו נגמר". לגילאי 8 ומעלה.

★ „הג'ונגל המטורף מתעורר" — בקולנוע „לימור" ת"א בשעות היום

סיפורו של נווד מובטל בשם בוטש, שהתיידד באפריקה עם נער כושי נחמד. השניים מבלים בכיף עד שחברה אווירית שוכרת את בוטש להטיס מטוס נוסעים. מה שהוא אינו יודע זה שאנשי החברה המושחתים חיבלו במטוס, כי הם רוצים לקבל את דמי הביטוח. ואל תשכחו שעל המטוס יש הרבה נוסעים וגם ידידו הקטן של בוטש. יחדיו הם מנחיתים את המטוס בשלום בלב הג'ונגלים ואז מתחילה ההרפתקה האמיתית והניצולים נאלצים לחיות בתנאי ג'ונגל. מתאים לגילאי 14"8.

★ „בחזרה לעתיד" — „סינימה 2" ת"א בכל שעות היום.

סרט שעדיין רץ על המסכים בגלל חביבותו ואנושיותו הרבה. ביים רוברט זמקיס, מנערי שפילברג, ובהשראתו. זה סיפור מדע בדיוני על נער אמריקני, שנוסע בעזרת מכונת הזמן של ידידו המדען בעיירת מגוריו בשנות ה־50. שם הוא פוגש את הוריו כשהיו נערים מבולבלים בגילו, מתיידד עם אביו ואמו בת ה־17 אפילו מתאהבת בו. סיפור חביב, חמוד וחכם עם הרבה פעלולים, טוב במיוחד לילדים שמעניין אותם לדעת איך הוריהם הנודניקים התנהגו בצעירותם. מגיל 9 ומעלה.

★ „הגונים" — „חן" ת"א ו„רב גן" ר"ג בכל שעות היום

סרט נוסף בהפקת סטיבן שפילברג. ביים ריצ'ארד דונר על־פי הנוסחה השפילברגית. הרבה הרפתקות במגנון „אינדיאנה ג'ונס" אך הללו הותאמו לילדים. המדובר בחבורה אמריקנית המחפשת אחר אוצר ונקלעת למערה מפחידה ובה שודדים רשעים, מכוערים ואיומים. הסרט הוקרן לפני חצי שנה וחוזר לפסח, לגילאי 7 ומעלה.

★ „פיראמידת הפחד" — „אורלי" ת"א בשעות אחה"צ והערב

הקרנת בכורה לסרט נוסף [illegible] שפילברג, יצרן סרטי הילדים. ביים בארי לוינסון, שהמציא את ימי נעוריו של הבלש שרלוק הולמס וידידו ווטסון. [illegible] נערים, [illegible] יוקרתית בלונדון [illegible] השניים ומפענחים, לראשונה [illegible] את פרשת הבילוש הראשונה שלהם. [illegible] פותרים שרשרת פשעים שמבצעת כת עובדי שטן מצרית בשם „אוסף" [illegible] המבהיל, [illegible] במעט מוצאים את [illegible] הולמס וידידו, כרגיל אצל שפילברג [illegible] הרבה הרפתקות מסמרות שיער [illegible] בריחות חזותיות, לגילאי 10 ומעלה.

ספורט

בנצחון 1:2 על הפועל באר־שבע זכתה בגביע וגם בהמחאה של 7500 שקלים

חג שמח להפועל פ"ת

מאת משה רוזנברג

שתי נגיחות של עופר נהרי ואלון חזן, כדורגלני הפועל פתח־תקוה, העניקו לקבוצתם את גביע הטוטו לאחר נצחון צודק 1:2 על הפועל באר־שבע.

הפתח־תקואים שהפסידו רק לפני ארבעה ימים לבאר־שבעים, באותה התוצאה, גילו הפעם משחק הקרבה והיו ראשונים לכל קרבות המגע. בקישור הפתח־תקואי היטיבו לשחק אלון חזן וחיים בן־שאנן שעשו את מהלכי ההתקפה. בחוד הצטיין ניר לוין שחזר לכושרו הטוב. בסידרת פריצותיו הביך את

● גביע הטוטו

הגנת באר־שבע ואף „בישל" את שני שערי הנצחון. מעוז הגנת פתח־תקוה היה הבלם ניר אלון ששימש תחנה אחרונה לחלוצי באר־שבע. כן בלט המגן השמאלי גיל סאבו, במיוחד במחצית הראשונה.

לגבי הבאר־שבעים קשה להרחיב את התיאור. הקבוצה נתפסה ליום חלש ולהוציא מספר הברקות של שושני ולפרקים יובל אוחנה לא ראינו מאומה. ההגנה היתה חדירה, שחקני הקישור היו רק „על הנייר" ובחוד איכזב כליל אלי וייצמן.

דקות הפתיחה התנהלו בגישושים ורק בדקה ה־20 נבעט הכדור הראשון לעבר שער באר־שבע אולם, אלון חזן בעט מקרוב לחוץ. יתרון פתח־תקוה בדקות אלו הביא לה את השער הראשון. ניר לוין בריצה מצויינת באגף ימין, התקדם עם הכדור לאורך 35 מטרים, חדר לרחבה, הגביה את הכדור מעל השוער ווכוביצקי ועופר נהרי מול רשת חשופה נגח וקבע את תוצאת המחצית 0:1 לפתח־תקוה.

במחצית השניה התעוררו הבאר־שבעים לדקות ספורות אולם בדקה ה־51 הם ספגו שער שני. גיל סאבו הוציא כדור חוץ ארוך לעבר ניר לוין, זה שוב התקדם עם הכדור באין מפריע, הגביה מקו הרוחב לתיבת החמש ואלון חזן נגח ושילח את הכדור לרשת.

בדקות הסיום לחצו הבאר־שבעים על הדוושה. הם תקפו עם חמישה חלוצים אך לא יכלו לחלוף על פני הגנת פתח־תקוה הצפופה. רק בדקה ה־78 הצליחו להמתיק את הגלולה המרה. יובל אוחנה שפרץ לרחבה הוכשל על־ידי קייסי והשופט יצחק אורגד פסק על בעיטת עונשין מהנקודה הלבנה. יוסי שושני לא נכשל ובבעיטתו לפינה השמאלית צימק ל־2:1.

הזדמנות להשוות ניתנה לבאר־שבעים ארבע דקות לפני הסיום אולם את כדור הנגיחה של אפרים דוידי הרחיק מגן פתח־תקואי.

המשחק נערך באיצטדיון ברמת־גן לעיני 300 צופים.

בסיום המשחק העניק יו"ר מועצת ההימורים, אריה זייף, את הגביע לקפטן הפועל פתח־תקוה איתן בורניוק ומדליות לשחקני שתי הקבוצות. יחד עם זאת קיבלה הקבוצה המנצחת המחאה של 7500 שקלים והמנוצחת 3750 שקלים.

● הפועל פתח־תקוה: ג'רבי, סאבו, בורניוק, אלון, קייסי, ג. לוי, בן־שאנן, חזן, מחפוד (ר. לוי), לוין, נהרי (הלל).

● הפועל באר־שבע: ווכוביצקי, ברחמו, דוידי, אילוז, גונן, דהאן (אבוגזיר), סולטן (אלמליח), שושני, עוזר, אוחנה, וייצמן (חיון).

אלון חזן מהפועל פ"ת נוגח את השער השני לרשתו של מריו ווכוביצקי מהפועל באר־שבע אתמול בגמר גביע הטוטו (צילום: אריה קנפר)

רונן, רונן, רונן

חלוץ הפועל חדרה, רונן שפירא, כבש שלושער והוביל את קבוצתו לזכיה בגביע הטוטו הארצי לאחר נצחון 2:3 על הפועל עכו

מאת אלכס קליין

שלושה שערים שכבש רונן שפירא, חלוץ הפועל חדרה, היקנו לקבוצתו את גביע הטוטו לקבוצות הליגה הארצית בנצחון 2:3 על הפועל עכו.

להגנת הפועל עכו לא היה מענה לחלוץ החדרתי — רונן שפירא. הכדורגלן תיעתע בהגנת עכו ופרט לכיבוש השערים החטיא עוד מספר הזדמנויות.

דווקא העכואים, שגילו עירנות בפתיחה, הוליכו 0:1 בדקה ה־30. שוער חדרה מרדכי עטיה הדף כדור פשוט ולוי אוחנה מעכו הרשית מקרוב.

החדרתים התעוררו בדקה ה־42 השתלט שפירא על הכדור ברחבה ומ־14 מטרים כבש.

פתיחת המחצית השניה התנהלה שוב ביתרון עכואי ובדקה ה־57 חזינו בשער היפה של המשחק. לוי אוחנה המצויין חלף במבצע אישי על פני שלושה מגיני חדרה ומ־10 מטרים קבע 1:2 לעכו.

חינגת השערים נמשכה ובדקה ה־75 נגח זיו שפירא מתוך הרחבה לבן־דודו רונן וזה המשיך בנגיחה מחמישה מטרים את הכדור לרשת.

כשנדמה היה ל־200 הצופים שהמשחק לא יוכרע והם יחזו בהארכה העביר דניאל שטיינברג כדור רוחב לרונן שפירא וזה הקדים את השוער אברהמי ובעט את הכדור לרשת, דקה אחת לפני הסיום.

שפט יצחק יחבס באיצטדיון ברמת־גן.

קפטן הפועל חדרה, עמי אלחדד, מקבל את גביע הטוטו הארצי מידי נשיא הכבוד של הוועד האולימפי, חיים גולבינסקי (צילום: אריה קנפר)

הכדורסלנים כבר מזיעים בגרמניה

שירות „על המשמר"

נבחרת הכדורסל של ישראל הגיעה אתמול לקארלסרוהה שבמערב־גרמניה והספיקה לקיים אימון ראשון במסגרת מחנה האימונים שתקיים שבוע ימים בגרמניה.

עם הנבחרת יצאו כל השחקנים, כולל לאוואן מרסר, שהשיג שחרור מיחידתו הצבאית.

להיום מתוכננים שני אימונים וליום שישי נקבע משחק מבחן בעיירה אולום.

שעריים תארח את יפו בראדיוס 50 ק"מ עם קהל

זהו העונש על התפרעות בשבת במשחק עם מכבי ת"א ● אלי כהן מהפועל ת"א הורחק ל־4 משחקים

מאת אשר גולדשלגר

קבוצת מכבי שעריים תקיים את משחקה הביתי במחזור ה־27 עם מכבי יפו בראדיוס של 50 ק"מ עם קהל — זהו העונש שהוטל אמש על־ידי בית הדין המשמעתי של התאחדות לכדורגל בעקבות התנהגות בלתי ספורטיבית של קהל אוהדיה במשחק בשבת עם מכבי תל אביב.

בית הדין המשמעתי, בהרכב עו"ד מיכה ויתקון, הטיל על שעריים גם קנס של 500 שקל. יו"ר הקבוצה, אבשלום צומן, זוכה מאשמת ליבוי היצרים בתום המשחק. למעשה החליט בית הדין להקל בעונשה של קבוצת מכבי שעריים מאחר שאין לחובתה הרשעות ב־3 השנים האחרונות.

עם זאת ציין בית הדין, כי אין הוא מצדיק התנהגות שכזו של אוהדים ועסקנים מיד לאחר פסילת השער של מאיר בן שטרית, אם כי יש בפסילת השער כדי להסביר את מה שקרה.

הקוון עפרון ציין בעדותו: „מיד עם השריקה לסיום רצתי לחדר ההלבשה לאחר שאמרו לי כי לא יודעים מה יקרה לי. 5 שוטרים שמרו עלי החל מהדקה ה־89 וגם בכניסה לחדר ההלבשה הטפתי יריקה בפני. זה היה ממש מביש מבחינתי".

מכבי שעריים הופיעה לבית הדין בהרכב מתוגבר שכלל את עו"ד צורף, את היו"ר צומן ואת מנהל הקבוצה מיקי מיכאלי. בפני בית הדין העידו גם השופט שיינר וכאמור הקוון עפרון.

אלי כהן מהפועל תל אביב הורחק אמש ל־4 משחקי ליגה בפועל ועוד חודש על תנאי. הכדורגלן התל אביבי הורשע בפגיעה גופנית בשחקן יריב והפרת סדר במשחק הגביע עם מכבי חיפה. כהן הואשם גם בהתקוטטות עם מנהל מכבי חיפה, יעקב מעיין. המנהל החיפאי נקנס בסכום של 150 שקל על ההתקוטטות עם אלי כהן. קבוצתו זוכתה מכל אשמה.

אשר סלומון ממכבי יבנה הורחק אמש ל־3 משחקים בפועל בגין צבירת 7 כרטיסים צהובים. בית הדין התחשב בכדורגלן מיבנה בנימוק שהצהוב השביעי הונף לעברו במשחק שבו ניסו לשחררו.

יעקב סגל מבני יהודה שצבר 5 כרטיסים צהובים נענש אמש בהפסקת פעילות ל־3 משחקים בפועל.

עונש דומה בגין עבירה דומה הוטל על יעקב כהן־צדק ממכבי יפו.

חיים אזולאי מבני יבנה שהורחק במשחק הגביע של קבוצתו מול מכבי תל אביב נענש בהפסקת פעילות לחודש בפועל ועוד חודש על תנאי.

שלומי שטיקר מהפועל חיפה שהורחק במשחק ההפסד של קבוצתו 0:5 מול בני יהודה נענש בהרחקה מ־2 משחקים. בית־הדין התחשב בכדורגלן שאין לחובתו עבר.

שלום תקוה ממכבי נתניה, שכרטיס הליגה שלו נלקח לאחר משחק הגביע מול הפועל באר שבע כשאמר לשופט עובדיה בכי שהוא „אפס" נענש בהפסקת פעילות מ־2 משחקים.

יוסף עמר מהפועל חולון הורחק לשנה בפועל ועוד שנה על תנאי לאחר שפגע בשופט.

הדיון בעניינה של הפועל ירושלים והמאמן אליהו עופר נדחה לשבוע הבא.

אליעזר קורן ממכבי נתניה ואלי אזן מהפועל ב"ש הורחקו אמש מ־2 משחקים בפועל בגין צבירת 5 כרטיסים צהובים.

גמר מר בליכטנשטיין

תקוות אליפות העולם לבתי ספר התנפצו בשני הגמרים (גברים ונשים)

● כדורעף

שרות „על המשמר"

אחרי ימים רצופים של עליזות שררה אמש אכזבה רבה אצל נבחרות בתי הספר בכדורעף של רוגוזין קרית־אתא ותיכון קרית־חיים שנוצחו במשחקי גמר אליפות העולם לבתי ספר שנערכה בליכטנשטיין.

נבחרת הבנים מקרית־אתא שניצחה בשלב המוקדם את סין 1:2 נכנעה אתמול 3:0 ודורגה שניה. הסינים גילו יכולת מעולה ולא הותירו שום סיכוי לנציגים שלנו. במקום השלישי זכתה איטליה.

גם בנות תיכון קרית־חיים ספגו תבוסה 3:0 מאלופות תורכיה. אחרי שנבחרת תורכיה העפילה לגמר טורניר האביב בזכות שהכדורעף הנשי עושה צעדים מתקדמים במדינה זו. אתמול שיחקו התורכיות בצורה מרשימה וניצלו עד תום את החולשה שפקדה את הנציגות שלנו. במקום השלישי זכתה נבחרת הנשים של בריטניה.

רמות־מנשה—גן שמואל בגמר לזכרו של שפירא

במשחקים המוקדמים בטורניר כדורגל לזכרו של אייל שפירא גברה קבוצת גן־שמואל על קבוצת מצר בשיעור 2:4 ואילו קבוצת רמות־מנשה גברה על עין־החורש בשיעור 2:3.

משחק הגמר יתקיים בשבת בשעה 4 אחה"צ בין רמות־מנשה וגן־שמואל.

במשחק על המקום השלישי יתמודדו עין־החורש נגד מצר בשעה 1.

● וולס ואורוגוואי סיימו ברקסהאם בתיקו אפס.

● טניס שולחן

האלופה גברה על קודמתה

מאת יצחק ויסהוף

אלופת המדינה בטניס שולחן לקבוצות הפועל ר"ג גברה בפלייאוף העליון על אלופת השנה שעברה, מכבי זכרון יעקב 4:6.

מכבי ת"א ניצחה באותה תוצאה את הפועל לוד ואילו הפועל חולון גברה על הפועל חדרה 2:8.

אליצור נתניה ומכבי החובטים קרית מלאכי נפרדו בתיקו 5:5.

במשחקי הפלייאוף התחתון לא הופיעה מכבי יוסף ת"א למשחק החוץ מול הפועל ב"ש, הסיבה לכך היתה מחלתו של שחקנה בני שידמן ופציעתו של יוסף אזולאי. גם אם איגוד טניס השולחן יעניש את מכבי יוסף בהפחתת נקודת ליגה אין זאת אומרת שהדבר יסייע להפועל ב"ש כולה להינצל לליגה השניה. תתקבל תוצאת המשחק בין הפועל בני שמעון ומכבי פ"ת (משחק שנערך בשבוע שעבר ובו ניצחה בני שמעון 2:8). עד היום לא הגיע לאיגוד הטניס טופס המשחק ולכן לא אושרה עדיין התוצאה.

התוצאות בפלייאוף התחתון: מכבי הר הכרמל — הפועל אשדוד 3:6; הפועל בני שמעון/שער הנגב — אליצור ת"א 4:6. קבוצת מכבי פ"ת נשרה זה מכבר לליגת המשנה. בפלייאוף העליון נותר מחזור שיערך ב־4 במאי. מחזור זה לא ישנה את מיקומן של הקבוצות.

ערב עולמי באירופה

מאת שבח סלברט

חמש נבחרות מתוך השש שיופיעו במכסיקו, יקיימו הערב משחקי מבחן נוספים לקראת הופעתן בגביע העולמי. בשלב המשחקים יתקיימו באיים הבריטיים.

המשחק המסקרן יהיה באיצטדיון וומבלי בלונדון, שם ייפגשו שתי היריבות הוותיקות סקוטלנד ואנגליה. אשתקד בגלאזגו, ניצחה סקוטלנד 0:1, משער שהבקיע המגן גאף מקבוצת דנדי־יונייטד.

שינויים רבים לא חלו מאז בהרכבי שתי הנבחרות שתתייצבנה בפעם ה־104 ביניהן. כל אחת מהן ניצחה עד כה את רעותה 40 פעם, בעוד ש־23 משחקים נסתיימו בתיקו, מאז החלה ההתמודדות ביניהן ב־1872 בגלזגו.

את מקומו של השוער לייטון מאברדין, יתפוס אלן ראף מהיברניאן. הסגל הסקוטי בן 21 השחקנים, כולל תשעה שחקנים המככבים מחוץ לסקוטלנד. המגן ארתור אוליבסטון והקשר ג'ורדון סטראכאן (ספק אם יופיע) ממנצ'סטר־יונייטד. המגן סטיב ניקול הבלם האנסון מליברפול, גרהאם סונס מסמפדוריה גנואה, החוזר הביתה ויתפקד כמנהל־שחקן בריינג'רס גלאזגו, החלוץ צ'רלי ניקולאס מארסנל, גרהאם שארפ מאברטון ודייויד ספידי מצ'לסי.

אנגליה כוללת רק שני שחקנים המככבים במילאן, הקשר ריי וילקינס והחלוץ מרק הייטלי. בקשר ל„זר" השלישי, החלוץ טרבור פרנסיס בן ה־32, טרם ידוע אם יופיע, לאחר שנפגע בראשית השבוע בלחיה, בהפסד קבוצתו סמפדוריה בנאפולי (3:0).

כן ייעדר הקפטן בראיין רובסון ממנצ'סטר־יונייטד, שטרם החלים מפציעה נוספת.

רק ג'ון בארנס מווטפורד, שהופיע בהרכב אשתקד, נופה מהסגל החדש, לעומת היעדרם של לייטון וסטיב ארצ'יבלד והמצוע מברצלונה בנבחרת הסקוטית.

באותה עת בבלפאסט, ייפגשו שתי נבחרות שתופענה במכסיקו אירלנד־הצפונית ומרוקו. זה יהיה המשחק הראשון בין שתי הנבחרות.

בילי בינגהאם, מנהל הנבחרת של צפון־אירלנד, כלל את החלוץ בילי האמילטון, אחד הכוכבים הנוצצים בספרד (1982), לאחר שהחלים מפציעה ממושכת בברכו. והחמיץ את כל משחקי הנבחרת השנה.

כן כלל בינגהאם כוכב חדש, את החלוץ המהיר של נוטינגהאם, דייויד קאמפבל, שהפגין יכולת הבקעה מצויינת.

השוער פאט ג'נינגס, שיחגוג במכסיקו את יום הולדתו ה־41, ישבור שיא נוסף, כשיופיע בפעם ה־116 בנבחרת.

המשחק השלישי הערב יהיה בדבלין, כשנבחרת אירלנד החופשית (איירה) היחידה מבין השש שלא תופיע במכסיקו, תארח את אורוגוואי, שהפגינה שלשום יכולת טובה נגד וולס (0:0) ברקסהאם.

המפגש היחידי בין שתי הנבחרות היה ב־1974 במונטבידאו, ואז ניצחה אורוגוואי 0:2.

כן יתקיימו הערב שני משחקי גומלין בחצי־גמר אליפות אירופה לנבחרות עד גיל 21. אנגליה תארח בסווינדון את איטליה וספרד את הונגריה בלה־קורוניה.

דאלגליש נופה

קני דאלגליש — שחקן־מאמן של ליברפול, נופה מסגל [illegible]

בקר עלה – קונורס ירד

ברשימת 20 המדורגים של איי.טי.פי. שפורסמה [illegible] ירד האמריקני [illegible] קונורס למקום החמישי [illegible] בקר עלה [illegible]

ברמן החטיאה כדור־11 שתי דקות לפני הסיום

בכך נדחתה ההכרעה בליגה המערב גרמנית

מאת חיים שר, מיוחד ל„על המשמר"

המאבק על כתר אליפות מערב־גרמניה בכדורגל, בין שתי הראשונות בטבלה, וורדר ברמן ואלופת אשתקד, באיירן מינכן, יוכרע רק במחזור האחרון ב־3 במאי, לאחר שהשתיים נפרדו אמש בברמן, בתיקו אפס.

40 אלף צופים בברמן לא האמינו למראה עיניהם, כאשר קוצוב החטיא בעיטת עונשין מ־11 מטרים, שתי דקות מן הסיום.

לברמן 49 נקודות מ־33 משחקים, לפני באיירן 47.

במחזור האחרון יופיעו השתיים בחוץ. ברמן תתארח בשטוטגרט ובאיירן במנשנגלאדבאך.

תוצאות נוספות: אורדינגן — מנשנגלאדבאך 1:2 (בחוץ); מאנהיים — קלן 1:1; בוכום — המבורג 0:2; סארבריקן — פרנקפורט 1:1 (בחוץ); קייזרסלאוטרן — האנובר 0:1; דורטמונד — שאלקה 1:1; לברקוזן — שטוטגרט 1:2; דיסלדורף — נירנברג 1:2.

סארבריקן והאנובר נשרו לליגת המשנה.

וידנפלד ומרנשטיין לגמר אליפות פסח לנוער

● טניס

מאת יצחק אשל

רביב וידנפלד ונועז מרנשטיין העפילו אתמול לגמר אליפות פסח לנוער בטניס הן לגילאי 18 והן לגילאי 16. בחצי גמר 18 גבר וידנפלד על חיים ציון 6:4, 6:1 ומרנשטיין ניצח את אמיר בך מרדכי 6:2, 6:1. בחצי גמר 16 גבר וידנפלד על אוהד ויינברג 7:6, 6:0 ומרנשטיין גבר על יובל קרוצי 7:5, 6:1.

בחצי גמר הבנות בגיל 18 נפלה הפתעה גדולה כשמוטי רפאל גברה על דליה קוריאט 6:0, 6:7, 6:1 ויעל שביט גברה על הגית אוחיון 6:2, 6:0. בחצי גמר עד גיל 16 יעל סגל — ענן ורון 6:2, 6:3, הגית אוחיון — רנה כרמי 6:3, 6:4, 6:0.

משחקי הגמר יחלו הבוקר ב־9 במרכז הטניס ביפו.

ברמת־השרון יחלו הבוקר משחקי גמר גילאי 14 ניר דקל מול גיא איל ובין הילדות אורית קנרל מול יעל סגל.

טלוויזיה

יום רביעי

09.00 רחוב סומסום — אביב הגיע פסח בא. 09.30 פרוטות של זהב — פרק ב' לוק נדהם לדעת שרשיון כריית עולה 30 שילינג לחודש 09.55 ביתו של אף אחד — פרק 12 אף אחר אינו מושלם. 11.20 העמק נעלם — סרט אנימציה. 10.45 הרפתקת האמנות המזרחית — אקספרסיוניזם (המשך) 14.00 על אחד שרצה לראות את אליהו הנביא — סיפור עם לפסח 14.05 שלישית אולר — מפוחיות פה. 14.20 סוף טוב — סיפור אהבה משעשע בין שני שכנים — סופר מתחיל ונערה זמרת ומלחינה 17.00 מה נשתנה? — תכנית מיוחדת לקראת חג הפסח. 17.30 עושה הנפלאות — על פי סיפור של י"ל פרץ. שידור חוזר של תכנית מן הסדרה שלוש, ארבע, חמש וחצי 17.50 יש לי סיפור — אורח לחג, מאת שלמה שבא. איורים: רוני לוי מספר: מוטי כרכאן, בהשתתפות מכלו אריאל 18.00 קיצור החדשות (ערבית) 18.02 תכנית בידור, תכנית מיוחדת עם טובי הקוסמים במופע באולימפיה בפאריס — חלק א' 18.30 על ספרות ותרבות: 1. הערות לפסח שתורגמו לערבית — שיחה עם ד"ר י. אבישר. 2. ג'וברן ח'ליל ג'ובראן — שיחה עם פארוק מואסי. 3. פגישה עם מחמד ע'נאים על כתב העת מפגש. 4. סגירה קצרה על יצירתו של ט' ס' אליוט (ערבית) 19.00 בקו הבריאות. בתכנית: קיבוע שברים — במגזר הערבי, במיוחד, רבים נוהגים לפנות למקבעי שברים, שאינם רופאים. שיטות הטיפול שלהם פרימיטיביות מסורתיות, ולא רק שאינן מרפאות אלא אף גורמות נזקים. כמו כן התכנית עוסקת בעצמות, במיקומן בגופנו ובדרכים לשמירה על שלמותן ותפקודן התקין (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 קונצרט לחג: קונצ'רטו לכינור מאת בטהובן הסולן: פנחס צוקרמן זובין מהטה מנצח על התזמורת הפילהרמונית של ניו־יורק 20.40 נקודת חן — סדרת טיולים עם אורי דביר — דרך אלון 21.00 חדשות 21.15 סדר פסח — בראש הסדר אברהם בורג, ועמו אלעזר שטורם מספר סיפורים מסורתיים הקשורים בחג. עוד מסובים אל שולחן הסדר להקת קיבוץ העוגן, להקת פיקוד הדרום וזמרים 22.15 אי הבנה — סרט קולנוע 23.45 פסוקים לחג חדשות.

יום חמישי

17.00 קיצור החדשות 17.02 הורינג'י — סרט קולנוע 18.45 חידושים והמצאות 1. מוסיקה במחשב — מומחה מחשבים מתכנן ומשווק תכנית להלחנת מוסיקה. 2. מזון בחלל — מומחי מזון ומהנדסי מזון בנאס"א מכינים מזון לאסטרונאוטים בחלל. 3. רובוט ומחשבים — רובוט מיוחד עוזר ללמד אנשים בשטח המחשבים (ערבית) 19.00 מפגש.

תכנית דיון שבועית בענייני השעה (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 מכל מקום — תכנית מיוחדת לחג המוקלטת בחיפה. משתתפים: צמד רעים, חבורת בית רוטשילד, מקהלה בית הכנסת הגדול בחיפה והחזן דוד אולמן. מנחה: פנחס הר־זהב 21.00 חדשות 21.15 החלקה על קרח — מתוך אליפות העולם, 1985, שהיתה באוטווה 22.00 מרדכי ועידא — סיפור חייו 23.00 אנה קרנינה — סדרה בת 8 פרקים 23.45 פסוקי של יום חדשות.

רדיו

יום רביעי

קול המוסיקה

07.07 בוקר טוב — ברהמס: וריאציות על נושא של היידן. 07.30 שחרית מוסיקלית: סזאר פרנק: וריאציות סימפוניות לפסנתר ותזמורת; ברהמס: סונטה לכנור ופסנתר, אופ. 108, ברה מינור; דבוז'קי: רביעיית פסנתר במי במול מג'ור; צ'ייקובסקי: סימפוניה במי מינור. 09.30 קונצרט בוקר: מנדלסון: מלוזינה היפה, פתיחה; בטהובן: קונצ'רטו מס' 5 לפסנתר ותזמורת, אופ. 73, במי במול מג'ור, „הקיסר"; ברהמס: סימפוניה מס. 1, אופ. 68 בדו מינור, פרוקופייב: לקט מתוך המוסיקה לבאלט פרח הסלע. 11.57 מגישים שיר. 12.05 דפי פסנתר. סקרלטי: 2 סונטות; ליסט. זכרונות דון ג'ואן; פרוקופייב: רומאו ויוליה, סוויטה. 13.00 לבקשתכם: מוצרט: קונצ'רטו מס. 12, בלה מג'ור, לפסנתר ותזמורת, ק. 414, ק.פ.ע. באך, בני ישראל במדבר, אורטוריה. 15.00 בין חברים · נעימה. רם תרמור · מוסיקה המתבססת על הלמוס היהודי. יצירות מאת פרוקופייב, משה זורמן, צבי קרן ושוסטקוביץ'. 16.00 קונצרט מנחה. מיצירות בטהובן. סונטה לפסנתר אופ. 2 מס. 3, בדו מג'ור; רביעיית מיתרים אופ. 18, מס. 2, קונצ'רטו מס. 4 בסול מג'ור, לפסנתר ותזמורת. סימפוניה מס. 4. 18.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — עמנואל נונס. תפארת והקלטה מבצוע הבכורה). 20.05 מגישים שיר. 20.08 קונצרט ליל החג. דביסי: ברוך בואך האביב; ויואלדי: ארבע עונות השנה. שומאן: סימפוניה מס. 1, בסי במול מג'ור, אופ. 38, האביב; בטהובן. סונטה לכנור ופסנתר מס. 5 בפה מג'ור; קופלנד: אביב בהרי האפלצ'ים. מיליו: קונצ'רטינו האביב. 2.30 סלומונה רוסי — מלחין יהודי באיטליה מבחר מחולות ומדריגלים. 23.00 פרקי מקהלה — שיר השירים ביצירותיהם של פלסטרינה, בוקסטהודה, יחזקאל בראון ואחרים.

רשת א'

07.30 היו שירים — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 חוגה · עם בני הנדל 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים 09.30 מפגש — מגוון לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 11.05 רגע של עברית 11.10 שירים עבריים 11.30 השכלה ודעת לכל — השתקפות השאלה העברית בספרות העברית — והפעם: הרוג יפה, כן יקר — שיחה עם אהוד בן־עזר 12.08 מהווי המזרח — מבחר שירים מזרחיים 14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין — תכניות לילדים או הנגב המפתיע — תכנית מאת קריש גולדברג; ב) שירים וברכות כבקשתך — מגישה ועורכת: רעיה ארמוני לקראת זמן חרותנו 16.05 הלם החופש — הסתגלות של אסירי־ציון שבויי מלחמה לחיים נורמליים 17.10 ניצנים נראו בארץ 100.06 18 שנה לנוה־צדק 19.05 משעבוד לגאולה — שירים ופיוטים 19.30 שידורים לעולים 22.05 עד כאן — קטעים נבחרים ממופע הראיונות השבועי של קול־ישראל 23.05 שירים עבריים — מביאה לשידור. שולי כהן

רשת ב'

06.53 אור ירוק — פינה יומית לנהג ולנוסע בעריכת גרעון הוד 06.57 רגע של עברית 07.00 הבוקר הזה 08.05 חתול בסנדלים — תכנית לתלמידים בחופשה 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי 10.10 כל צבעי הרשת — מגזין יומי 12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים 13.00 בחצי היום — חדשות ופזמונים 14.06 רגעי קסם — שירים ישנים ואהובים 16.05 ושמחת בחגיך — שירים, ומקראות לפסח — מגיש: חן כנר 17.05 ספור אפיקומן אחד — עם הסופרת יהודית הנדל 18.06 רחוק רחוק — שירים רוסיים בלבוש עברי עם „הגבעטרון" 19.05 חמרה — פגישת חג עם המשוררת דליה רביקוביץ הקוראות שירים מספריה בליווי שירה המולחנים 20.05 הגדה של פסח — ליל־הסדר לפי נוסח הנהוג בצה"ל משתתפים בקריאה: משה חובב, חיותה דביר, ליאורה כושה, צבי סלטון וקובי ברקאי 22.15 הבחורים מאפיקים — שעה קלה עם חבורת הזמר 23.05 עם מי ראשונים בגליל — גוליית הגלילי — תכנית על גד־הצדק יואב רוזנבלום עם שיחזור אחותו ביסוד־המעלה ופתיחתה לקהל הרחב (ש.ח.) 00.10 הוי ארצי מולדתי — שירים עבריים, עם שולי כהן

גלי צה"ל

05.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 06.05 צלילי בוקר 06.55 פינה חמה ללב"ב 07.07 תוספת בוקר עם צביקה שפירא 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית עם ראובן בנזימן, יצחק בן־נר ואילנה דיין 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 10 — עורך: שרון מולדאבי מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 קשר רדיו — מסרים רדיופונים ·עם אברי גלעד 13.55 יומן שידורים 14.05 עוד לא חג — עם שלמה ארצי 15.05 שירים לערב חג 17.05 סדר בישראל — רן פרת משוחח עם דוד שחר 18.05 סדר בקיבוץ, בניית מסורת חדשה של חג 19.05 שירים לפני הסדר 20.05 קונצרט לחג: ויוולדי — האביב מתוך ארבע עונות השנה. מנדלסון — רביעיה לפסנתר מס' 3 בסי מינור. פרקי תהילים מס' 42 למקהלה ולתזמורת. אריות מתוך אורטוריה אליהו. צ'ייקובסקי — קונצרטו לכינור ברה מג'ור אופוס 35. דביוסי — מחולות קודש וחול. עורכת — עמליה רוזן. 22.05 מרתון יהונתן גפן — במרתון יובאו קטעים מתוכניותיו, מיטב השירים מתחילת דרכו ועד היום, כמו כן יובאו קטעים משיחה שנערכה עימו. עורכים: אבישי מתיה, נוגה טל, מירב אופיר מגישה: מירב אופיר (ש.ח.) 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה עם לאה עוז 05.05 צלילי חג

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר — להיטים וותיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה, כבר תשע? — עם אבי אתגר 10.06 דברים טובים — עם שגירה אימבר 11.05 רק מוסיקה 12.05 שעה תמימה — עם מלאכי חזקיה 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.06 לי ולך — שיר וברכה 15.05 לפנות ערב — שירים עבריים 17.05 שירים הם חברים 18.05 זמר שכזה — שירים עבריים 20.05 מחרוזות 22.05 טיול לילי — שירים עבריים 23.05 ענוג הוא הלילה.

יום חמישי

קול המוסיקה

07.09 שחרית לחג. 09.09 נוטות לפסנתר — קטעים נדירים מאת צ'ייקובסקי ופ. ויכטר־פסנתר). 09.30 קונצרט לבוקר חג. 12.05 אמנים ישראלים — שלישית וידום — בטהובן: שלישיה מס. 1 שומאן: קטעי פנטסיה. 13.00 קונצרט לצהרי חג. 16.00 רומינגער. 16.00 אמנים שהקלטנו: שוברט, 4 אימפרומפטי; שומאן: זר שירים; ברהמס. שלישיה בלה מג'ור, מן העיזבון. 17.30 קונצרט מנחה. שירי־עם מארצות שונות. 19.00 אוסף וינבר: הדים מקונצרט שהיה בספריה הלאומית בירושלים עם צאתה לאור של האנתולוגיה של מוסיקה חסדית. 20.05 מגישים שיר. 20.08 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפ. ים רשה"ש. מנדלסון: אליהו, ארטוריה. 22.33 אנתולוגיה קטנה. 23.00 דור הזהב · אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות — תכניתו של רם עברון (ש.ח.)

רשת א'

07.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 09.05 חידושים בארכיאולוגיה הנגב — משתתפים: מוטי היימן ועידון אבני — ראשי תולדות סקר הנגב 10.00 חדשות והעברה מרשת ב') 10.05 סיפורדיו — 1) מדוע ביטלו את השידור — מאת יצחק בשביס־זינגר; 2) הכוכבת — מאת חיים תורן — מגיש. אברהם מור 10.30 קטעים לחג הפסח. 12.05 עיין ערך אהבה — ספרו של דויד גרוסמן — הקלטה במועדון „צוותא" בתל־אביב — משתתפים: פרופ' מנחם פרי, מיכאל הנדלזלץ, ח"כ מרדכי וירשובסקי, מילי מירסקי ודויד גרוסמן. פרקי קריאה: רפאל קלצ'קין ודורון תבורי. 14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין. 15.05 חוגה · עם בני הנדל — לקט מן התכנית היומית. 16.05 חינוך לדמוקרטיה. 17.10 עת הזמיר וקול התור — עם עוזי פז על צפורים באביב. 18.06 רדיודרמה — תלמידיו הטובים של נחתומי — מאת יעל מרגי. (ש.ח.) 19.05 הגאולה — שירים פיוטים 19.30 שידורים לעולים 22.05 ספרים הם חברים — עם המתרגמת רנה ליטוין 23.05 שירים עבריים.

רשת ב'

07.10 זמר לחג 08.05 בסנדלים של חג 09.05 אם נדע לאהוב — תכנית היחיד של יוסי בנאי 09.55 לאן נטייל בחג 10.05 היה או לא היה — סיגלה פן על אביה המשורר אלכסנדר פן 11.05 שוב יוצא הזמר. 12.05 זמר הג'אז — ספורו של אל ג'ולסון במלאת 100 שנה להולדתו, מגישה: ענת רודרוב 13.05 בכנף ראשון — והפעם: עם הזמר והשחקן תיאודור ביקל 14.06 מחר גדיא (ש.ח.) 15.05 לילה לא שקט — שלמה ארצי מגיש את תקליטו החדש מראיינת ועורכת: רבקה מיכאלי 16.05 ושאיננו יודע לשאול — עם שמואל רוזן, חידון לחג בשידור חי 17.05 „דדו" — מישדר מיוחד במלאת עשר שנים למותו של דוד, רב־אלוף דוד אלעזר ז"ל, הרמטכ"ל הי"ט של צה"ל. 19.05 להסטוריה — 40 שנה לפרשה המופלאה של מאבק המעפילים היהודים בנמל האיטלקי 21.05 ישראל בר — 25 שנה לחשיפת הפרשה — עורך, יהודה קורן (ש.ח.) 22.05 פרקי היום בתנ"ך 22.10 למוצאי חג הפסח 23.05 עם בני ראשונים בגליל — עם יצחק חנקין מכפר־גלעדי בנו של השומר יחזקאל חנקין מפקד היחידה לפעולות מיוחדות בפלמ"ח נוקם דמו של אלכסנדר זייד (ש.ח.) 00.10 הוי ארצי מולדתי — שירים עבריים

גלי צה"ל

05.05 צלילי בוקר 06.05 צלילי חג 09.05 מקהלה עליזה — מי אתה ילד על ילדים ישראלים אז ועכשיו עורכת ומגישה: שרה דורון 10.05 מדינה ברזילי, ציפ, דודו ועד־שרית הספרית. גילגולי הרמות הישראלית בזמר העברי. 12.05 הישראלים הראשונים. דיוקן ישראל בשנתה הראשונה, 1949. עורך ומגיש: תום שגב 13.05 השומר, שני דורות אחרי. מיכה שגריר משוחח עם שלושה נכדים של גיבורי השומר. 14.05 על גדות הירקון — שעתיים עם שירי אריק אינשטיין 16.05 הזמר ישראלי — קטעי הומור ומערכונים עם חנוך מרמרי 17.05 כאן פלמ"ח, כאן לא יערות פולין — על חלומות גאולה בישראל ועל בריאת יהודי חדש בתאטרון, מגיש ועורך: רני הורוביץ 18.05 הישראלים האחרונים — דיוקנם של הסופר אבנר כמל והמשורר איתן איתן 19.05 אל בורות המים — שירים לאדמה הזאת 21.05 מסורת מסורת 22.05 קלסיקל 23.05 החולמים האחרונים — התנועה הדמוקרטית לשינוי. עשר שנים אחרי. מראיין: אמנון ברזילי 00.05 ציפורי לילה — עם רוני תורן.

תכנית מוסיקלית בנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב
4.30 — 7.15 — 9.10
אסתר: מרגלים שבאלה
אורלי: פירמידת הפחד + 11.00
בית לסין: פנגראנגו 23.15
בן־יהודה: נפגש בסיבוב + 11.00
גת: פעמיים במשך החיים
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: בעקבות אוצר הנילוס
דרייב־אין:
הנינג'ה 6.15 + מופע גבר 12.00
פירמידת הפחד 7.15, 9.30
הוד: רמו + חזרה לעתיד 11.00
מוזיאון תל־אביב: חיוך הנרי
לימור חדש: כבודו של פריצי 7.00, 9.30
פאר: חלומות מתוקים 4.15, 7, 9.10
סינמה 1: לחיות ולמות בלוס־אנג'לס
סינמה 2: חזרה לעתיד
פאריס: מסע עסקים של אבא 2.15, 4, 7.15, 9.30
רביב־חן:
חן 1: הצגת בוקר: היפהפיה והיחפן 5, 7.20, 9.45
חן 2: + הצגת בוקר 5.00, 7.25, 9.40
חן 3: הצגת בוקר —
חיות מוזר במשפחה 4.15, 7, 9.40
חן 4: סיפורה של מארי 10.30, 1.30, 5, 7.20, 9.40
חן 5: הגוניס — הצגת בוקר 7.30, 9.40
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תל־אביב: מחץ הדלתא
תכלת: להב משונן 4.30, 7.15, 9.30
צוותא: חייל הלילה 8.00

רמת־גן וגבעתיים
אורזיס: צוחק מי ששוטר אחרון 5, 7.15, 9.30
לילי: שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.30
ארמון: מרגלים שבאלה 7, 9.30
רב־גן:
גן 1: הצגת בוקר — נאטי גאן + שורת המקהלה 5, 7.30, 9.40
גן 2: הצגת בוקר — חברי הדרקון אליוט 5, 7.20, 9.40
גן 3: הצגת בוקר: הגוניס + פעמיים במשך החיים 4.15, 6.50, 9.30
גן 4: הצגת בוקר: היפהפיה והיחפן 5.00, 7.20, 9.45

ירושלים
אדיסון: מחץ הדלתא 4.30, 7, 9
אורגע: גבירתי המאמן 4.30, 7, 9
בית אגרון:
גוליבר בארץ הגמדים 10.00
בית ספר לעבודות בתנועה 11.30
בנייני האומה: הסיפור האמיתי 6, 9.15
כפיר: זכרונות מאפריקה 5.45, 9
+ הצגת בוקר: בחזרה לעתיד
חבירה: נפגש בסיבוב 4.30, 7, 9
+ 11.00 בבוקר
מיטשל: פירמידת הפחד 6.00, 9.00
+ 11.00 בבוקר
סמדר: כחר כי 7.00, 9.15
אורגיל: נאטי גאן 4.30, 7, 9.15
+ הצגת בוקר ב־10.30

חיפה
ארמון: צוחק מי ששוטר אחרון
אורה: זכרונות מאפריקה 4.30, 6.45, 9
חן: תרגיל לרופאים מתחילים 4, 6, 9
עצמון: נפגש בסיבוב 4.30, 6.45, 9.00
סאר: גבירתי המאמן 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המחודש: מסע העסקים של אבא 4.30, 6.45, 9
רון: מחץ הדלתא 6.30, 9.00
אמפי: רמו 4.30, 6.45, 9.00
אורלי: פעמיים במשך החיים 4.30, 7.00, 9.15
+ היפהפיה והיחפן 11, 4.30, 6.30

נתניה
שרון: נפגש בסיבוב 7.00, 9.15
סטודיו: הכבוד של פריצי 7.00, 9.15

חולון
סבוי: מחץ הדלתא 4.30, 7.15, 9.30
מגדל: מרגלים שבאלה
ארמון: צוחק מי ששוטר אחרון 4.30, 7.15, 9.30
5, 7.15, 9.30

בת־ים
עצמאות: מחץ הדלתא 4.30, 7.15, 9.10
+ נקמת הנינג'ה — הצגת בוקר

הרצליה
היכל: זכרונות מאפריקה 6, 9

באר־שבע
חן: מחץ הדלתא 7.00, 9.30

חדרה
חוף חדרה: הכבוד של פריצי 7.00, 9.15

תיאטרוני ישראל
הערב, יום ה', 24.4
תיאטרון הבימה:
נמר הברבורות: 20.30
פירוד זמני: 20.30
התיאטרון הקאמרי
יאקיש ופופצ'ה –
קומדיה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה', 24.4 בשעה 21.00
„שותפים לדירה"
בשעה 22.45 –
ג'אז בצוותא

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

ערב פסח — רביעי
בת־ים: קופ"ח — עין יהב חולון.
חולון: קופ"ח עין יהב.
ירושלים: הר הזיתים — הר הזיתים.
נתניה: המגן — שד' וייצמן 11.
פתח־תקוה: מינוסרם — שפרינצק 20.
רמת־גן: המגן — ביאליק 30.
תל־אביב: ארלוזורוב — ארלוזורוב 76.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה: חניתה — חניתה 22, נוה שאנן.
רחובות: כללית — בני משה.

יום חמישי
בת־ים: קופ"ח — עין יהב — חולון;
גני כת"ם — הנביאים 3.
חולון: קופ"ח עין יהב.
ירושלים: קופ"ח — מרפאת רוממה — רח' המ"ג 28 (חג); הגבעה הצרפתית — ההגנה 23 (מוצאי חג).
נתניה: גבע — שער הגיא 14.
פ"ת: מרכז השרון — אהרון קציר 40.
רמת־גן: רמת יצחק — שד' ירושלים 96.
תל־אביב: ויזו — אצ"ל 32, שכ' התקוה (חג ומוצאי־חג); שדה דב — האוונר 3.
תכנית ל' (חג ומוצאי חג).
חיפה: חניתה — חניתה 22, נוה שאנן.
רחובות: הנשיא — הנשיא הראשון 34.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
יום רביעי
ביקור חולים – ילדים.
הדסה ע"כ – פנימית, נשים, עיניים, א.א.ג.
הדסה ה"צ – כירורגית, אורטופדית.
יום חמישי
הדסה ע"כ – ילדים, עיניים.
ביקור חולים – פנימית, א.א.ג.
שערי צדק – נשים, כירורגית, אורטופדית.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער – קו לנוער במצוקה
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04"229488 (11.00-20.00)
נהריה – 04"920014 (11.00-20.00)
קו פתוח להורים במצוקה
בימי ב'-ה' – טל. 222732.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 525166. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המקבילה קומה א'. טל: 285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052"32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02"227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03"261111.
ער"ן חיפה — טל' 04"672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057"318111.
ער"ן נתניה — טל' 053"55316.

פילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; רמלה — טל' 054"21022. עפולה — טל' 95333; קרית־גת — טל' 051"81333. באר־שבע — טל' 057"74767; אשדוד — טל' 055"51131.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — 100. אילת — 244. חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום: בימים א'–ה' בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'–ה': 16.00.

מבני ברק 8.18.
לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים: א'–ה': 7.00.
לתל־אביב: א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
לירושלים: 5.35.

"מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' קול ישראל 22.4.86

1. נגני לי בללייקה – דורון מזר
2. נרקוד נשכח – שלמה ארצי
3. שביל חבריחה – ריטה
4. יבוא יום – מוטי גלעדי ושרי צוריאל
5. הלוואי – בועז שרעבי
6. איציק – פופלקס
7. סתיו ישראלי – גלי עטרי
8. אחובת חספן – ריטה
9. לחיים – משה חיים
10. כמו חצב – יהורם גאון
11. ינועו גלגלים – גבי שושן
12. כולם כולם – טריפונס ואולארצ'יק
13. בוקר של חמסין – מני בגר
14. קפה או תה – איזולר בנד
15. כמו האמונה – מירי אלוני
16. יש – ארבע לב אדום
17. אמריקה – חוה אלברשטיין
18. אין לי ארץ אחרת – גלי עטרי
19. דור המדבר – חכל עובר חביבי
20. בלדה לסוכן כפול – משינה
21. תהיה לנו מלך – דני בסן
22. עיר מקלט – אהוד בנאי
23. לה ולי – שלישיית אדמות
24. לילה לילה – צביקה פיק
25. זמן גשום – רמי קלינשטיין
26. הלו – שרון ליפשיץ
27. מרתפת אל אותו מקום – ישראלה קריבושיי
28. אל הנחל – להקת הנחל
29. מה עשית לה – רונית דבאווי
30. נערה – יהודה תמיר

לשיפוטכם – פינת הפזמון החדש
31. תרקדי את הלילה – אבי טולדנו
32. שוב בתנועה – ירדנה ארזי
33. הנודד – אלי זמיר
34. הרדיו ישן – שלמה ארצי
35. היא התווכחה איתו שעות – משינה

גזור ושלח – אלי שלוה בגעים בין המשתתפים יוגרלו פרסים

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010
את האיזוג שכי וציין את מספר השיר

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

שם: ______
כתובת: ______
מיקוד ______ תאריך ______

מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

בפרוש חג הפסח תשמ"ו

(מכתב ה' -- תרגום חופשי)

ב"ה. י"א ניסן, מוצאי שבת הגדול ה'תשמ"ו.
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בהמשך למכתב מיום ראש־חודש ניסן, שבו דובר על החשיבות המיוחדת של ההוראות והלקחים מכל הפרטים ופרטי־הפרטים של חג הפסח בנוגע למעשה בפועל –

תוך הבאה בחשבון כי חג הפסח הוא **הראשון** בשלושת החגים הכלליים (פסח, שבועות וסוכות) – **ראשון** לא בזמן, אלא גם מבחינה זו ששני החגים האחרים הם המשך של הפסח,

ויותר מזה, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בחג השבועות, חג מתן תורה, כבר מיד בתחילת מתן תורה ועשרת הדברות: "אנכי ה' אלקיך **אשר הוצאתיך מארץ מצרים**".

וכן בחג הסוכות – "בסוכות תשבו גו' למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל **בהוציאי אותם מארץ מצרים**", הידיעה היא חלק מן **המצוה** של "בסוכות תשבו",

ועד לענין של זכירת יציאת מצרים "כל ימי חייך", כל יום וכל הימים, לרבות הלילות. והרי כל זכירה של תורה באה, כידוע, לידי פועל – "נזכרים ונעשים",

– ראוי, איפוא, להתעמק עוד יותר בנקודה המרכזית של המכתב האמור – הענין של **החפזון**, בקשר **ליציאת מצרים**, הן כהכנה לאכילת קרבן פסח, ובשעת אכילתו, עוד כאשר היו בני ישראל במצרים, והן בשעת היציאה ממצרים, שהיתה באופן של חפזון: **ברח העם.**

* * *

דובר במכתב הקודם שענין החפזון ביציאת מצרים מהווה הוראה על החפזון הנדרש בתחום של "סור מרע", **לברוח מהר** ככל האפשר מכל רע בכלל, ומן הרע של מצרים – "כמעשה ארץ מצרים" וכו' – בפרט.

ולמרות שגם בכיוון של "ועשה טוב" נדרשת **זריזות**, ואדרבה: עיקר גדול בזה הוא שלא לדחות ו"להחמיץ" את המצוה, כפי שחכמינו ז"ל לומדים מן הפסוק "ושמרתם את המצות" (קרי: "ושמרתם את המצוות") – בכל זאת לא מגיע הדבר לחומרה שישנה בהיעדר חפזון ב"סור מרע", כאשר דוחים או משהים את הבריחה מכל אשר מהווה היפוכו של טוב, כמובן.

יש להתבונן בכך שהציווי על החפזון בקשר עם יציאת מצרים מופיע בתורה בשלוש בחינות: מתניכם חגורים, נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם, כפי שמוזכר במכתב הקודם. בפשטות הרי אלה סימנים חיצוניים של חפזון, אבל במשמעות עמוקה יותר כוללים "פרטים" אלה הוראות כלליות חשובות ביותר.

נקדים: חיי האדם, והרי העיקר אצל האדם הוא חייו הרוחניים, חלוקים, באופן כללי, לשלושה תחומים, ובכל אחד מהם נדרשת הדרגה הגבוהה ביותר של שלימות שאליה מסוגל כל אחד להגיע, לדרגה זו ניתן להגיע, בראש ובראשונה על ידי **חירות**, השתחררות מכל הדברים והתכונות הבלתי־אנושיים, מדברים שליליים המפריעים לאדם או לפחות מגבילים אותו בדרכו לשלימות.

שלושת התחומים הם: ראשית, להגיע לשלימות **עצמית**, המקיפה את האדם בשלימותו, ואת כל הנהגתו, הן ב"סור מרע" והן ב"ועשה טוב".

כל זה רמוז ב"מתניכם חגורים". אנו רואים בפשטות שהמתנים הם דבר המעמיד כל הגוף עם הראש הניצב ועומד עליהם. כל זה צריך וחייב להיעשות בחפזון וזריזות.

* * *

התחום השני בחיי האדם הוא הקשר שלו עם אנשים אחרים ועם כל הסביבה: לעשות ולפעול בעזרה וסיוע לאנשים, שאתם הוא בא במגע, להביא שלימות בחייהם, ובכלל להכניס אלקות וקדושה בכל הסביבה, בשני הקווים של "סור מרע" ו"עשה טוב".

דבר זה רמוז ב"נעליכם ברגליכם". הרגלים הם אותו חלק בגוף האדם עצמו שבאמצעותו עומד האדם והולך, ובא במגע עם האדמה.

על האדמה מצויים גבשושים שונים חדים ובולטים, או קוצים, נחשים ועקרבים. הכרחי לכן לנעול נעלים לרגלים, כדי שיהיה אפשר ללכת לכל מקום דרוש, כדי לעשות כל דבר דרוש ולא להינזק.

ישנו עוד יתרון לנעלים: בעזרת הנעלים לרגלים ניתן **לסלול** דרך, עד כדי כך שלא יזדקקו להן לאחר מכן, ואפילו אחרים מסוגלים להתהלך על הדרך – בלי נעלים.

הנמשל של "נעליכם ברגליכם" – על כל הפרטים ופרטי הפרטים, בחיים הרוחניים של האדם – מובן, יחד עם ההדגשה שגם בתחום זה צריך האדם לפעול בחפזון וזריזות, כאמור לעיל.

* * *

התחום השלישי בחיי האדם קשור באותו חלק מן העולם אשר, לכאורה, אין לו שייכות אליו. הוא רחוק ממנו, בפשיטות או מבחינה רוחנית, והוא לא מסוגל להגיע אליו. בדם, "חייב אדם לומר: בשבילי נברא העולם" – הכרחי, איפוא, לנמצא דרך להשפיע גם על חלק זה, כדורך שהכרחי להזדקק למקל כדי להגיע לדבר שאי אפשר להגיע אליו ביד.

דבר זה רמוז ב"מקלכם בידכם". **כללית**, ישנם שני סוגי "מקל": "מקל נועם" ו"מקל חובלים". "מקל" הוא, בדרך כלל, סימן של כוח ושלטון, עד לשיא של שלטון: "מלך מושל בכיפה" (המולך על כל העולם).

שני הדברים – "מקל נועם" ו"מקל חובלים" – ישנם גם בחיים הרוחניים של האדם, וכללית הדבר נוגע להנהגה של "ועשה טוב" או בנוגע ל"סור מרע".

יהודי צריך להיות "מושל בכיפה", ב"עיר קטנה – זה הגוף" שלו, ולא להתפתות, חס וחלילה, לטענות היצר הרע כאילו הדבר מהווה דרגה גבוהה מדי עבורו. ואם חומריות גופו, או חומריות העולם, מפריעה לו בכך, יש לו ההוראה, שהיא גם נתינת כוח, **ובעין יפה**, מן הבעל־שם־טוב, המבוססת על הפסוק: "כי תראה חמור שונאך וגו' עזוב תעזוב עמו". עליו לעבוד ולעמול לזיכוך חומריותו, עד שהיא חדלה להיות "חמור **שונאך**", כי אם, אדרבה, "עמו", הוא משתמש בכוחות של ה"חמור" – "למשאוי", "רובץ בין המשפתים", כדרשת חז"ל – להתמדה בלימוד התורה, ו"גדול לימוד שמביא לידי מעשה" – הידור בקיום המצוות – עד שהוא משיג דברים אשר אילו לא היה מנצל גם את הכוחות האלה, לא היה מסוגל להשיגם.

* * *

ויהי רצון שתקויים במהרה בימינו ממש התפלה בספר תהלות נעים זמירות ישראל: "הראנו ה' (= שנראה מיד בתחלה) חסדך, וישעך תתן לנו" – "לשכון כבוד בארצנו", בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו.

בכבוד ובברכה להצלחה
ולבשורות טובות בכל האמור,
ולחג הפסח כשר ושמח
מנחם שניאורסאהן

י"א ניסן: נשיא לבני אשר (שו"ע אדה"ז או"ח סתכ"ט סט"ו. וראה שם ס"ט. וראה לקוטי לוי"צ – אגרות ע' שכג־שכה. שם ע' תיט. וראה מכתב י"א ניסן ה'תשמ"ה הערה ד"ה אשר – הגש"פ עם לקוטי טעמים ומנהגים (קה"ת תשמ"ו) ע' תשמ). – וראה מכתב י"א ניסן ה'תשד"מ הערה ד"ה י"א ניסן – הגש"פ הנ"ל ע' תשנג.

שבת הגדול: ראה תוד"ה ואותו – שבת פז, ב. טושו"ע (ואדה"ז) או"ח ר"ס תל. ושו"נ. וראה לקו"א לחה"מ (הוצאת קה"ת) סקכ"ד. או"ח עה"פ משכו וקחו (ל, סע"א ואילך). – הוא השבת שלפני החג, ו"נהגו בדורות האחרונים שהחכם דורש הלכות פסח בשבת שלפניו... והעיקר לדרוש ולהורות להם דרכי ה' וללמד להם המעשה אשר יעשון" (שו"ע אדה"ז או"ח סתכ"ט ס"ב. ושו"נ). וראה מכתב י"א ניסן ה'תשמ"ה הערה ד"ה געציילטע טעג (הגש"פ הנ"ל ע' תשסז).

חשיבות המיוחדת: עיין"כ ל"ת להאריז"ל, שער (וספר) הליקוטים להאריז"ל ר"פ שמות.

בא לידי גלוי: יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו. – הדגשת השייכות ביותר, כיוון שהול"ל אשר בראתי שו"א (ראב"ע עה"פ יתרו שם. ד"ה למען תזכור בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' תא ואילך (וראה בהנסמן בהערות שם). ד"ה אנכי ה' אלקיך עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' שם ואילך), ד"ה החודש הש"ת פ"ב ואילך (סה"מ הש"ת ע' 20 ואילך). ועוד).

בסוכות תשבו גו': אמור כג, מב־מג.

הידיעה היא חלק מן המצוה: ב"ח לטור או"ח הל' סוכה ר"ס תרכה. ועד"ז בב"ח או"ח ס"ח (ד"ה, ונקראים ציצית). וראה גם שו"ע אדה"ז או"ח הל' סוכה סתרכ"ה.

כל ימי חייך: ראה טז, ג.

להביא הלילות: הגש"פ פיסקא אמר ר"א, מברכות יב, ב (במשנה). ירושלמי ברכות פ"א ה"ו. וראה הגש"פ עם לקוטי טעמים ומנהגים בהערה ד"ה להביא הלילות. וראה רמב"ם הל' ק"ש פ"א ה"ג. שו"ע אדה"ז או"ח סי' סז סעיף א.

נזכרים ונעשים: אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בספר תיקון שובבים, הובא ונתבאר בספר לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

נקודה המרכזית של המכתב האמור: רשימת נקודות שנתבארו במכתבי ניסן שקדמו – ראה הגש"פ הנ"ל במפתחות שבתחילת הספר (ע') X-XIV.

ברח העם: בשלח יד, ה.

סור מרע... ועשה טוב: תהלים לד, טו. וראה ד"ה לכן אמור תרע"ח (סה"מ תרע"ח ע' קלט ואילך).

כמעשה ארץ מצרים: אחרי יח, ג.

זריזות: וראה אנה"ק סכ"א. – וראה ד"ה וככה באוה"ח בא ס"ח (ע' דש ואילך); המשך וככה תרל"ז בסיומו (פקל"ד) חילוק דזריזות וזפזון – משל"ח (שער האותיות אות מ – סט, ב) וכו'.

זריזות... עיקר גדול: ראה אנציקלופדיא תלמודית ערך זריזין מקדימין למצוות שלדעות כמה זהו חיוב ונוגע כאילו נכתב בתורה. וראה המשך וככה שם.

כפי שחכמינו ז"ל לומדים... את המצות: בא יב, יז. מכילתא (הובא בפרש"י) עה"פ.

לא מגיע הדבר... בסור מרע... חפזון אין סור מרע: ראה ד"ה שובה ישראל תרנ"ט (סה"מ תרנ"ט ע' יט). ד"ה ויחלום תש"ח ס"ד ואילך (סה"מ תש"ח ע' 58 ואילך), ולהעיר מההלכה "אם נזדמן לו להפריש מדבר איסור במרחץ או בבה"כ מפריש אפי' בלה"ק ובענין קודש" (שו"ע אדה"ז או"ח ספ"ה ס"ד. משנת מ. ב, דמב"ם הל' ק"ש פ"ג ה"ה. שו"ע שם ס"ב).

מתניכם... בידכם: בא שם, יא.

והעיקר אצל האדם הוא חייו הרוחניים: ראה תניא פכ"ט (לו, א). ר"פ לב. שעהיוה"א פ"ו (פ, סע"ב). רדב"ז לרמב"ם הל' ממרים פ"ב ה"ד. וראה מכתב ר"ח ניסן ה'תשמ"ה (הגש"פ הנ"ל ע' תשסג) ובהערות שם.

נדרשת... שלמות: ראה כתובות סו, רע"א.

ע"י חרות: כשמו דחוה"פ (ב. וסח התפלה והקידוש) "זמן חירותינו" (וראה הגש"פ הנ"ל ס"ע תקז ואילך). וראה מכתב הנ"ל שם.

מתניכם... בחפזון וזריזות: ראה אוה"ת שם.

מתנים... עליהם: אנה"ק רס"א. וראה אוה"ת שם ט"י (ע"ש ואילך). המשך וככה הנ"ל בתחילתו (פ"ד).

הקשר שלו עם אנשים אחרים: ד"האדם מדיני בטבע" – מו"נ ח"ב רפ"מ. וראה רמב"ם הל' דיעות רפ"ו.

בכל הסביבה: שהרי נצטווינו לעשות לו ית' דירה בתחתונים (ראה תניא רפל"ו, מתנחומא נשא טז. ועוד).

נעליכם ברגליכם: ראה בארוכה המשך וככה הנ"ל פק"ח ואילך.

בגוף האדם: ועד"ז בחלק ה"רגלים" שבכל אבר (וענין).

גבשושים שונים... נעלים לרגלים: ראה המשך וככה הנ"ל ר"פ קיו. וראה תענית כג, ב.

נעליכם ברגליכם... בחיים הרוחניים: ראה תו"ח בשלח רכא, ב ואילך.

כל... העולם: סנהדרין לז, סע"א (במשנה). רמב"ם הל' סנהדרין פי"ב ה"ג.

מקל... חובלים: זכרי' יא, ז. וראה סנהדרין כד, א. וראה בארוכה המשך וככה הנ"ל בסיומו (פרק קטז ואילך).

מקל... סימן... שלטון... מלך: ראה ע"ז רפ"ג (הובא בהמשך הנ"ל ר"פ קכו. וראה שם פקי"ט), וראה זח"ג רנא, א, ומקלכם בידכם לאתכפייא כל דחלין דמצראי תחות ידיהו.

מקל בחיים הרוחניים: ראה כש"ט (הוצאת קה"ת) סי' שכה (מז, ג). וע"פ קבלה – ראה תורת לוי"צ ע' שעג ואילך.

עיר קטנה זה הגוף: קהלת ט, יד. נדרים לב, ב. יל"ש עה"פ (רמז תתקעט). וראה תניא פ"ט (יד, רע"א).

הוראה מהבעל שם טוב: "היום יום" כ"ח שבט, כש"ט הוספות סי' טז. ושי"נ.

ובעין יפה: דכל הנותן בעין יפה הוא נותן – רמב"ם הל' מכירה פכ"ח ה"ד (מב"ב סה, א). הל' זכי' ומתנה פי"א הכ"ב (מב"ב עא, סע"א). ועוד.

הפסוק: משפטים כג, ה.

חמור – למשאוי: ע"ז ה, ב.

רובץ בין המשפתים: ויחי מט, יד. ב"ר פצ"ח, יב. ועוד.

גדול לימוד שמביא לידי מעשה: קידושין מ, ב. רמב"ם הל' ת"ת פ"א ה"ג. פ"ג ה"א. וראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ג.

בספר... בארצנו: תהלים פה, ח־יו"ד. – זה המזמור לעד כי הכבוד לא הי' בבית שני (ראב"ע שם, יו"ד. ועד"ז בעוד כתובים דהמזמור בפי' שם. ובכמה מפרשים).

נעים זמירות ישראל: ש"ב כג, א. וראה שהש"ר פ"ד, ד (בתחילתה) – שאמר ה"זמירות (בשם כל) ישראל".

הראנו ה': דוקא (מדת הרחמים וכו') חסדך וישעך.

שנראה מיד: קדושת לוי פ' ואתחנן (פר, ב). וראה גם שם ר"ה צג, ד. – הובא ב"מקדש מעט" לתהלים עה"פ.

לשכון כבוד: משא"כ בבית שני דואכבדה חסר ה' כתיב (יומא כא, ב. ירושלמי תענית פ"ב ה"א) ואפילו בבית ראשון לא הי' "לשכון" לנצח. ויתרה מזו אמר קרא (ירמי' לב, לא) למן היום אשר בנו. וראה ביאוה"ז בתחלתו.

ושמח: בעלימותה, ועמך ישמחו בך (תהלים פה, ז). ועד"ז דוד"ל עה"פ (תהלים סו, ו) הפך ים ליבשה גו' שם נשמחה בו – בו דוקא (ראה שהשי"ר עה"פ ושה"ש א, ד) נגילה ונשמחה בך (פ"א, ד קרוב לסופה): בך בהקב"ה. וראה תו"א בשלח סד, סע"ב: שם נשמחה בו ממש במהותו ועצמותו ממש. ועד"ז בשער האמונה ספנ"ג. ד"ה ששת ימים תאכל מצות לאדהאמ"צ (ס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' רב). ועוד. נתבאר בארוכה בתו"ח בשלח ד"ה ואונה הים את מטך (קע"ח, א ואילך).

חילוקי דעות קשים מנעו פיסגה ערבית ל"הענשת" אה"ב

מאת כתבנו לענייני המזה"ת

חילוקי דעות קשים ביותר בין ארצות ערב, סיכלו את התביעה של שליט לוב, מועמר קדאפי, לקיים כינוס מיידי של הפסגה הערבית, שיתמקד בסכסוך שלו עם ארה"ב ובנקיטת צעדי ענישה מתואמים.

כווית, סוריה וסודאן עמדו בראש התובעים לכינוסה של הפסגה להענשת ארה"ב.

21 סטודנטים לובים יגורשו בקרוב מבריטניה

הם מואשמים בארגון פעילות מהפכנית ● ארה"ב מרוצה מנכונות מדינות אירופיות לצמצם הנציגות הדיפלומטית הלובית ● החשוד בקשר לפיגוע בברלין זוהה בוודאות כאחיו של הינדאווי

מאת מאיר בלייך,
כתב "על המשמר" בבריטניה
וסוכנויות הידיעות

לונדון. — 21 סטודנטים לובים יגורשו בקרוב מבריטניה, משום שהיו מעורבים בארגון פעילות מהפכנית — הודיע אתמול משרד הפנים הבריטי.

הסטודנטים נעצרו בליל שלשום במקומות שונים ברחבי בריטניה ויסולקו מן המדינה בימים הקרובים. מקורות בלונדון מסרו, כי הם עמדו בראש "תאים מהפכניים" והיו נתונים למעקב זה כמה שבועות. נמנה עימהם פרח־טייס, שטילפן לתחנת הרדיו של טריפולי והודיע, כי הוא מוכן להתנדב למשימת התאבדות נגד ארה"ב.

בבריטניה שוהים כיום כ־7,000 לובים, וביניהם כ־3,000 סטודנטים. בשנה האחרונה הותרה כניסתם של 1,300.

גירוש דיפלומטים

סוכנויות הידיעות מוסרות, כי גרמניה המערבית מתכוננת לצמצם את מספר הדיפלומטים הלוביים בבון ולהוציא חלק מאנשי הסגל של שגרירותה בטריפולי.

נשיא איטליה, פרנצ'סקו קוסיגה, וקנצלר מערב־גרמניה, הלמוט קוהל, קראו אתמול בבון לשיתוף פעולה בין לאומי מוגבר במלחמה נגד הטרור, תוך הדגשה, כי שתי מדינותיהם נמנות עם הקורבנות העיקריים של הטרור הבין־לאומי.

קוסיגה, העורך ביקור בן חמישה ימים בגרמניה, אמר במסיבת עיתונאים בבון, לאחר שיחותיו עם קוהל, כי בקרב ברית נאט"ו ניכר רצון משותף להילחם באלימות הטירור, על־אף הבדלי גישה מצד המדינות השונות.

שר החוץ של דנמרק הודיע, כי ארצו תגרש כמה משבעת הדיפלומטים הלוביים בקופנהאגן ותטיל הגבלות על תנועותיהם של האחרים.

יוון מסרה, כי היא לא תיישם מיד את החלטת הקהיליה האירופית בדבר צמצום הנציגויות הלוביות, משום שהיא עדיין זקוקה להוכחות, כי לוב אכן יוזמה פעילות טרור.

מדינות בנלוקס — לוקסמבורג, בלגיה והולנד — עומדות לצמצם את מספרם של הדיפלומטים הלוביים בארצותיהן. היקף הצימצומים ייקבע בשבוע הבא.

ארה"ב מרוצה

הבית הלבן קידם אמש בברכה את הצעדים של מדינות אירופה. דובר הבית הלבן ציין, שזהו סוג שיתוף הפעולה אשר הנשיא רייגן ציפה לו. עם זאת, הדגיש הדובר, כי יידרשו צעדים נוספים כדי להילחם בטירור הבין־לאומי.

נעצר אחי הינדאווי

במערב־ברלין נעצר אתמול אחמר נאוף מנצור חזי, אחיו של הינדאווי, העצור בלונדון בפרשת מטוס "אל־על". חזי, בן 35, חשוד כי סייע בפיצוץ שהיה בדיסקוטק במערב־ברלין שבו נהרגו שני אנשים ורבים נפצעו.

במרכז האו"ם הטילו שלשום ארה"ב, בריטניה וצרפת וטו על הצעת החלטה של המדינות הבלתי מזדהות בגנות ההפצצה האמריקנית על לוב. גם שתי המדינות המערביות האחרות, שאינן חברות קבועות במועצת הביטחון, אוסטרליה ודנמרק, הצביעו נגד. ונצואלה נמנעה. בעד הצביעו בולגריה, סין, קונגו, איחוד הנסיכויות הערביות, גאנה, בריה"מ, מדגסקר, תאילנד, וטרינידאד־טובאגו.

פיצוץ בתאילנד

פצצה התפוצצה אתמול ליד הקונסוליה של ארה"ב בסונגהלה, בדרום־תאילנד, אך לא היו נפגעים.

אזעקת־פצצה היתה אתמול בבניין במרכז ניירובי, בירת קניה, ובעקבות כך פונתה זמנית שגרירות ארה"ב מעובדיה, מכיוון שהיא נמצאת בקירבת מקום. אשתו של דיפלומט אמריקני רם־דרג בקואלה לומפור ביקשה ליווי משטרתי כדי להגיע לביתה, בטענה כי עקבו אחריה מספר אנשים, שנסעו במכונית של שגרירות לוב.

סופיה קדאפי, אשתו של מנהיג לוב, בהופעתה שלשום בפני עיתונאים בטריפולי. משמאל: בנה בן ה־13. היא תאשימה את ארה"ב ברצח לובים.

חברה אמריקנית תחפש נפט בחופי הארץ

מאת חיים מרגלית
כתב "על המשמר"

"חברה אמריקנית תבוא בקרוב לחפש נפט בחופי הארץ". על כך הודיע שר האנרגיה, משה שחל, במוצ"ש, בשובו מארה"ב. דובר המשרד, א. אמיר, מסר כי השר שחל סיכם על חיפושי הנפט עם נציגי החברה בעת ביקורו בקליפורניה בשבוע שעבר.

החברה התחייבה להביא לארץ ציוד מיוחד לחיפושי נפט בים לאחר שפורסם כי המצרים מצאו נפט ברצועת החוף הקרובה לישראל.

דובר משרד האנרגיה מסר עוד, כי קבוצת "האי", השייכת לד"ר ארמנד האמר, שזכה למוניטין עולמי כאשר מצא נפט בלוב, עובדת לפי התוכנית במרכז הנגב. עוד אמר, כי תוך מספר שבועות תבצע "האי" את הקידוח הראשון, ומומחיה מקווים כי ימצאו נפט.

● ניסוי גרעיני תת־קרקעי

ארה"ב פוצצה אתמול מיתקן גרעיני תת־קרקעי השלישי מראשית השנה - במדבר נוואדה.

משרד האנרגיה האמריקני הודיע, כי עוצמת הפיצוץ היתה 20 ל־150 קילו־טונות.

סוף שבוע עם

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

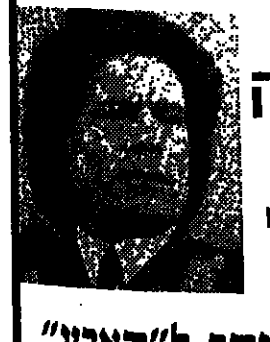

רק מלחמה תכניע את קדאפי

פולס

פיליפ רות כותב ל"הארץ" על ברנרד מלמוד

לפיד המדריך

דיוקנו של מזכ"ל המרכז הליברלי

חנה קלדרון

גיורא גזית הולך הביתה/אריה לביא

פרופ' יוסף גרוס על דו"ח בייסקי

יואל מרקוס/עניינים קטנוניים ● דן מרגלית על קלקולי ועדת החוץ והביטחון ● רומן פריסטר על דף יומי בפינת המדינה ● יונתן שרמן על מדבר הכסף של ח"כ שפירא

תדריקות/זאב יפת ● מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים/אילן שחורי ● הטור השלישי/לילי גלילי ● הטלוויזיה של השבוע/הדה בושס

בקצרה

● גרמיקו נעדר

נשיא בריה"מ, אנדריי גרומיקו, נעדר אתמול מפגישה חשובה של המפלגה הקומוניסטית, והעדרו חיזק את הניחושים, כי אינו מצליח להחלים ממחלה, שבה לקה, לדברי הודעות סובייטיות רשמיות, בשבוע שעבר.

● "בעיה פלשתינית חדשה"

החלטה, להתיר לזרים לרכוש דירות־פאר, נכסי דלא־ניידי וקרקעות נתקלה בהתנגדות תקיפה של חוגים מפלגתיים ושל כוחות פוליטיים עממיים במצרים, למעט המפלגה השלטת.

העתון "אל אחראר" מוסר, כי האופוזיציה מתנגדת לחוק מחשש שיהודים ישראליים ירכשו אדמות ונכסים בקנה־מידה גדול, וכך "תיווצר במצרים בעיה פלשתינית חדשה".

חבר הרשות העליונה של מפלגת תופד, ד"ר וחיד ראפת, אמר: "אם נפתח את השערים, והיהודים אכן ירכשו קרקעות ובתים בכל מקום, נוווכח פתאום בקיומן של מושבות יהודיות בקהיר ובאלכסנדריה." (ע"מ)

● נפרץ המצור באפגניסטן

מורדים אפגניים פרצו מצור של כוחות סובייטיים וצבא אפגניסטאן על העיר העתיקה קאנדאהר בדרום המדינה, ונכנסו אליה בהביאם אספקה למורדים הנלחמים בה – מסרו אתמול מפקדים של המורדים.

הכוחות הקומוניסטיים המשיכו בהפצצת העיר ובהפגזתה והקרבות ברחובות הצרים ובשווקים נמשכים.

זכו בפיס־רב־פרס

בהגרלת רב־פרס מצטבר של מפעל הפיס מס. 17/86 שהתקיימה ביום 22/04/86 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 160,000 ש"ח זכה המספר 104477.

כדור המזל לא עלה בגורל והפרס המצטבר בסך 90,000.00 ש"חים עובר לשבוע הבא.

מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא, יהיה 340,000.00 ש"חים (כולל צבירה).

בסך 10,000 ש"ח זכה המספר. 886819.

בסך 4,000 ש"ח זכו המספרים: 323680 441608

בסך 250 ש"ח זכו המספרים: 009659; 026777; 071019; 071303; 146545; 146699; 149113; 164983; 166565; 242849; 255209; 286592; 314913; 343226; 347421; 397498; 401017; 420521; 451053; 512502; 537659; 539010; 598882; 648605; 659740; 668148; 756211; 766357; 778902; 788208; 806339; 870173.

בסך 120 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 8887; 8998.

בסך 20 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־567; 861.

בסך 12 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־548; 617; 917.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 3 זכו בסך של 2 ש"ח.

בסך 4 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים: 054; 059; 120; 238; 248; 268; 311; 335; 409; 429; 439; 449; 454; 455; 496; 507; 536; 626; 674; 685; 702; 733; 751; 833; 976.

בסך 2 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים: 01; 06; 10; 11; 22; 24; 29; 34; 53; 55; 61; 67; 72; 76; 78; 79; 82; 83; 84; 85; 87; 95; 96; 97.

הסתדרות השומר הצעיר

ההנהגה הראשית

לכל המטיילים בפסח 86' חזקו לפניכם שיבוץ ההסעות עם לוח זמנים. ראשית מס' תזכורות:

א. ישתתפו בטיול רק חניכים שמדריכיהם היו בהכנה.

ב. על כל 15 חניכים יבוא מבוגר עם נשק (רובה בלבד).

ג. על כולם לבוא לטיולים עם נעלים, חולצות, כובעים ולפחות 2 ליטר מים לכל מטייל.

הסעות מחנה כרמל — ביתה ז' 26.4.86

אוטובוס 1
08:00 — מוצקין (רח' דקר ע"י ביה"ס)
08:15 — ביאליק בקן
08:30 — ק. חיים בקן
08:45 — ק. אתא בקן
אוטובוס 2
09:00 — חיפה בקן
09:15 — נו"ש בקן
אוטובוס 3
06:30 — פ"ת בקולנוע "שלום"
06:45 — ג. שמואל במרכז ליד הסופרמרקט
07:00 — ר"ג בקן
07:15 — יד־אליהו בסופרמרקט
07:30 — רמת־אביב בסופרמרקט
8:30 — נתניה בקן
אוטובוס 4
07:00 — רמתיים בקן
07:15 — כ. סבא בקן
07:30 — רעננה בקן
אוטובוס 5
07:00 — חולון בקן
אוטובוס 6
07:00 — בת"ים במרכז רמת יוסף
07:15 — ק. שרת בקן
07:30 — ג'סי כהן במרכז
אוטובוס 7
06:30 — רחובות בקן
07:00 — שיכון המזרח בקן
07:00 — ראשל"צ רח' רוטשילד פינת רמז
אוטובוס 8
06:30 — ק. יובל בקן + גונן בקן
07:00 — בקעה בקן + מרכז בקן
אוטובוס 9
06:30 ירוחם במועצת הפועלים
07:00 — דימונה "אגד"
08:00 — מבואות הנגב במוסך
08:30 — ק. גת בהיכל עשור
אוטובוס 10
07:00 — רוחמה
07:30 — זיקים
07:45 — כרמיה
08:00 — יד־מרדכי
08:30 — אשקלון בקן

טיול ירושלים — כיתה ח' ראש א' 25.4

אוטובוס 1
06:30 — נהריה + מוצקין בקן מוצקין
06:45 — ביאליק בקן
07:00 — ק. חיים בקן
אוטובוס 2
07:00 — חיפה בקן
07:15 — נו"ש בקן
אוטובוס 3
08:30 — מרכז + נווה יעקב + ק. יובל בבנייני האומה (משותף עם ההסעה לס. סיירים)

ראש ב' 26.4

אוטובוס 1
07:00 — יד מרדכי
07:15 — כרמיה
07:30 — זיקים
07:45 — אשקלון בקן
08:15 — אשדוד בקן
אוטובוס 2
07:00 — ערד באגד
07:45 — ב"ש בקן
08:15 — ק. גת בהיכל עשור
אוטובוס 3
08:30 — רחובות בקן
08:45 — ראשל"צ רח' רוטשילד פינת רמז
08:45 — שיכון המזרח בקן
אוטובוס 4
08:00 — חולון בקן
08:15 — ג'סי כהן במרכז המסחרי

ראש ג' 27.4

אוטובוס 1
07:00 — כ"ס בקן
07:15 — רמתיים בקן
07:45 — פ"ת קולנוע שלום
08:00 — ג. שמואל במרכז
אוטובוס 2
07:30 — רעננה מול בי"ס אלון
08:00 — רמת גן בקן
08:15 — יד אליהו בסופרמרקט
אוטובוס 3
07:00 — הרצליה בקן
07:30 — רמת אביב בסופרמרקט
08:00 — צפון בקן
08:30 — ק. שרת בקן
אוטובוס 4
06:30 — כרכור בקומונה
07:00 — בית אליעזר בקן

סמינר סיירים 25.4 — כיתות ט'

אוטובוס 1
06:30 — ק. מוצקין בקן
06:45 — ק. ביאליק בקן
07:00 — ק. חיים בקן
07:45 — כרכור בקן
אוטובוס 2
06:30 — שפרינצק בקן
06:45 — חיפה בקן
07:00 — נו"ש בקן
אוטובוס 3
07:30 — נתניה בקן
08:00 — כ. סבא בקן
08:15 — רמתיים בקן
אוטובוס 4
07:30 — הרצליה בקן
07:45 — רעננה בי"ס אלון
08:15 — פ"ת בקולנוע שלום
08:30 — ג. שמואל במרכז
אוטובוס 5
07:30 — רמת אביב בסופרמרקט
07:45 — צפון בקן
08:00 — בן שמן באיצטדיון "יד־אליהו"
08:00 — יד אליהו בסופרמרקט
08:30 — רמת גן בקן
אוטובוס 6
07:00 — יד מרדכי
07:15 — כרמיה
07:30 — זיקים
07:45 — אשקלון באגד
08:15 — אשדוד ב"אגד" חדש
08:45 — יבנה בקן
אוטובוס 7
08:00 — בת ים בקן
08:30 — רחובות בקן
אוטובוס 8
08:00 — ראשל"צ ברח' רוטשילד פינת רמז
08:15 — שיכון המזרח בקן
אוטובוס 9
08:00 — חולון בקן
08:15 — ק. שרת בקן
אוטובוס 10
06:30 ערד באגד
07:00 דימונה באגד
07:45 ב"ש באגד
08:15 ק. גת בהיכל עשור
אוטובוס 11
08:30 ק. יובל בבנייני האומה
08:30 מרכז בבנייני האומה
הסעה משותפת עם טיול ירושלים

* בפרטים נוספים אפשר להתקשר ביום ה' בערב 03־287850 ביום ו' 03־291161.

חזק ואמץ מח' צופית
ההנהגה הראשית

טלקס

● ליל סדר לקשישים עריריים בת"א

שוטרי תחנת השכונות ומתנדבי המשמר האזרחי בדרום תל־אביב ערכו הערב ליל סדר בבסיס המשמא"ז בשכונת התקווה ל־100 קשישים עריריים תושבי השכונה, שהוסעו לסעודה במכוניות משטרה.

כמו־כן חילקו קציני תחנת השכונות בימים האחרונים מצות, יין, שמן ובגדים לקשישים.

משטרת מרחב הירקון תפעיל בימי החג ניידת בטיילת בת"א, שתעניק שירותי משטרה לרוחצים ולמטיילים.

המשטרה חוזרת וקוראת לציבור הרחב לגלות עירנות לגבי כל חפץ, רכב או אנשים חשודים ולהודיע עליהם בהקדם למשטרה.

אבי בניהו

● 41 סדרי פסח לעולים

6000 עולים חדשים, מהם 6000 מאתיופיה, ישתתפו ב־41 סדרי פסח של המחלקה לעלייה וקליטה בסוכנות היהודית.

החטיבה לשירותי קליטה במחלקה דואגת שכל עולה במרכז קליטה יסב לסדר פסח, אם במרכז הקליטה או כמוזמן אל משפחה ישראלית ותיקה שביקשה לארח עולים חדשים. מאות עולים יוזמנו בסדרים במחנות צה"ל, בקיבוצים ובישובים כפריים ברחבי הארץ.

העולים קיבלו הגדות בשפות שונות שחולקו ע"י המחלקה.

יוסף גלילי

● עמותה להנצחת חללי חטיבת הגולן

עמותה להנצחת חללי חטיבת הגולן, מיסודה של חטיבה שלוש, שנפלו במלחמת לבנון ולאחריה, נוסדה ביוזמת מפקדי החטיבה, שהתכנסו אתמול, בקרית טבעון.

סגן־אלוף (מיל.) שמחה אסף, מנכ"ל המרכז החקלאי, נבחר ליו"ר העמותה. הוא מסר, כי מתפקידה להנציח את חללי החטיבה, לדאוג לטיפול באתר ההנצחה של החטיבה ליד קיבוץ גדות בגליל העליון ולקיים קשר רצוף עם המשפחות השכולות.

יוסף גלילי

רבה הראשי של פתח־תקווה, הרב ברוך סלומון, נישא על כתפי חסידיו בצאתו מבית־המשפט.
צילום: שי אבריאל/י.פ.פ.א.

הרב סלומון כפר באשמות ומשפטו נדחה להוכחות

רב הראשי של פתח־תקווה, הרב ברוך שמעון סלומון, כפר אתמול, בבית־המשפט השלום בעירו באשמות של התקהלות בלתי חוקית והפרת הסדר ליד קולנוע "היכל" ומשפטו נדחה להוכחות.

שני נאשמים אחרים שהואשמו יחד עימו באותן האשמות, חיים וולקין ומשה אייזנברג, תושבי פתח־תקווה, טרם השיבו לאשמה ופרקליטם עו"ד שמואל לינצ'ר ביקש שהות לעיין בחומר הראיות וכן ביקש להעביר את הדיון לבית־משפט אחר בפני הרכב של שלושה שופטים. השופט שלי טימן החליט להעביר את ההכרעה בבקשות אלה לנשיא בית־משפט השלום בתל־אביב, השופט יצחק רבינו.

וולקין מואשם גם בתקיפת מפקד משטרת מרחב השרון, נצ"מ ניסים מעו, ומפקד משטרת פתח־תקווה, סנ"ץ יעקב שובל.

בעת הדיון המשפטי התאספו במקום מאות חרדים שליוו את הרב סלומון לבית־המשפט.

בעוד שהנאשמים וולקין ואייזנברג היו מיוצגים על־ידי עורך־דין, העדיף הרב סלומון לייצג את עצמו. הוא בחר להשיב על כתב־האישום כבר עתה ובכך הופרד דינו מדינם של שני הנאשמים האחרים.

"נכון שהייתי בחזית קולנוע היכל ביום שישי. באתי למחות ולזעוק את זעקת השבת. זאת רשות שניתנה לי ולרבני העיר על־ידי מפקד משטרת פתח־תקווה", אמר הרב.

השופט שלי טימן קבע בהחלטתו, כי הרב כופר באשמה ויש צורך לברר איזה רשיון ניתן לו. על כן דחה את הדיון לשם הבאת ראיות.

בעניינם של חיים וולקין ומשה אייזנברג טען עו"ד שמואל לינצ'ר, כי לא ניתנה לו שהות כחוק לעיין כראוי בחומר הראיות והוא איננו מוכן שיתקיים "משפט שדה". עוד ביקש להעביר את הדיון לבית משפט אחר בפני הרכב של שלושה שופטים. עקב רגישותו המיוחדת של העניין, וביקש גם לפסול את השופט שלי טימן מלישבת בדין.

השופט טימן קיבל את טיעוניו של לינצ'ר באשר לזכותו לעיין כראוי בחומר ובענין רגישות העניין אמר: "איני רואה מקום להחליט מיוזמתי על העברת הדיון לבית־משפט אחר, ומשום אותו חשש המקנן בלב שני הנאשמים מפני המקרה שבו ארון אני בתיק, רואה אני להסיר מעצמי את עולה של ההחלטה בכל הנושאים ולהעבירה לנשיא בית־משפט השלום בתל־אביב, יצחק רבינו, כדי שישקול את כל הטיעונים ויחליט בשתי הבקשות". (עתי"ם)

הביקוש למניות בנק הפועלים – מיליון ש"ח

גלגלי הבורסה

מאת אלחנן הורוביץ

אתמול, ביום המסחר הראשון אחרי פרסום המאזן השנתי של בנק הפועלים, עלו שערי מניותיו על־שם ב־1.5% ומניותיו למוב"ז עלו ב־1.8%. גם מניות ההסדר של הבנקים האחרים, שירדו בימי המסחר האחרונים לפני פרסום דו"ח ועדת בייסקי, עלו שלשום וגם אתמול — בתגובה חיובית על מסקנות ועדה זו. הביקוש למניות ההסדר עלה אתמול ל־3.3 מיליון ש"ח. מזה יותר ממיליון ש"ח במניות בנק הפועלים בלבד. תשואותיהן השנתיות במונחים דולריים נעות בין 11.7% ל־12.2%.

במניות החופשיות שררו עליות שערים בין 5% ל־10%. בס"ה עלו 264 שערים, לעומת 21 שירדו. נרשמו 16 "קונים בלבד" ורק 1 "מוכרים בלבד". אתמול עלו כל מדדי השערים של המניות. בסיכום שלושת ימי המסחר של השבוע ירד רק מדד השערים של חיפושי נפט.

בשוק איגרות החוב הסתכמו אתמול עודפי הביקוש ב־9.5 מיליון ש"ח. מזה 9 מיליוני ש"ח לצמודות למדד ו־0.5 מיליון ש"ח לצמודות לדולר — עקב ציפיות לעליית במדד המחירים לצרכן בחודשים הבאים ובהשפעת הידיעות על חולשת הדולר בעולם ביחס למטבעות החוץ המובילים האחרים. המחזור בשוק אג"ח עלה אתמול ל־8.4 מיליון ש"ח והיה גדול מזה שבשוק המניות, שהסתכם ב־6.2 מיליון ש"ח.

מיפנה לטובה חל אתמול גם בקרנות הנאמנות של הבנקים. אחרי שהשבוע חשש שלשום, פן תהיינה "הקרבן הראשון של דו"ח בייסקי". אולם אחרי ששלשום היו יותר פדיונות מהן, מאשר השקעות חדשות בהן — הסתכמו אתמול עודפי ההשקעות של הציבור בהן ב־0.5 מיליון ש"ח. מזה 350 אלף ש"ח בקרנות המתמחות במניות ו־150 אלף ש"ח בקרנות "סולידיות".

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 22.4.86

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.44	1.51	1.4639	1.4821	1.4742
לירה שטרלינג	1	2.19	2.29	2.2265	2.2543	2.2445
מרק גרמני	1	0.66	0.69	0.6706	0.6789	0.6746
פרנק צרפתי	1	0.20	0.22	0.2102	0.2129	0.2115
גילדן הולנדי	1	0.58	0.61	0.5941	0.6015	0.5974
פרנק שוויצרי	1	0.78	0.82	0.7995	0.8095	0.8041
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2072	0.2097	0.2086
כתר נורווגי	1	0.21	0.22	0.2098	0.2125	0.2113
כתר דני	1	0.18	0.19	0.1814	0.1837	0.1825
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2951	0.2988	0.2972
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0562	1.0694	1.0649
דולר אוסטרלי	1	1.03	1.11	1.0706	1.0840	1.0777
ראנד דר' אפריקני	1	0.44	0.74	0.7315	0.7406	0.7370
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3279	0.3319	0.3301
שילינג אוסטרי	10	0.94	0.98	0.9537	0.9656	0.9610
לירה איטלקית	1,000	0.96	1.02	0.9768	0.9890	0.9830
יין יפני	100	0.85	0.89	0.8638	0.8746	0.8699

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

לוח פעילות שבועית

מה־23.4.86 — 1.5.86

מחלקת ההסברה

25.4 — כפר בועינה – 14.00 – מחמוד ארחיים – חוג בית
כפר מנדה – 18.00 – מחמוד ארחיים – חוג בית
קיבוץ יחיעם – 21.00 – בנגילה
26.4 — כפר ערב אל שיבלי – 10.00 – לטיף דורי, מוחס רז – אספת חברים
כפר נחף – 14.00 – לטיף דורי, חוסיין פארס – אספת חברים
כפר יפיע – 14.00 – מחמוד ארחיים – חוג בית
שפרעם – 16.00 – לטיף דורי, שלמה קבריק – אספת חברים
כפר מישהד – 18.00 – מחמוד ארחיים – חוג בית
סניף חולון – טיול חברי הסניף לעין־גדי
27.4 — כפר ואדי סלמה – 18.00 – אלישע שפירא, חוסיין פארס – חוג בית
רהט – 18.00 – אידריס מואסי – לדור הצעיר
סניף חולון – 20.30 – ח"כ אמירה סרטני – מסיבת סדר שני
28.4 — כפרים: נעורה, מיסר, שיבלי, סולם – 9.00 – אבי אלון, מחמוד יונס, נאוף מסלחה, מופרע מחמוד – סיור
כפר מיסר – 18.00 – אידריס מואסי – לדור הצעיר
29.4 — כפר תמרה – 18.00 – אלישע שפירא, חוסיין פארס – חוג בית
30.4 — כפרים: עארה, ערערה – 18.00 – אידריס מואסי – לדור הצעיר
סניף חולון – 18.30 – צבי ריבל – אספת ה־1 במאי
סניף פתח־תקווה – 20.00 – בנג'ילה – אספת ה־1 במאי
סניף יוקנעם – 20.00 – חנן ארז – מסיבת מימונה
צוותא תל־אביב – 21.00 – ח"כ חייקה גרוסמן, ח"כ יאיר צבן, פרופ' זאב שטרנהל, פרופ' מנחם רוזנר – ערב ה־1 במאי בנושא: "האם אפשרי סוציאליזם ישראלי וכיצד".
מנחה: נחום שור. שירים לחג – הזמרת דורית ראובני
1.5 — סניף תל־אביב – 10.00 – נפתלי בן־משה – לוותיקים
מועדון להבה, סניף רמת־גן – 10.00 – אברהם אחיעזרא – לוותיקים
קיבוץ גבולות – 21.00 – ח"כ אמירה סרטני

שימו לב!

המרכז הפתוח
להזדהות עם מאבקם של יהודי בריה"מ
ב־28.4.86 – נ ד ח ה, לרגל חוה"מ של פסח
על מועד חדש – תבוא הודעה

בפלילים

הרצח בקריית־אתא – על רקע מלחמת כנופיות

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

רצח מקסים עזרן מקריית־אתא בוצע כנראה על רקע מלחמת כנופיות על השליטה בשוק הסמים והרכוש הגנוב באיזור, אמר אתמול בא־כוח המשטרה בבית־משפט השלום בחיפה. לשם הובאו שישה חשודים שנעצרו על־ידי צוות החקירה המיוחד החוקר בפרשה.

שישת החשודים, ארבעה מהם אחים — משה, אברהם, יוסף ואליעזר בוזגלו — ומיכאל אלקיים ושלום דרעי, כולם מקריית־אתא, הובאו אתמול להארכת מעצרם.

בא־כוח המשטרה, רס"ר דוד אלקובי, טען בפני השופט כאמאל חיר, כי בידי המשטרה חומר מודיעיני חסוי המצביע על קשר לכאורה בין החשודים לבין העבירה. הוא סיפר כי זה זמן מה נטושה מלחמה בין שתי כנופיות על השליטה בשוק הסמים והרכוש הגנוב בעיר וטען כי אברהם בוזגלו היה מסוכסך עם המנוח. לדבריו, הצליחו חוקרי המשטרה לגלות בזירת האירוע טביעת אצבעות הנבדקת על־ידי הזיהוי הפלילי.

השופט הורה לשחרר את אליעזר ויוסף בוזגלו, לאחר של שוכנע כי הם מעורבים בפרשה, ואת יתר החשודים הורה לעצור ל־4 ימים.

כזכור, נורה מקסים עזרן למוות בחצות ליל יום א' וחברו דוד שם־טוב נפצע והוא מאושפז במצב אנוש בבית־החולים רמב"ם.

מאסר עולם לרוצח מאהבה של אשתו

נאשם ברצח מאהבה של אשתו נידון אתמול למאסר עולם בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב על־ידי הנשיא השופטת חנה אבנור והשופטים המחוזיים ישראל גלעדי ויוסף גולדברג.

בכתב־האישום שהוגש על־ידי עו"ד סוזין שטרטר נאמר, כי הנאשם, יצחק פנסו בן 40 מרמלה, חשד כי אשתו בת־שבע, שעבדה כתפרית נעליים במפעל ביפו, מקיימת קשרים רומנטיים עם רפאל ארזו, שעבד כגזרן באותו מפעל. ב־11 ביולי אשתקד דקר הנאשם את ארזו למוות בחדר המדרגות של המפעל.

הסניגור, עו"ד דוד יפתח, טען בבית־המשפט, כי שולחו שרוי בדכאון עמוק ועשה את המעשה כתוצאה מדחף שלא ניתן לכיבוש. כן טען, שעשה זאת כתוצאה מפרובוקציה, בעקבות מכת האגרוף שספג מן המנוח.

השופטים דחו את טענת הדחף שאינו ניתן לכבוש ואת טענת הפרובוקציה. הנאשם, סיכמו השופטים, החליט לבצע את נקמתו כי היה סבור שאשתו בגדה בו. ולכן קנה סכין והלך למאהב מתוך כוונה להרגו. (עתי"ם)

שנתיים מאסר על שוחד לבכיר במשרד־החינוך

מישה דורון בן 45 מרמת־גן, שעבד במשרד־החינוך־והתרבות כמנהל מדור אספקה ושירותים משקיים למחוז המרכז, הורשע אתמול בבית־המשפט המחוזי בת"א בקבלת שוחד. קבלת דבר במירמה והפרת אמונים. השופט אורי שטרוזמן גזר עליו מאסר שנתיים בפועל וחייב אותו לשלם לאוצר המדינה 12 אלף שקל חדש. כמעט כסכום השוחד שקיבל.

מישה דורון היה האחראי לתקציבים שניתנו לבתי־ספר ומוסדות־חינוך באיזור המרכז. הוא היה גם הממונה על אישור החוזים להסעת תלמידים למוסדות חינוך. תוך כדי כך הכיר בעלי חברות הובלה שהשתתפו במכרזים. התובע, עו"ד גבריאל בן־עמי, טען, כי בשנים 1985־1981 קיבל הנאשם טובות הנאה כספיות וחומריות מחברות הובלה, תמורת הפעלת השפעתו על ועדות־מכרזים או מוסדות־חינוך באיזור המרכז, כדי שתינתן עדיפות לחברות אלה.

בגזר הדין אמר השופט שטרוזמן, כי הנאשם קיבל שוחד בסך 7600 דולר ו־440 אלף שקל ישן. כן קיבל סכומי כסף כדי שיאשר את הגדלת השתתפות משרד־החינוך בהוצאות ההסעה של תלמידי מוסד "אמנה".

המשטרה חוששת: מקרי אונס רבים לא דווחו

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

צוות החקירה המיוחד החוקר את מקרי האונס והמעשים המגונים באיזור רמת אביב חושד כי בשלוש השנים האחרונות אירעו באיזור זה מקרים נוספים של אונס בשיטה דומה שלא הובאו לידיעת המשטרה.

כדי לבסס את החקירה הנערכת בימים אלה מבקש צוות החקירה מצעירות שהיו מעורבות במקרים דומים של אונס ונסיון אונס וחששו לפנות למשטרה בזמנו, להתקשר עם מפקח מיטרני או לכל קצין אחר במחלק הבילוש של היחידה המרכזית בת"א.

כזכור, בידי המשטרה חשוד בן 29 שמיוחסים לו כמה מעשי אונס ונסיונות אונס. חקירתו של החשוד, המכונה "האנס האתלטי", נמשכת והוא משתף פעולה עם חוקריו. (עתי"ם)

עם ענת ופסח וכל המשפחה
משתתפים בצערכם במות האב
דוד בלוש
בית להבות חביבה

לצבי אוגרטן ולמשפחה
אתנו באבלכם במות
האב
קיבוץ סאסא